75 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 27. maja 2022

Leto LXXV, št. 42, cena 2,20 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Gorenjska podjetja z rezultati desetletja

Tako kot na ravni države je tudi gorenjsko gospodarstvo v lanskem letu dobro okrevalo in doseglo najboljše rezultate poslovanja v zadnjih desetih letih. Ustvarili so za skoraj četrtino več prihodkov kot v letu 2020 in neto čisti dobiček skoraj podvojili.

Aleš Senožetnik

Kranj – Potem ko je slovensko in z njim tudi gorenjsko gospodarstvo v epidemičnem letu 2020 poslovalo slabše, je bila slika, ki jo kažejo rezultati poslovanja v lanskem letu, obrnjena. Kot je ob predstavitvi rezultatov povedala vodja kranjske izpostave Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (Ajpes) Zdenka Kajdiž, so podobno kot na ravni države tudi družbe v gorenjski regiji lani precej povečale obseg poslovanja. V primerjavi s predlanskim letom, ko so realizirale 6,83 milijarde evrov prihodkov od prodaje, je promet lani narasel za 23 odstotkov oz. na 8,36 milijarde evrov. Od tega so na tujih trgih ustvarile 3,78 milijarde evrov oz. 21 odstotkov več kot v predhodnem letu. Kot je pojasnila Jadranka Švarc, direktorica Regionalne zbornice Gorenjske pri GZS, delež izvoza gorenjskih podjetij sicer predstavlja 7,4 odstotka vsega slovenskega izvoza. Največ, 74 odstotkov, družbe izvažajo v države EU, med katerimi še vedno prednjači Nemčija pred Italijo, Avstrijo in Hrvaško. Lani pa se je povečal tudi uvoz, in sicer za 32 odstotkov glede na leto 2020. Največ uvažamo iz držav EU, sledijo Azija in druge evropske države. Neto čisti dobiček družb na Gorenjskem je znašal 419 milijonov evrov, kar je skoraj še enkrat toliko kot v letu 2020. Neto čisti dobiček so ugotovile družbe v vseh gorenjskih občinah, polovico pa so ga ustvarile družbe iz občin Kranj in Škofja Loka.

▸ 2. stran

Zdenka Kajdiž, vodja kranjske izpostave Ajpesa

Najvišje priznanje Tončku Smoleju

Predsednik države je gorskemu reševalcu Tončku Smoleju, dolgoletnemu načelniku slovenskih gorskih reševalcev, vodji komisije za letalsko reševanje in predsedniku GRS Radovljica, podelil najvišje državno priznanje za prostovoljstvo.

Marjana Ahačič

Ljubljana, Radovljica – Predsednik Borut Pahor je v sredo podelil državna priznanja za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, njegove promocije in razvoja. Najvišje državno priznanje za prostovoljstvo za leto 2021 je prejel Tonček Smolej, dolgoletni gorski reševalec, predsednik Društva GRS Radovljica, nekdanji dolgoletni načelnik slovenskih gorskih reševalcev in vodja Komisije za letalsko reševanje.

Sodeloval je že v več kot tisoč reševalnih akcijah, kot inštruktor reševalec letalec vodi usposabljanja kandidatov za pridobivanje nazivov reševalec letalec, zdravnik letalec reševalec in zdravnik hitre nujne medicinske pomoči ter vsakoletno usposabljanje za obnovitev licenc za reševanje v gorah s pomočjo helikopterja. V prostovoljske aktivnosti vloži več kot tisoč ur na leto.

V zahvalnem nagovoru je Smolej dejal, da nagrado sprejema kot čast in priznanje vsem sodelavcem Gorske reševalne zveze Slovenije, hkrati pa tudi kot obvezo, da bodo še naprej po svojih najboljših močeh pomagali vsem, ki bodo to pomoč potrebovali.

Najvišje državno priznanje za prostovoljstvo je Tončku Smoleju v sredo na sprejemu v Predsedniški palači izročil predsednik države Borut Pahor.

Za ženske v znanosti

Maša Likosar

Ljubljana – Katja Klinar, tridesetletna strojna inženirka in fizičarka iz Podhoma, je postala štipendistka programa L'Oréal – Unesco Za ženske v znanosti. Izbrane so bile tri raziskovalke, ki so prejele pet tisoč evrov štipendije. Klinarjeva raziskuje uporabo toplotnih stikal in toplotnih diod v sistemih s cikličnim spreminjanjem temperature. Upa, da bo večja razpoznavnost pomagala njej in tudi drugim ženskam v znanosti.

Poleg Katje Klinar (desno) sta štipendijo prejeli še Tina Kegl in Eva Turk. / Foto: Marko Pigac

GORENJSKA

Marija Kolar nova častna občanka

Radovljiški občinski svet je Marijo Kolar, dolgoletno glasbeno pedagoginjo in predsednico Društva ljubiteljev stare glasbe, imenoval za častno občanko.

4

GORENJSKA

Podražitve odpadkov niso potrdili

Kranjski mestni svetniki v sredo niso potrdili zvišanja cen zbiranja odpadkov, ki jih je zaradi naraščanja stroškov z izvajanjem storitve predlagala Komunala Kranj.

5

EKONOMIJA

Startup izziv za pet evrov

Je mogoče v 48 urah izdelati produkt v vrednosti največ pet evrov in zanj najti kupca? To vprašanje so si postavili v kamniškem KIK-štarterju, odgovore pa je ponudil startup vikend.

9

GG+

Je bil poseben tič, ta Knobl

»Kdor enga jetnika iz ječe spusti, ga hvala velika povsod obleti. Vsak človek jima jetnika doma, prdec mu je ime, ah, nej li vun gre!« Tako se začne znamenita pesmica ...

14

VREME

Danes popoldne in ponoči bodo plohe in nevihte. Jutri bo oblačno z občasnim dežjem. V nedeljo bo oblačno s padavinami.

16/14 °C

jutri: oblačno z dežjem

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nova informativna oddaja na TV SLO 2 – Panorama

V ponedeljek, 30. maja, bo na TV SLO 2 ob 19.55 prvič na sporedu nova informativna oddaja Panorama, ki jo bosta tedensko izmenjaje vodila David Urankar in Liza Praprotnik, vodenje oddaje ob sredah pa bo prevzela Andreja Gregorič. Oddaja bo razdeljena na več rubrik, znotraj katerih bodo obravnavane različne teme. Ob ponedeljkih bo na sporedu črna kronika, torek bo namenjen potrošniškim temam in rubriki Koda, sredina Panorama bo obravnavala teme, ki se tičejo zdravja, četrtek bo dan za znanost in tehnologijo, ob petkih pa bodo z gledalci delili gospodarske teme.

Foto: Matic Kremžar

RTV Slovenija podarja enemu naročniku Gorenjskega glasa trajnostno nakupovalno vrečko. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kdaj bo prvič na sporedu nova informativna oddaja Panorama? Odgovore pošljite do torka, 7. junija, na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Valentino Kanzyani v Cvetličarni

V soboto, 18. junija, se v Cvetličarno na dogodek Old Kitchen vrača pionir slovenske elektronike s svojim 3-urnim »oldies goldies« programom. Družbo mu bodo delali Veztax, DJ Psiho in Gumja. Valentino Kanzyani se je z vrtenjem glasbe prvič srečal v najstniških letih, svoj didžejski debi je doživel pri rosnih petnajstih. Danes 46-letni Koprčan je solastnik in producent založbe in ima neuničljiv status na sceni elektronske glasbe.

Dvema bralcema Gorenjskega glasa podarjamo po eno vstopnico za dogodek Old Kitchen v Cvetki. V žrebanju za vstopnico boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kakšno je rojstno ime Valentina Kanzyanija? Odgovore s svojimi podatki pošljite na koticek@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, najkasneje do četrtka, 2. junija.

Nagrajenca za Roštiljado 2022

Pravilen odgovor je bil Vili Resnik, nagradno vstopnico za dogodek pa prejmeta Marija Amon iz Radovljice in Zvonka Hočevar iz Medvod. Čestitke!

Goloba izvolili za mandatarja

Robert Golob je že v sredo zvečer, kmalu po izvolitvi za novega predsednika vlade, v državni zbor vložil listo ministrskih kandidatov. Cilj ostaja, da vlado izvolijo do 3. junija.

Simon Šubic

Novi predsednik vlade Robert Golob je med glavnimi prioritetami nove vlade navedel zdravstvo, draginjo in znanje. / Foto: Gorazd Kavčič

Ljubljana – Državni zbor je v sredo zvečer na tajnem glasovanju za mandatarja za sestavo nove vlade pričakovano izvolil predsednika Gibanja Svoboda Roberta Goloba, ki je takoj zaprisegel kot novi predsednik vlade. Podprlo ga je 54 poslancev Svobode, SD, Levice in poslanca narodnostne skupnosti, 30 poslancev SDS in NSi pa je bilo proti. Golob je še isti večer v državni zbor vložil listo ministrskih kandidatov. Po njihovi predstavitvi na pristojnih parlamentarnih odborih naj bi poslanci o ministrski sestavi nove vlade predvidoma odločali prihodnji teden. Golobov cilj ostaja, da bi bila vlada sestavljena do 3. junija.

Volivci so se pred mesecem dni jasno odločili, da želijo živeti v normalni državi, kjer ne bodo ves čas v negotovosti, kaj bo prinesel naslednji dan, je na sredini izredni seji državnega zbora povedal Golob, ki je izbral tri programske prioritete nove vlade. Kot prvo je predstavil zdravstvo. Napovedal je skorajšnjo vložitev interventnega zakona, ki bo vseboval načrt stresnega testa zdravstva, po katerem bodo preverili skrajne zmožnosti sistema, nosilce odgovornosti, ki bodo morali prevzeti odgovornost za pripravo sprememb, in denar, da bodo spremembe lahko udejanjili. Nato bodo poskušali v 18 mesecih pripraviti spremembe, temeljito reformo zdravstvenega sistema, ki bo udejanjena leta 2024 in bo lahko vzdržala naslednjih dvajset let. K snovanju načrta so povabljeni zdravniki, medicinske sestre, najboljši pravniki in ekonomisti.

Druga prioriteta bo draginja, za katero je Golob napovedal ukrepe, ki bodo do jeseni odpravili cenovne negotovosti, če bo res potrebno, pa se bodo odločili tudi za regulacijo cen. Tretja prioriteta pa je znanje, prek katerega bomo lahko ustvarili družbo visoke dodane vrednosti, je povedal. Ne želi si družbe z nizko plačanimi delovnimi mesti. Ob tem je napovedal vlaganja v ljudi v javni upravi in sprejetje ukrepov, ki bodo omogočili, da se bodo mladi po študiju – tudi v tujini – vrnili domov in si tu ustvarili družino.

Med tistimi, ki so Golobu čestitali kmalu po izvolitvi za predsednika vlade, sta bila poleg predsednika republike Boruta Pahorja tudi predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen in predsednik Evropskega sveta Charles Michel. Oba sta čestitki zapisala v slovenščini in angleščini. »Robert Golob, čestitke za izvolitev na mesto predsednika slovenske vlade! Naša Unija je v središču vaših prizadevanj. Skupaj zgradimo močno Evropo, ki bo kos sedanjim in prihodnjim izzivom!« je na Twitterju zapisala von der Leynova. »Čestitke Robertu Golobu, novemu predsedniku slovenske vlade! Prepričan sem, da bo Slovenija aktivno sodelovala in prispevala k razvoju naše Evropske unije,« pa je zapisal Michel.

Vodenje največje poslanske skupine Gibanje Svoboda z 41 poslanci bo po izvolitvi Roberta Goloba za predsednika vlade prevzel Borut Sajovic, dolgoletni tržiški župan, ki je bil državni poslanec že v letih 2004–2011. Kot je dejal, bodo kljub številnosti poslanske skupine delo organizirali tako, da bodo učinkoviti in bodo uresničili dane obljube ter zastavljen program stranke.

Gorenjska podjetja z rezultati desetletja

1. stran

Več kot polovico neto čistega dobička regije so ustvarile družbe s področja predelovalnih dejavnosti, sledijo družbe dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil. Tako kot v državi je bila tudi na Gorenjskem povprečna bruto plača lani višja kot v predhodnem letu. Znašala je 1890 evrov oz. 124 evrov več kot leta 2020 in je bila za 11 evrov nižja kot na ravni države. Po tem kazalniku se sicer Gorenjska med vsemi regijami uvršča na četrto mesto. Najvišjo povprečno mesečno bruto plačo so sicer prejemali zaposleni v družbah s sedežem v občinah Cerklje na Gorenjskem (2287 evrov), Šenčur (2163 evrov) in Škofja Loka (2021 evrov), najnižjo pa v Bohinju (1511), na Jezerskem (1583) in Naklem (1622).

Gorenjsko gospodarstvo je ustvarilo tudi 50.887 evrov neto dodane vrednosti na zaposlenega, kar je 16 odstotkov več kot v letu prej, še vedno pa je to nekoliko nižje od državnega povprečja (53.057 evrov na zaposlenega). V tem kazalniku so sicer najbolj izstopale družbe s sedežem v občini Žirovnica (79.673 evrov), sledijo družbe iz občine Šenčur (62.103 evrov) in Jesenice (59.080 evrov).

Število brezposelnih pada

Vztrajno pada tudi število brezposelnih oseb. Konec aprila je bilo denimo v evidenci zavoda registriranih 3521 brezposelnih oseb, kar je skoraj 37 odstotkov manj kot pred letom dni, družbe pa so zaposlovale 46.250 oseb, kar je 1242 več kot leta 2020. Stopnja registrirane brezposelnosti je sicer na Gorenjskem že več let najnižja med vsemi regijami. Kot je pojasnil vodja kranjske območne službe zavoda za zaposlovanje Uroš Kopavnik, je skoraj polovica brezposelnih sicer takšnih, ki so v evidenci zavoda prijavljeni že več let. »Prav tem namenjamo največ pozornosti, da jih opremimo s potrebnim znanjem in pa tudi motivacijo za delo,« je pojasnil Kopavnik.

Ob visoki zaposlenosti vse večjo težavo predstavlja pomanjkanje kadrov. »Podjetja dobivajo velika naročila, a jih mnoga ne morejo pravočasno realizirati tudi zaradi pomanjkanja kadrov,« je eno izmed bolj perečih težav poudarila Jadranka Švarc in dodala: »Tako finančni kot tudi izvozni rezultati bi nas lahko navdajali z optimizmom, če se ne bi začeli ubadati z izzivi visokih cen energentov, vojne v Ukrajini, pomanjkanja in visokih cen surovin. Treba se bo hitro odzivati.«

Nekaj besed je namenila tudi koalicijski pogodbi, ki je bila podpisana ta teden in s katero, kot je dejala, gospodarstvo ni zadovoljno. Predvsem jih skrbi morebitna razveljavitev nedavno sprejete davčne zakonodaje, kar bi vodilo k večjemu pritisku na plače in višjim obdavčitvam.

Prva primera opičjih koz

V Sloveniji so v minulih dneh potrdili prva primera opičjih koz, obe osebi sta pripotovali iz Španije.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana – Predstojnik Centra za nalezljive bolezni na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) epidemiolog Mario Fafangel je na torkovi novinarski konferenci povedal, da gre pri prvem potrjenem primeru opičjih koz pri nas za uvožen primer; da gre za moškega, ki se je v Slovenijo med inkubacijsko dobo vrnil s Kanarskih otokov, njegovo zdravstveno stanje pa je stabilno in je doma v izolaciji. Inkubacijska doba bolezni je običajno od 6 do 16 dni, lahko tudi do 21 dni. »Bolezen se prenaša s tesnimi stiki, kar pomeni dotik, stik z okuženimi predmeti, najbolj plastičen primer je posteljnina,« je ponazoril Fafangel in dodatno pojasnil, da se lahko prenaša tudi s spolnimi odnosi, čeprav ne gre za spolno prenosljivo bolezen.

Epidemiolog Mario Fafangel / Foto: zajem zaslona

Kako vemo, da smo zboleli

Sredi tedna so potrdili še en primer in tudi ta oseba je pripotovala iz Španije, epidemiološko poizvedovanje poteka. Epidemiologi iščejo ljudi, ki so bili v tesnih stikih z obolelima, z navodilom, da naj bodo 21 dni pozorni na svoje zdravstveno stanje. S tem bodo verigo prenosa virusa opičjih koz lahko hitro obvladali in ustavili, je prepričan epidemiolog Fafangel. Kot je poudaril, to ni karantenska bolezen, je tudi manj prenosljiva kot covid-19 in je epidemiološko lažje obvladljiva. Prav tako nima latentnega obdobja, kar pomeni, da oboleli ni kužen med inkubacijsko dobo, temveč šele, ko se pojavijo simptomi. Simptomi so povišana telesna temperatura, bolečine v mišicah, glavobol, otekle bezgavke, mrzlica in izčrpanost. Po dveh dneh se na koži začnejo pojavljati izpuščaji. »Najprej kot madeži, nato nastanejo mehurčki, ki počijo. Na mestu nastane ranica, naredijo se kraste, in ko te odpadejo, oseba ni več kužna. Če ima oseba znake respiratorne bolezni, so kužni tudi izločki iz dihal,« je pojasnila predstojnica ljubljanske infekcijske klinike Tatjana Lejko Zupanc.

Simptomi so povišana telesna temperatura, bolečine v mišicah, glavobol, otekle bezgavke, mrzlica in izčrpanost. Po dveh dneh se na koži začnejo pojavljati izpuščaji. »Najprej kot madeži, nato nastanejo mehurčki, ki počijo. Na mestu nastane ranica, naredijo se kraste, in ko te odpadejo, oseba ni več kužna. Če ima oseba znake respiratorne bolezni, so kužni tudi izločki iz dihal.«

Bolezen ni nova

Virus opičjih koz se pojavlja predvsem v tropskih gozdnatih predelih v Srednji in Zahodni Afriki, od začetka maja pa so več primerov okužb zaznali tudi v Evropi in Severni Ameriki. Svetovna zdravstvena organizacija je do torka zabeležila 250 primerov opičjih koz v 16 državah, kjer ta bolezen ni endemična. V Evropi je za zdaj najbolj prizadeta Španija.

Za prvi primer je znano, kot je v torek pojasnila Lejko Zupančeva, da gre za okužbo z zahodnoafriško različico virusa, ki ima blažji potek bolezni. Čeprav ta različica ne predstavlja večjega tveganja za zdravje, pa po drugi strani kožne spremembe lahko puščajo grde brazgotine, zato je res pomembno, kot je poudarila, da se osebe s simptomi izogibajo tesnih stikov z drugimi. Tveganje za težji potek bolezni je večje pri majhnih otrocih, nosečnicah in imunsko oslabljenih osebah.

Kot je pojasnila, je smrtnost pri zahodnoafriškem sevu manj kot enoodstotna. »Pomembno je, da se okuženi oz. ljudje s simptomi zavedajo pomena ukrepov, saj se posledično bolezen ne bo širila, temveč se bo zamejila pri prvih nekaj primerih. Okuženi naj bi ostali doma v izolaciji tri tedne – oziroma dokler se kraste ne posušijo in odpadejo.«

Virus opičjih koz se na ljudi lahko prenese ob stiku z okuženo živaljo, največkrat prek glodavcev ali primatov, ali okuženim človekom. »Oboleli naj se v času okužbe izogibajo tudi stikov s svojimi hišnimi ljubljenčki, ki lahko postanejo rezervoar za nadaljnje širjenje okužb,« je še opozorila Tatjana Lejko Zupanc in dodala, da cepivo proti črnim kozam delno ščiti tudi proti opičjim kozam, registrirano je sicer še eno cepivo za preprečevanje opičjih koz, ki ga v Sloveniji še pričakujejo, cepljenje pa je po njenih besedah smiselno za ljudi, ki so najbolj na udaru, to so laboratorijski delavci.

Opičje koze na seznamu poklicnih bolezni

Vodja sektorja za preprečevanje bolezni in poškodb na ministrstvu za zdravje Mojca Gobec je povedala, da budno spremljajo razmere in da so aktivirane pristojne institucije, ki med seboj sodelujejo. »V Sloveniji smo pravočasno odkrili primer in ustrezno ravnali. Čeprav je grožnja za javno zdravje v tem trenutku relativno nizka, pa moramo narediti vse za preprečevanje prenosa okužbe in upoštevati ukrepe,« je povedala Mojca Gobec. Vlada je že sprejela sklep, da se opičje koze uvrstijo na seznam poklicnih bolezni po zakonu o nalezljivih boleznih.

S hojo k obvladovanju bolezni

Z dogodkom Imam sladkorno, a sladkorna nima mene, ki ga je v sredo v Ljubljani pripravila Zveza društev diabetikov Slovenije, se je v sredo začela letošnja akcija ozaveščanja o sladkorni bolezni #darujemkilometre.

Mateja Rant

Ljubljana – Na okrogli mizi z naslovom Imam sladkorno, a sladkorna nima mene so gostje z različnih perspektiv osvetlili problematiko obvladovanja sladkorne bolezni. Pri tem so posebej poudarili pomen zgodnjega odkrivanja, ustreznega zdravljenja in samoobvladovanja bolezni z gibanjem in ustrezno prehrano. Kot so opozorili, je med starejšimi od 55 let še vedno kar 96.300 oseb z neodkrito sladkorno boleznijo.

Za ozaveščanje o eni najbolj razširjenih kroničnih bolezni na svetu, s katero živi vsak deseti Slovenec, pa Zveza društev diabetikov Slovenije že četrto leto zapored organizira akcijo #darujemkilometre, s katero spodbujajo k telesni aktivnosti, ki pripomore k celovitemu obvladovanju bolezni, so sporočili po dogodku. Z zbiranjem kilometrov s tekom in kolesarjenjem za ozaveščanje o bolezni na izbranih 15 pohodniških točkah in drugih pohodniških poteh po Sloveniji želijo zbrati 384.400 kilometrov, kolikor znaša razdalja od Zemlje do Lune. Po besedah sekretarke zveze Špelce Rudolf so lani sodelujoči v akciji zbrali 81.342 kilometrov, skupaj pa se jih je doslej nabralo kar 139.342. »To pomeni, da nas do Lune loči še 245.058 kilometrov.« Prav zato so k dosedanjim 12 pohodnim točkam letos dodali še tri nove.

Na dogodku ob začetku akcije #darujemkilometre so podelili tudi priznanja posameznikom in skupinam za posebne dosežke pri ozaveščanju o sladkorni bolezni. Med nagrajenci sta tudi Društvo diabetikov Jesenice in Osnovna šola Tržič ter Ivan Berlot z Jesenic, ki je zbral kar 2353 kilometrov in to predstavil v 41 objavah na Facebooku.

KOMENTAR
Jasna Paladin

Kolesarsko mesto

V Kamniku smo minulo nedeljo lahko navijali na dveh kolesarskih dirkah višjega ranga z mednarodno udeležbo. Najprej so se po kamniških ulicah in bližnjih gričih pomerili gorski kolesarji na 24. Kamniškem krosu, nato pa še cestni kolesarji, ki so po občini naredili tri kroge v sklopu Velike nagrade Gorenjske. Za trenutek smo z nekaj iznajdljivosti lahko navijali za vse hkrati, saj so si cestni kolesarji za svojo dirko rezervirali Glavni trg do pošte, gorski pa od pošte proti Šutni.

Ni bilo prvič, da so si organizatorji za lokacijo dirk iz koledarja mednarodne kolesarske zveze izbrali občino Kamnik, in zagotovo tudi ne zadnjič. Pravzaprav se vrhunca letošnje sezone v navijaškem smislu lahko še veselimo, saj se bo četrta etapa bližajoče se Dirke po Sloveniji v soboto, 18. junija, končana na Kamniškem – na Veliki planini.

Prav Velika planina je s prelazom Črnivec, Kamniško Bistrico, Starim gradom in Krvavcem ena od najbolj priljubljenih kolesarskih destinacij, ki poleg profesionalnih privablja predvsem rekreativne kolesarje od blizu in daleč. Cestni se razveselijo vsakega metra novega asfalta in v dolini Črne ter od Kranjskega Raka do Rakovih ravni je tega od nedavnega kar nekaj kilometrov, gorski pa vsakega urejenega makadama, ki jim omogoča pobeg od prometnega vrveža.

Tudi kamniški župan rad poudari, da je Kamnik kolesarska občina, in zadnje čase mu moramo v marsičem prikimati. Ne le da v mestu že nekaj let deluje sistem izposoje električnih koles Kamkolo, namenjen vsem občanom, ki plačajo letno članarino, in da bodo postaje letos razširili še za dve novi, občina skupaj z državo, sosednjimi občinami in evropskim denarjem to pomlad gradi kar dve kolesarski povezavi – eno iz Kamnika proti Godiču, drugo pa iz mesta vse do prestolnice. Namenjena bo predvsem dnevnim migrantom v službo in na šolanje.

Kolesarska infrastruktura torej je, ceste se obnavljajo, zgleda na cesti v obliki drugih kolesarjev je tudi dovolj. A da je Kamnik zares kolesarska občina, bomo lahko trdili šele, ko se bo to poznalo tudi na cestah – pa ne toliko v številu kolesarjev kot v številu avtomobilov; ko ne bo več jutranjega in popoldanskega prometnega kaosa, ko posledično ne bo več potrebe po širitvi obvoznice in gradnji novih povezovalnih cest, ko bodo vse ceste avtomatsko dobile pas za kolesarje in ko bodo občani brez pomisleka raje kot v avto sedli na kolo – za vsakdanje obveznosti, ne rekreacijo. To pa tako ali tako velja za vse občine.

Infrastruktura torej ni dovolj, potrebna je predvsem sprememba našega načina razmišljanja.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,00 EUR, petek 2,20 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V Bohinju se začenja Festival alpskega cvetja

Marjana Ahačič

Bohinjska Bistrica – Prav danes se v Bohinju začenja že 16. Mednarodni festival alpskega cvetja, po dveh epidemijskih letih ponovno tudi v živo. Organizator Turizem Bohinj ga opisuje kot šopek botaničnih tur, prireditev in kulinaričnih doživetij, posvečenih divjeraslim rastlinam, cvetličnemu bogastvu Bohinja in lokalni ponudbi.

Na različnih lokacijah v Bohinju se bodo v prihodnjih dveh tednih zvrstili številni dogodki s področja spoznavanja narave in kulture.

»Kljub temu da smo se zadnji dve leti lahko srečevali zgolj prek digitalnega omrežja, je zanimanje za festival ostalo,« je zadovoljen direktor Turizma Bohinj in avtor ideje o festivalu cvetja v Bohinju Klemen Langus. Kot pravi, je prihod v Bohinj za čas festivala že potrdilo nekaj skupin, ena večja celo iz Amerike, številna je tudi skupina dijakov iz Škotske.

Nabor dogodkov, ki se bodo zvrstili do 12. junija, je podoben kot v preteklosti: poseben poudarek organizatorji namenjajo vodenim botaničnim izletom, dopolnjujejo jih s strokovnimi predavanji in številnimi kulturnimi dogodki, v povezavi z lokalnim športnim društvom je pa del festivala po novem postal tudi Tek štirih srčnih mož, ki je doslej potekal v glavni poletni sezoni.

Festival je kot ogledalo, ki domači in tuji javnosti pokaže, kaj Bohinj pravzaprav je, še pravi Langus. »V turističnem žargonu temu rečemo zelena trajnostna destinacija, kar v običajnem jeziku pomeni to, da v Bohinju skušamo razvoj razumeti kot stvar potreb lokalnih skupnosti, varovanja in ohranjanja okolja ter zavedanja, v kakšnem res bogatem okolju z vidika kulture in narave tu živimo. Da pa tudi tu seveda želimo živeti življenje 21. stoletja, ne zapadati v romantične zgodbe iz daljne preteklosti.«

Narcise so v razcvetu, izbirali bodo tudi mis narcis

Zadnji konec tedna v maju se na Planino pod Golico po dveh letih vrača tradicionalna prireditev Miss narcis. Kljub slabši vremenski napovedi pričakujejo dober obisk, zato bo vozil brezplačen avtobus.

Maša Likosar

Jesenice – Pozimi s snegom pobeljena pobočja karavanških vasi in vrhov se v maju pobelijo še enkrat, tokrat zaradi cvetočih ključavnic, kakor domačini pravijo narcisam, ki so od leta 2004 zaščitene, njihovo trganje, rezanje in zavestno uničevanje pa je prepovedano. Kot je pojasnila predsednica Turističnega društva (TD) Golica Katja Medja, so narcise trenutno že v razcvetu. »Na vrhu Golice jih je še moč videti, v vaseh Javorniški Rovt in Plavški Rovt pa jih praktično ni več,« je povedala.

V preteklih dveh koncih tedna, ko je bil v okviru projekta Med narcise z busom organiziran brezplačen avtobusni prevoz, so narcise na Jesenice privabile večje število obiskovalcev. Po besedah Neli Penič iz Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, ki Občini Jesenice pomaga pri izvedbi projekta, se je v nedeljo, 15. maja, z brezplačnimi avtobusi peljalo okrog 1500 potnikov, večina v Planino pod Golico. Tja so preteklo soboto in nedeljo skupno prepeljali okrog 2500 potnikov in še približno 450 v Javorniški Rovt. Tudi prihajajoči konec tedna je pričakovati več obiska, saj se v soboto, 28. maja, vrača tradicionalna prireditev Miss narcis, ki jo organizira TD Golica. Kljub nekoliko slabši vremenski napovedi bo ponovno vozil brezplačen avtobus, ki bo od 7.00 do 17.30 vozil najmanj vsako polno uro in ustavljal na vseh postajališčih javnega potniškega prometa na svoji relaciji. Obiskovalci bodo pred Občino Jesenice lahko tudi zastonj parkirali svoje vozilo.

S projektom Med narcise z busom se na Občini Jesenice trudijo za ohranjanje narcis in zmanjšanje prometnega pritiska na karavanške vasi. / Foto: arhiv Ragorja

Sobotno dogajanje se bo začelo ob 10. uri, ko bo Zavod za šport Jesenice organiziral vzdržljivostni tek 6 ur Španovega vrha, kjer bodo šest ur beležili vzpone na Španov vrh. Proga s 380 metri višinske razlike bo speljana od gasilskega doma na Planini pod Golico do zgornje postaje žičnice Španov vrh. Hkrati bo, če bo vreme dopuščalo, v organizaciji Turistično-informacijskega centra Jesenice potekal tradicionalni pohod po Stari rudni poti, in sicer z začetkom pri Kosovi graščini na Jesenicah. Na osrednjem prireditvenem prostoru na parkirišču ob nekdanjem gostišču Pr Čop bo ob 14.30 Miss narcis za otroke. Ti bodo iz papirja lahko izdelovali narcise, igrali družabne igre in se naučili plesati polko na slavno Avsenikovo Na Golici. Ob 17. uri bo sledil osrednji dogodek Miss narcis, kjer bodo izbrali najlepšo in razglasili rezultate teka 6 ur Španovega vrha. Pestro dogajanje bodo sklenili z veselico z ansamblom Aufbiks.

Tržnica slovenskih dobrot na Brdu

Predoslje – Na Dnevu slovenskih dobrot, ki ga bo v nedeljo, 29. maja, med 10. in 16. uro gostil Park Brdo, se bo obiskovalcem predstavilo več kot štirideset lokalnih ponudnikov iz vse Slovenije, ki svoje prehranske izdelke tržijo v okviru lokalnih blagovnih znamk. Potekale bodo tudi številne delavnice za otroke in odrasle. Obiskovalci se boste lahko preizkusili v peki prleške gibanice in ajdovega krapca, izdelavi sira trniča ter skutnega namaza iz zelišč in zelenjadnic, potekala bo tudi delavnica mletja žit na žrmlje ter pletenje izdelkov iz slame. Obisk Parka Brdo bo obogaten s postankom na Račjem otoku, kjer bo lokalna ponudba dopolnjena z brdsko kulinariko. Vstop je prost. V primeru slabega vremena prireditev odpade.

Kulinarična izmenjava na Homu

Hom – Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (Ragor) v sklopu projekta KUHAM DOMAče pripravlja dogodek, ki so ga poimenovali Kulinarična izmenjava na Homu. V soboto, 28. maja, med 11. in 13. uro bodo združile moči članice KUD Zasip – aktiv žena Prgarije in Društva žena in deklet na vasi občin Bled in Gorje. Na Homu, hribu nad Zasipom, bodo prikazale pripravo jedi, ki so tradicionalne za ta del Gorenjske, sledila bo degustacija. Članice KUD Zasip – aktiv žena Prgarije (občina Bled) bodo izdelovale tepkine krapce in ohrovtove zvitke, članice društva podeželskih žena (občini Gorje in Bled) pa jurjevo kapo in praženec. Udeležba je brezplačna.

Sprememba kriterija za sprejem v vrtec

Radovljica – Radovljiški občinski svet je potrdil spremembe pravilnika o sprejemu novincev v Vrtec Radovljica, na podlagi katerih se na predlog vrtca ukinja kriterij, da otrok v preteklem šolskem letu ni bil sprejet v želeno enoto vrtca. Kot so pojasnili v vrtcu, so ta kriterij lahko uveljavljali samo otroci za naslovom izven občine Radovljica, ki pa se morajo v vrtec vpisati vsako leto na novo.

Marija Kolar nova častna občanka

Radovljiški občinski svet je Marijo Kolar, dolgoletno glasbeno pedagoginjo in predsednico Društva ljubiteljev stare glasbe, ki že štirideset let organizira Festival Radovljica, imenoval za častno občanko občine Radovljica.

Marjana Ahačič

Radovljica – Svetniki radovljiškega občinskega sveta so sredino redno sejo začeli s poklonom dolgoletnemu gorskemu reševalcu in predsedniku Društva GRS Radovljica Toniju Smoleju, ki je prav ta dan na predlog Občine Radovljica s podporo Društva GRS Radovljica prejel najvišjo državno nagrado za prostovoljstvo za leto 2021.

Z aplavzom in soglasno so potrdili tudi odločitev, da Marija Kolar, dolgoletna glasbena pedagoginja in predsednica Društva ljubiteljev stare glasbe, postane nova častna občanka Radovljice.

Kot je v obrazložitvi poudaril podžupan in predsednik komisije za volitve in imenovanja, naziv prejema za izjemno pomembno delovanje na glasbenem, festivalskem in pedagoškem področju. »Razvoj glasbenih talentov in ljubiteljsko ukvarjanje otrok in mladine z glasbo spodbuja že šestdeset let. V Glasbeni šoli Radovljica je štirideset let poučevala nauk o glasbi, pripravljala učence za tekmovanja in sprejemne izpite, organizirala obiske koncertov in opernih predstav, vodila otroški pevski zbor, prirejala učne ure z umetniki. Tudi po upokojitvi nadaljuje glasbeno vzgojo mladih. Od leta 1997 kot predsednica Društva ljubiteljev stare glasbe Radovljica organizira Festival Radovljica,« je poudaril Rems.

Foto: Gorazd Kavčič

Marija Kolar, nova častna občanka občine Radovljica

Na seji so podali tudi soglasje k imenovanju zdravnika Roka Müllerja za novega direktorja Zdravstvenega doma Radovljica; priljubljeni radovljiški pediater mandat nastopi že sredi prihodnjega tedna. Prav tako so soglašali z imenovanjem Marka Zupanca za direktorja Knjižnice Antona Tomaža Linharta Radovljica (mandat bo nastopil jeseni, ko se upokoji sedanja direktorica Božena Kolman Finžgar) ter z imenovanjem Eve Pogačar za predstavnico občine v Svetu zavoda Osnovnega zdravstva Gorenjske.

Podražitve odpadkov niso potrdili

Predlog podražitve storitve zbiranja odpadkov je razdelil kranjske svetnike, ki novih cen niso potrdili.

Simon Šubic

Kranj – Kranjski mestni svetniki v sredo niso potrdili zvišanja cen zbiranja odpadkov, ki jih je zaradi naraščanja stroškov z izvajanjem storitve predlagala Komunala Kranj. O predlogu je glasovalo le 22 od 35 mestnih svetnikov, glasove za in proti potrditvi novih cen pa so enakomerno porazdelili (11 : 11). Predlagane cene bi sicer začele veljati šele potem, ko bi jih potrdili v vseh petih občinah, v katerih Komunala Kranj izvaja javno gospodarsko službo zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov – poleg Mestne občine Kranj so to še občine Jezersko, Naklo, Preddvor in Šenčur.

Direktor Komunale Kranj Matjaž Berčon je podobno kot na novinarski konferenci pred mesecem dni tudi kranjskim svetnikom pojasnil, da bodo zadnje podražitve elektrike, nafte in storitve odvoza bioloških odpadkov močno vplivale na poslovanje Komunale Kranj. Namesto načrtovanega dobička v višini 174 tisoč evrov bodo namreč brez predlaganega dviga cen do konca leta pridelali 267 tisoč evrov izgube. Samo na dejavnosti odpadkov so za letos načrtovali skoraj 320 tisoč evrov izgube, ki so jo nameravali pokriti z dobičkom pri drugih dejavnostih, zlasti pri odpadnih vodah. A načrte je prekrižala nepredvidena visoka rast stroškov: zaradi 3,5-kratnega skoka cen električne energije bodo imeli do konca leta 320 tisoč evrov dodatnih stroškov, podražitev pogonskih goriv in plina dodatnih 160 tisoč evrov, za okoli 100 tisoč evrov se bodo dvignili stroški različnih materialov, dosedanjo ceno prevzema bioloških odpadkov pa je novi izvajalec podvojil. Po trenutni oceni bi tako podjetje letos ustvarilo skoraj 300 tisoč evrov izgube.

Če bi pri izračunu novih cen upoštevali vse dodatno nastale stroške, bi se storitev ravnanja z odpadki za povprečno štiričlansko gospodinjstvo, ki ima naročen tudi odvoz bioloških odpadkov, podražila s sedanjih 21 evrov na 27 evrov, vmes pa bi zaradi cenovnega poračuna nova cena pol leta znašala celo 30 evrov. Ker bi šlo za občutno podražitev, so v Komunali Kranj predlagali kompromisno rešitev, da bi spreminjali samo cene za zbiranje mešanih komunalnih odpadkov, za biološke odpadke pa bi ostale nespremenjene, izgubo pa bi krili z dobičkom na dejavnosti odpadnih voda. To bi pomenilo precej znosnejšo podražitev – sprva 1,16 evra za povprečno gospodinjstvo, po novem letu še za dodatnih 1,5 evra, s 1. julijem 2023 pa bi bila nova cena višja od sedanje za 1,5 evra.

A, kot že omenjeno, zadostne podpore mestnih svetnikov ni dobil niti kompromisni predlog. Medtem ko so na eni strani opozarjali, da mnogi občani nenehnih podražitev ne bodo zmogli, zato naj se poišče drugačna rešitev, pa so na drugi poudarjali, da je tokratni predlog za dvig cen argumentiran in razumljiv.

Zagnali Gospodarja zdravja

Aplikacija Gospodar zdravja, ki so jo ta teden uvedli v Zdravstvenem domu Kranj, nadomešča dosedanjo komunikacijo z zdravnikom po e-pošti.

Simon Šubic

Kranj – V Zdravstvenem domu (ZD) Kranj so v torek začeli uvajati aplikacijo Gospodar zdravja, s katero bodo pacienti družinskih zdravnikov po novem lahko naročali recepte, napotnice, bolniške dopuste ali opravili e-posvet. Dosedanja oblika naročanja po elektronski pošti je v uporabi le še danes, z jutrišnjim dnem pa bo odpravljena. Pacienti, ki ne uporabljajo digitalnih poti, bodo do zdravnika enako kot doslej dostopali po telefonu. »Telefonsko naročanje in osebni obisk pri zdravniku ostajata glavna oblika komunikacije,« poudarja Lili Žura, direktorica ZD Kranj, ki pokriva območje občin Kranj, Naklo, Šenčur, Cerklje, Preddvor in Jezersko s skupno 92 tisoč prebivalci.

Aplikacija Gospodar zdravja je uporabniško prijazna in enostavna, dostopna je na računalniku in mobilnem telefonu. Pacient povezavo do e-storitev najde na ordinacijskem času svojega zdravnika, za dostop pa je potrebna le številka zdravstvene kartice, pojasnjujejo v ZD Kranj. »Izjema je le elektronski posvet z zdravnikom, kjer je zaradi zaupnosti treba opraviti registracijo, s katero pridobite uporabniško ime in geslo,« je razložil vodja zdravstvene nege Jože Prestor.

Aplikacija omogoča tudi naročanje na preglede, vendar pa bo obseg te storitve odvisen od vsakega zdravnika posebej, vsaj sprva pa bo treba naročanje še naprej primarno opraviti po telefonu.

Podobno aplikacijo uvajajo tudi drugi zdravstveni domovi na Gorenjskem. Na Jesenicah so na primer aplikacijo Do.Zdravnika.Si zagnali v aprilu, razlika s »kranjskim« Gospodarjem zdravja pa je v tem, da je za vse možnosti najprej treba opraviti registracijo.

Jernej Pavlič novi kranjski svetnik

Simon Šubic

Kranj – Kranjski mestni svetniki so se v sredo na redni majski seji seznanili z odstopom Boštjana Trilarja (lista SAB in Več za Kranj) s funkcije člana mestnega sveta in potrdili mandat nadomestnemu svetniku Jerneju Pavliču, ki je od leta 2015 generalni sekretar stranke SAB. V letih 2018–2020 je bil vodja kabineta podpredsednice vlade in ministrice za infrastrukturo Alenke Bratušek, v letih 2013 in 2014 pa državni sekretar in vodja kabineta predsednice vlade, prav tako Bratuškove.

V stari knjižnici bo medgeneracijski center

Marjana Ahačič

Radovljica – Občina Radovljica je pridobila gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo objekta nekdanje knjižnice v Radovljici in spremembo njegove namembnosti v medgeneracijski center. »S projektom se v večji meri ohranja obstoječe stanje objekta, brez posegov v zunanje gabarite. V stavbi so predvidene delne notranje preureditve – nove razporeditve notranjih prostorov, zamenjava stavbnega pohištva, zamenjava dotrajane strešne kritine in vgradnja dvigala. Vrednost investicije je ocenjena na 1,3 milijona evrov,« so pojasnili na radovljiški občinski upravi.

V rekonstruiranem objektu je v pritličju predvideno delovanje medgeneracijskega centra, v prvem nadstropju mladinskega centra, v drugem nadstropju projektnega učenja za mlajše odrasle (PUM-O), v kleti pa KamRinega mladinskega Radia Galama. Objekt bo upravljala Ljudska univerza Radovljica.

Medgeneracijski center bo deloval v obliki dnevnega centra, ki bo za vse odprt in dostopen brezplačno. V njem bodo potekale dnevne aktivnosti druženja, informiranja, prenosa znanj in mreženja, še poudarjajo na Občini Radovljica.

Medgeneracijski center, ki ga bodo uredili v prostorih nekdanje radovljiške knjižnice, bo deloval v obliki dnevnega centra, ki bo za vse odprt in dostopen brezplačno.

HÜLGERTH PARK

Iščete nov izziv?

V našem domu za starejše v Celovcu, KPG Klagenfurt Pflege GmbH – Seniorenheim der Stadt Klagenfurt, širimo tim in takoj zaposlimo:

diplomirane medicinske sestre/diplomirane zdravstvenike/ diplomante zdravstvene nege
(DGKP - Diplomgesundheitskrankenpfleger)

Mesečna plača vključno z dodatki (SEG) in posebnim dodatnim plačilom za osebje v zdravstveni negi za polni oz. skrajšani delovni čas brez vseh ostalih dodatnih plačil znaša najmanj 2.748,00 evra. Obseg dela je 37 ur na teden. Zaposlenim nudimo cenovno ugodne obroke, plačane odmore, delovna oblačila, brezplačna parkirišča in vsako leto tri dni nadaljnjega izobraževanja (vključno s kritimi stroški).

Veseli bomo vaše prijave, če imate naslednje kompetence:
- ustrezna izobrazba (po zakonodaji Gesundheits- und Krankenpflegegesetz – GuKG)
- dokazilo o izobrazbi in nostrifikacija
- dobro poznavanje postopkov nege in njihovega načrtovanja
- smisel za opravljanje del na področju zdravstvene nege, prilagodljivost in delavnost
- poznavanje dela z računalnikom (za pripravo ustrezne dokumentacije)
- ustrezno znanje nemščine (za komunikacijo znotraj delovne ekipe in za izvajanje delovnih nalog)
- sposobnost delati v timu in delovna vnema

Vaše delovne naloge:
- izvajanje vseh opravil v zvezi z nego v skladu z zakonodajo (Gesundheits- und Krankenpflegegesetz GuKG)

Veselimo se vaše pisne prijave v nemščini: office@klagenfurt-pflege.at

HÜLGERTH PARK

Iščete nov izziv?

V našem domu za starejše v Celovcu, KPG Klagenfurt Pflege GmbH – Seniorenheim der Stadt Klagenfurt, širimo tim in takoj zaposlimo:

medicinske sestre/zdravstvene tehnike asistente/-ke za nego
(Pflegeassistent/In)

Mesečna plača vključno z dodatki (SEG) in posebnim dodatnim plačilom za osebje v zdravstveni negi za polni oz. skrajšani delovni čas brez vseh ostalih dodatnih plačil znaša najmanj 2.351,00 evra. Obseg dela je 37 ur na teden. Zaposlenim nudimo cenovno ugodne obroke, plačane odmore, delovna oblačila, brezplačna parkirišča in vsako leto tri dni nadaljnjega izobraževanja (vključno s kritimi stroški).

Veseli bomo vaše prijave, če imate naslednje kompetence:
- ustrezna izobrazba (po zakonodaji Gesundheits- und Krankenpflegegesetz – GuKG)
- dokazilo o izobrazbi in nostrifikacija
- občutek za ljudi, ki potrebujejo zdravstveno nego
- upoštevanje higienskih predpisov
- ustrezno znanje nemščine (za komunikacijo znotraj delovne ekipe in za izvajanje delovnih nalog)
- sposobnost delati v timu in delovna vnema
- poznavanje dela z računalnikom (za pripravo ustrezne dokumentacije)

Vaše delovne naloge:
- izvajanje vseh opravil v zvezi z nego v skladu z zakonodajo (Gesundheits- und Krankenpflegegesetz GuKG)

Veselimo se vaše pisne prijave v nemščini: office@klagenfurt-pflege.at

Mejni stereotipi na razstavi

Maja Bertoncelj

Medvode – V Medvodah je od 12. do 15. maja potekalo mednarodno srečanje prijateljskih mest, v sklopu katerega so zaključili projekt Lepota harmonije (Lens & Harmony).

»Srečanja v Medvodah se je udeležilo 32 predstavnikov pobratenega mesta Crest iz Francije in osem predstavnikov prijateljskega mesta Ponte San Nicolo iz Italije. Pripravili smo jim pester program,« je pojasnila Darinka Verovšek, predsednica Mednarodnega odbora Medvode. Z gosti so obiskali Hišo Evropske unije v Ljubljani, kjer so predstavili rezultate anket o mejnih stereotipih, ki so jih izvedli v okviru projekta. Turistični obisk Ljubljane so zaključili na Odprti kuhni, nato pa se udeležili še odprtja medvoškega kulturnega festivala. Dan kasneje so bili prisotni na odprtju fotografske razstave Mejni stereotipi, večer pa zaključili s harmonijo – združenimi slovenskimi in francoskimi glasbeniki. Podelili so tudi priznanja fotografom, katerih dela so bila izbrana za razstavo Mejni stereotipi v Galeriji na prostem v centru Medvod. Strokovno komisijo je najbolj prepričala Irena Krasnik s fotografijo Dom pod mostom.

Novo mednarodno srečanje bo že junija, ko gredo Medvoščani znova v Crest.

Foto: Peter Košenina

Utrinek z odprtja razstave Mejni stereotipi. Na ogled je v galeriji na prostem v centru Medvod, odprtje pa je bilo zaradi slabega vremena v Kulturnem domu Medvode.

O Šenkovi domačiji v Preddvoru

Preddvor – Predstavitev monografije Šenkova domačija na Jezerskem, 500 let bo danes zvečer v Preddvoru, in sicer ob 19. uri na gradu Dvor. Na predstavitvi bodo sodelovali avtorici Polona Zalokar in Saša Roškar, lastnika domačije Polona in Drejc Karničar, dogodek pa bo povezovala Tatjana Dolžan Eržen. Šenkova domačija je s svojo gručasto postavitvijo osmih z leseno kritino kritih stavb neponovljiv biser alpske arhitekture. Lani je prejela tudi najvišje Steletovo državno priznanje za obnovo. Po izročilu je bila na hiši napisana letnica 1521, je pa v enem delu starejša in v celotni podobi malo mlajša. V zadnjem desetletju je postala znana in priljubljena turistična kmetija. In tudi o turizmu bosta spregovorila Karničarjeva, Drejc Karničar pa bo kot župan Jezerskega predstavil še program evropskega projekta Gorniške vasi, kamor sodi tudi Jezersko.

Jutri Poletna izmenjevalnica

Škofja Loka – Jutri, v soboto, bo na loški tržnici v nekdanji vojašnici potekala Poletna izmenjevalnica. Izmenjati bo moč poletna oblačila in obutev za otroke in odrasle pa tudi druge poletne stvari (rokavčke, plavutke, skiroje, poganjalčke, rolerje ...) ter modne dodatke. »Veliko obiskovalcev na zadnji izmenjevalnici nas je prosilo, naj še eno izmenjevalnico organiziramo pred poletjem, in njihovim željam smo ustregle. Podarjena oblačila niso pogoj za udeležbo. Če oblačila potrebujete, jih lahko samo prevzamete,« pravi Jasna Pisanec Ropret. Izmenjevalnica bo potekala med 14.00 in 15.30, oddaja oblačil pa je možna že pol ure prej.

Festival piva in kulinarike v Vodicah

Vodice – V soboto, 28. maja, bo na Kopitarjevem trgu v Vodicah med 15. in 21. uro potekal festival piva in kulinarike. Na manjšem festivalu okusov, kjer boste lahko okušali eno žirovsko in dve kamniški pivi ter si poleg tajskih okusov privoščili še kakšen dober hamburger ali sladoled, bo nastopil tudi Mali oglasi band.

Druženje ob ukrajinskih jedeh

Domačinke iz Kranja, ki so se jih dotaknile usode begunskih družin, ki so v Slovenijo pribežale pred vojno v Ukrajini, so ustanovile skupino U'krhki, da bi begunce prek kulinarike vključili v tukajšnjo družbo.

Mateja Rant

Kranj – Tudi v našo državo je zaradi vojne v Ukrajini pribežalo večje število beguncev, zlasti žensk in otrok. »Njihova stiska se je dotaknila mnogih med nami. Gorenjke smo se vprašale, kako bi se lahko povezale z begunkami, in nastala je skupina U'krhki,« so pojasnile članice omenjene skupine in razkrile svoj načrt: domačinke in Ukrajinke, ki so zatočišče pred vojno našle v naših krajih, se bodo skupaj z ljubitelji kuhanja družile ob hrani in se spotoma naučile še nekaj slovenskih besed.

Ime in logotip projekta U'krhki, ki sta plod kranjskega oblikovalca Dušana Grobovška, spominjata na kruh, na dom in krhkost ljudi, še posebno tistih žensk, ki so bile prisiljene zapustiti svoj dom v Ukrajini in oditi na varno. »Pri nas so dobile zatočišče, s projektom U'krhki pa zlasti priložnost, da se družijo in svoje kulinarično znanje delijo s svojimi gostitelji.« Ti si želijo, so pojasnili, da bi ob pripravi jedi, ki jih spominjajo na dom, morda našle vsaj malo utehe, za nekaj časa pozabile na grozote, ki se dogajajo v njihovi domovini, in se počutile sprejete. Ekipo U'krhkov ta čas sestavlja približno deset Slovenk in deset Ukrajink, a se ves čas širi, je pojasnila pobudnica tovrstnega sodelovanja Špela Ankele. Ob strani ji stojita Maruša Langerholc, ki obvešča in vodi Slovenke iz skupine, in Irina Sejdhanova, ki vodi skupino Ukrajink in pomaga prevajati. Doslej so izpeljali dve srečanji s kulinaričnimi delavnicami v Nežkini hiši ob Gostilni Krištof v Predosljah, ki sta jo za kulinarične popoldneve prijazno odstopila brata Tomaž in Krištof Bolka, je pojasnila Špela Ankele. »Prvo srečanje je bilo bolj spoznavno, na drugem pa smo že kuhale boršč po receptu Maše iz Ukrajine in spekle kruh.« Obe srečanji z dobrim odzivom obetata uspešno zgodbo o povezovanju, učenju in solidarnosti, poudarjajo v skupini U'krhki. Poleg kulinaričnih druženj načrtujejo še tečaje kuhanja ukrajinskih jedi. Danes pa bodo v Domu na Joštu na povabilo zakoncev Sedej, ki Dom vodita, skuhale dobrodelni »pošihtni« boršč v okviru tako imenovanih »pošihtnih petkov«. Sestavine za kuhanje boršča je priskrbela ekipa Doma na Joštu, zbrani denar pa bodo v celoti razdelili med družine, ki so se zaradi vojne priselile v Slovenijo in potrebujejo pomoč. Na voljo bo tako mesna kot vegetarijanska različica boršča. V prihodnje pa načrtujejo, da bodo z domačo hrano presenetile tudi ukrajinske športnike, ki ta čas trenirajo na Gorenjskem.

Projekt je povezal tudi mnoge gorenjske kmetovalce, proizvajalce pijač, gostince in slaščičarje, ki sodelujejo s svojimi pridelki in izdelki, sestavine za jedi, ki nastajajo v Nežkini hiši, prispeva tudi trgovska veriga Tuš.

Špela Ankele (levo) in Irina Sejdhanova s piščancem po kijevsko, ki sta ga pripravili Vira Kutyrova in Karina Ahalarova iz Harkova, ki sta s svojimi otroki začasno namestitev našli v Kranju / Foto: Tina Dokl

Knjige tržiškemu domu starejših

Med letošnjimi prejemniki knjižnega darila Mohorjeve družbe iz Celovca in avstrijske vlade je tudi Dom starejših Petra Uzarja iz Tržiča.

Jože Košnjek

Ljubljana – Mohorjeva družba iz Celovca in avstrijsko zvezno ministrstvo za umetnost, kulturo, javno upravo in šport sta letos že enaindvajsetič v akciji Podarimo knjige obdarovala sedem neprofitnih, socialnih in dobrodelnih ustanov iz Slovenije in prvič tudi ustanovo iz zamejstva – šolski center v Špetru v Benečiji. Avstrijska veleposlanica v Sloveniji mag. Elisabeth Ellison Kramer in predsednik Mohorjeve družbe msgr. Ivan Olip sta v torek na slovesnosti v ljubljanskem muzeju prejemnikom simbolično izročila čeke v skupni vrednosti 50.000 evrov, 2100 knjig pa bo osmim prejemnikom dostavljenih v prihodnjih dneh. V 21 letih je bilo tako že podarjenih 57.000 izvodov knjig v skupni vrednosti več kot milijon evrov. Knjiga, so dejali na podelitvi, je kulturno srce vsakega naroda, ki kljub digitalizaciji ne sme izginiti z naših polic. Akcija Podarimo knjige je tudi posledica dobrega sodelovanja med Avstrijo in Slovenijo in v teh državah živečih narodov ter poslanstva Mohorjeve, ki že 171 let širi slovensko besedo.

V imenu Doma Petra Uzarja iz Tržiča je darilo prevzel direktor Domen Rakovec. V zahvali za darilo je tudi povedal, da ima dom v Tržiču in v enoti v Naklem skupaj 230 oskrbovancev, ki bodo radi posegali po knjigah, saj so generacija, ki je kot zadnja odraščala s knjigami brez dodatnih pomagal sodobnega časa.

Direktor tržiškega Doma Petra Uzarja Domen Rakovec (levo), veleposlanica Republike Avstrije v Ljubljani mag. Elisabeth Ellison Kramer in predsednik Mohorjeve družbe iz Celovca dekan msgr. Ivan Olip na torkovi slovesnosti v Ljubljani

Zahvala srčnim, nesebičnim prostovoljcem

V Kamniku so v torek gostili Slovesen dan prostovoljstva, ki ga je Slovenska filantropija organizirala ob že 23. Nacionalnem tednu prostovoljstva. Podelili so vrsto priznanj in v ospredje postavili tudi prostovoljstvu prijazne občine.

Jasna Paladin

Kamnik – Dom kulture Kamnik je bil v torek, 24. maja, poln prostovoljcev, starih in mladih z različnih koncev Slovenije – odzvali so se povabilu Slovenske filantropije, ki sem jim je na Slovesnem dnevu prostovoljstva ob nacionalnem dnevu prostovoljstva (tega praznujemo med 23. in 29. majem) želela zahvaliti za vse, kar nesebično dajejo in vračajo družbi ter tako prispevajo k bolj skrbnemu in solidarnemu okolju, ki temelji na spoštovanju vseh.

»Dragi vsi, ki dobro mislite in dobro delate. Dragi moji – moji, ker se zaradi vas počutim varno, ker zaradi vas ob hudem in slabem prepoznavam in doživljam dobro. Moji, ker mojemu življenju dodajate smisel in v mojem svetu zagotavljate človečnost. Tako lepo je bilo brati seznam tistih, ki bodo danes prejeli priznanja – pa ne zato, ker je tako dolg, ampak predvsem zato, ker na njem najdemo otroke, mladostnike, odrasle, uslužbence javne uprave, novinarko, župane, strokovnjake ... skratka predstavnike vseh skupin naše skupnosti. Pomoč sočloveku v stiski, prostovoljsko delovanje v korist skupnosti, kar danes imenujemo solidarnost, so zidaki obstoja družbe, saj brez njih človeštvo ne bi preživelo. Nekoč je bilo tako delovanje samoumevno, potem smo začeli deliti naloge, pojavljati so se začele različne službe, zadolžene za dobrobit in zaščito ljudi v stiski.

Foto: Gorazd Kavčič

Predsednica Slovenske filantropije dr. Anica Mikuš Kos

Naj prostovoljka, zaposlena v javni upravi, za leto 2021 Maša Gril / Foto: Gorazd Kavčič

Nekaj časa smo mislili, da bodo države in njene tvorbe rešile težave vseh ljudi, a izkazalo se je, da nobena država ne more zadostiti potrebam po medčloveškem sočutju in pomoči. V zadnjih letih se je svet usmeril še bolj v doseganje osebne blaginje in lastne interese. A hkrati s tem procesom so se pojavili novi tokovi in pristopi reševanja težav; aktivirala se je civilna družba z organiziranim prostovoljnim delom, prevzela nase številne naloge in prav zato med ljudmi še vedno obstajajo vrednote in prakse vzajemne pomoči in izkazovanje dobrega. Veliko je prostovoljnega dela, ki ga ljudje opravijo kar tako, kot pomoč človeka človeku v spontani obliki,« je zbrane prostovoljce nagovorila predsednica Slovenske filantropije dr. Anica Mikuš Kos in poudarila, da brez sodelovanja civilne družbe ne bomo zmogli obvladovati vseh težav, ki nas in nas še bodo pestile. Ne nazadnje se je pomoč prostovoljcev že velikokrat izkazala za bolj učinkovito kot pa država s svojimi birokratskimi aparati. »Čas je, da se vprašamo, ne le kaj bosta država in občina storili zame, ampak kaj lahko tudi jaz storim za svojo skupnost in za sočloveka. Veliko odgovorov na to lahko najdemo v obrazložitvah današnjih nagrajencev,« je še dejala.

Nagrajencev se je na odru Doma kulture Kamnik zvrstilo res veliko, tudi precej Gorenjcev. Naj prostovoljka, zaposlena v javni upravi , je za leto 2021 postala Maša Gril, Kranjčanka, ki je na Osnovni šoli Šenčur zaposlena kot specialna pedagoginja. Naziv prostovoljstvu prijazna občina je letos potrdilo 34 občin, med njimi tudi Kamnik, Škofja Loka, Tržič, Vodice, Medvode in Mestna občina Kranj – zadnji dve sta prejeli tudi posebni priznanji za večletno spodbujanje prostovoljstva, neomajno podporo delovanju prostovoljskih organizacij in izjemen posluh za pomen solidarnosti v skupnosti.

Podelili so tudi več priznanj junaki našega časa, in sicer šolam, ki spodbujajo prostovoljske aktivnosti. Med njimi so tudi OŠ Komenda Moste, OŠ Orehek Kranj, OŠ Preska in OŠ Simona Jenka Kranj.

Zbrani so se na pobudo župana Mateja Slaparja z minuto molka poklonili nedavno preminulemu dr. Aleksandru Dopliharju, častnemu občanu Kamnika, izjemnemu človeku in prostovoljcu z veliko začetnico.

Med junake našega časa so se zapisali tudi učenci OŠ Komenda Moste / Foto: Gorazd Kavčič

Tudi kamniški maturanti zaplesali četvorko

Jasna Paladin

Kamnik – Maturantje Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra Kamnik so se v ponedeljek po dveh letih premora od mesta, kjer so se šolali štiri leta, znova poslovili s plesom na Glavnem trgu. Zaplesali so četvorko in več drugih plesov, pri tem pa so jih spodbujali tudi profesorji in starši. Nagovorila sta jih ravnatelj dr. Branislav Rauter in župan Matej Slapar. »Generacija 2022, poslavljate se od Kamnika, pred vami je še matura in prepričan sem, da ste dobili ogromno znanja in jo boste opravili kar najbolje ter boste sprejeti na tisto fakulteto, ki si jo želite obiskovati. Med srednjo šolo so vas vodili in usmerjali profesorji, zdaj pa je na vas, da sami uresničujete zastavljene cilje, saj vas v nadaljevanju ne bo vodil in usmerjal nihče. Veliko boste mogli narediti samoiniciativno. Zadajte si cilje in smelo stopajte po poti, pri tem pa upoštevajte tudi starše in tiste, ki vam skušajo v življenju pomagati. Želim vam, da vam v življenju uspe,« jih je nagovoril župan.

Na Glavnem trgu v Kamniku je zaplesalo 209 maturantk in maturantov iz Kamnika.

Novi prostori nad garažo zdravstvenega doma

Jasna Paladin

Kamnik – Ministrstvo za zdravje je v četrtek, 12. maja, sprejelo sklep, da se Občini Kamnik odobri sofinanciranje za izgradnjo in opremljanje prostorov nad garažami Zdravstvenega doma (ZD) Kamnik v vrednosti 122.176,60 evra. Kot so sporočili iz občinske uprave, je Občina Kamnik v sodelovanju z Zdravstvenim domom dr. Julija Polca Kamnik že februarja na Ministrstvo za zdravje oddala vlogo za prijavo na javni razpis za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvenega varstva za leti 2022 in 2023. Vloga je vključevala dograditev in opremljanje prostorov za izvajanje fizioterapije v ZD Kamnik. Vrednost celotne investicije znaša okrog 470 tisoč evrov. Sledijo postopki za izbor izvajalca, nato pa še sama izvedba.

Potrdili zaključni račun lanskoletnega proračuna

Kamnik – Kamniški občinski svetniki so soglasno potrdili zaključni račun občinskega proračuna za lansko leto, iz katerega je razvidno, da so realizirani prihodki proračuna znašali 27.006.016 evrov oziroma 96,6 odstotka načrtovanih, realizirani odhodki proračuna pa 37.543.159 evrov (90,2 odstotka). Tekoči odhodki so bili realizirani v višini 18.462.110 evrov (92,3 odstotka), tekoči transferi v višini 11.051.253 evrov (97,3 odstotka), investicijski odhodki v višini 7.411.909 evrov (51,5 odstotka) in investicijski transferi v višini 617.887 evrov (88,0 odstotka). V letu 2021 je Občina Kamnik v računu financiranja izkazala odplačilo glavnice v višini 587.037 evrov, ki se nanaša na dve posojili, in sicer posojilo, najeto za financiranje kohezijskih projektov (387.037 evrov), in posojilo, najeto za nakup zemljišč na območju nekdanje smodnišnice (200 tisoč evrov). V računu financiranja je prikazan tudi najem kredita v višini 10,4 milijona evrov, ki ga je občina najela za gradnjo nove Osnovne šole Frana Albrehta.

V Kranjski Gori tudi alpske smučarke

Vilma Stanovnik

Kranja Gora – Kot so sporočili iz Smučarske zveze Slovenije (SZS), so člani predsedstva Mednarodne smučarske zveze (FIS) na sredinem sestanku potrdili koledarje tekem svetovnega pokala v vseh disciplinah. SZS je uspelo zagotoviti dve novi tekmi svetovnega pokala v alpskem smučanju za ženske. Tako se bodo najboljše smučarke na svetu v Kranjski Gori borile za zmago na dveh veleslalomih. Kranjska Gora bo prav tako gostila moške tekme v alpskem smučanju.

Poleg vrhunca zime, ko bo v Planici svetovno prvenstvo FIS v nordijskem smučanju, so bile potrjene tudi tekme svetovnega pokala v ženskih smučarskih skokih na Ljubnem ob Savinji, finale svetovnega prvenstva v poletih v Planici in svetovni pokal v deskanju na Rogli.

»Vložili smo veliko truda, da v Sloveniji lahko organiziramo dve tekmi v alpskem smučanju za ženske, potem ko je postalo jasno, da Maribor z Zlato lisico tokrat ni del predloga. Dejstvo je, da je konkurenca svetovnih smučarskih središč, ki si želijo organizacijo tekem, izjemno močna in ni vnaprejšnjih zagotovil, da bo kandidatura uspešna,« je po koncu sestanka povedal predsednik SZS in član predsedstva FIS Enzo Smrekar.

Grega Jamnik se poslavlja

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Minuli konec tedna so škofjeloški rokometni prvoligaši gostovali pri Kopru in izgubili z rezultatom 33 : 30. Naslednja, v tej sezoni zadnja tekma v državnem prvenstvu jih čaka danes zvečer, ko bodo v domači Športni dvorani Poden gostili Trimo Trebnje.

Tekma ne bo le slovo loških rokometašev od uspešne sezone, v kateri so vrhunec doživeli z uvrstitvijo v veliki finale pokalnega tekmovanja in končnim drugim mestom, temveč bo hkrati tudi slovo enega najprepoznavnejših igralcev moštva, domačina Grega Jamnika. Njegova kariera je dolga kar dobrih 25 let, vseskozi pa je igral na krilu. Znan je kot odličen strelec, na letošnjem finalnem turnirju pokala v Slovenj Gradcu pa je bil tudi najboljši strelec.

Strelci so bili razpoloženi

Kranj – V kvalifikacijah za prvo ligo so nogometaši kranjskega Triglava odigrali prvo tekmo z ekipo CherryBox 24 Tabor Sežana, ki pa se včeraj do zaključka naše redakcije še ni končala. Druga tekma v Kranju se bo v nedeljo začela ob 19.30. V tretji SNL – zahod bo danes ob 18. uri Tinex Šenčur gostil Adrio. Sava Kranj bo jutri gostovala pri nogometaših Brd, ekipa Eksist Žiri bo gostovala pri Fami Vipava, Šobec Lesce pa pri ekipi Brinje Grosuplje. V nedeljo bodo tekmo odigrali še nogometaši Arola Škofja Loka in Postojne. Ekipe v Gorenjski nogometni ligi pa so v sredo odigrale tekme 21. kroga. Rezultati: Visoko – Zarica Kranj 4 : 0, Bled-Bohinj Hirter – Velesovo Cerklje 1 : 0, SIJ Acroni Jesenice – Bitnje 3 : 0, Polet – Preddvor 0 : 2, Kranjska Gora – Naklo 4 : 2 in Niko Železniki – Britof 4 : 0. Nove tekme bodo odigrali jutri in v nedeljo ob 17.30. Jutri se bodo pomerili: Bled-Bohinj Hirter – Niko Železniki, Velesovo Cerklje – Visoko, Bitnje – Preddvor, Kondor Godešič – Kranjska Gora in Polet – SIJ Acroni Jesenice, v nedeljo pa še Zarica Kranj – Britof.

V zmagah povedli Kamničani in Kranjčani

Kranj – V sredo so vaterpolisti odigrali prvi dve polfinalni tekmi končnice. Tekma med ekipama Grafist Koper in Calcit Waterpolo Kamnik se je končala z rezultatom 9 : 10 za Kamničane. Vaterpolisti Triglava so z 19 : 5 premagali Ljubljano Slovan. Druge tekme bodo odigrali jutri. V Kamniku se bosta pomerila Calcit Waterpolo in Grafist Koper, v Ljubljani pa Ljubljana Slovan in Triglav.

Prva zmaga Cedeviti Olimpiji

Domžale – Košarkarji Cedevite Olimpije so dobili prvo tekmo finala Lige Nova KBM. V Domžalah so premagali Helios Suns z 81 : 66. Druga tekma finala bo v soboto ob 17.30 v Stožicah, tretja pa nato v sredo znova v Domžalah.

Z Norvežanom v Planico

Reprezentanca v teku na smučeh je pred sezono z vrhuncem na domačem svetovnem prvenstvu v Planici doživela kar nekaj sprememb. Glavni trener je postal Norvežan Ola Vigen Hattestad, nova prva dama pa Eva Urevc.

Maja Bertoncelj

Reprezentanca v teku na smučeh za novo sezono (od leve): Roman Beznik, Hana Mazi Jamnik, Boštjan Korošec, Vesna Fabjan, Jošt Mulej, Ola Vigen Hattestad, Anže Gros, Eva Urevc, Izidor Karničar, Miha Šimenc, Atila Peček, Anja Mandeljc, Vili Črv, Anita Klemenčič in Neža Žerjav. Manjka Miha Ličef. / Foto: Gorazd Kavčič

Ljubljana – Predstavila se je reprezentanca v teku na smučeh za sezono 2022/2023. V njej je kar nekaj sprememb.

Glavni trener je Ola Vigen Hattestad, Norvežan, nekdanji smučarski tekač, med drugim tudi olimpijski zmagovalec, življenjski sopotnik nekdanje slovenske smučarske tekačice Katje Višnar. Podpisal je štiriletno pogodbo, družina se seli na Bled. V slovenski tekaški vrsti je že deloval kot pomočnik Nejca Brodarja, vlogi bosta odslej obrnjeni. Zadnji dve leti je delal z norveško ekipo. »Želja po vrnitvi v slovensko ekipo je bila vedno prisotna. Res je tudi, da bi naša družina rada preživela več časa v Sloveniji. Pred nami je pomembna sezona s svetovnim prvenstvom v Planici. Skušali bomo narediti zelo močno ekipo, si pomagati in napredovati. To me motivira. Če nam to uspe, sem prepričan, da bomo v Planici videli zelo lepe rezultate,« je povedal Ola Vigen Hattestad. Po odhodu Anamarije Lampič v biatlon je prva dama Eva Urevc. Pri moških največ pričakujejo od Mihe Šimenca, v lanski sezoni se je izkazal tudi Vili Črv, ki je osvojil prve točke svetovnega pokala. Novo ime je tudi Vesna Fabjan, ki bo od 1. junija opravljala naloge vodje panoge. »Veselim se izziva, ki je pred mano. Situacija se je kar precej spremenila, a imamo številno ekipo, naš tek je še vedno močan. Ekipni duh se mi zdi zelo pomemben, na tem gradimo. Olov prihod je dodatna spodbuda za vse tekmovalce, poleg tega pa tudi domače svetovno prvenstvo. Danes so zbrani člani A ekipe in ekipe do 23 let, ki si zaslužijo vso pozornost in priložnost. Vsi se bodo učili eden od drugega. Tudi sama jim želim pomagati s svojimi izkušnjami,« je dejala Besničanka, ki ima v svoji zbirki tudi olimpijsko medaljo iz sprinta. Roman Beznik, predsednik Zbora za tek na smučeh, meni, da je panoga ne glede na pretekla dogajanja celo močnejša in da lahko optimistično zre v sezono. Glede morebitnega nastopa Lampičeve v Planici pa je odgovoril, da so ji vrata odprta, in hkrati poudaril, da spoštuje njeno odločitev za prestop v biatlon in da nesoglasij med njo in panogo ni bilo.

Uspešni škofjeloški jadralci

Minuli konec tedna je Jadralna zveza Slovenije v Izoli pripravila podelitev nagrad jadralcem za dosežke v zadnjih dveh sezonah, največ pokalov pa so se razveselili člani škofjeloške ekipe Tempo trade.

Vilma Stanovnik

Posadka jadrnice Taia & White Goose je osvojila vrsto pokalov in priznaj. Na sliki: sekretar JZS Romeo Podlogar, tajnik pri sekciji potovalnih bark JZS Uroš Žvan ter posadka: Goran Djordjevič, Tomaž Bastar, Alan Hajdinjak, Željko Planinšič, Tomaž Simčič, Dean Katič, Janez Terčon, Vasja Avsec in Matjaž Pretnar. / Foto: arhiv JZS

Škofja Loka – Zadnji dve tekmovalni sezoni sta bili za jadralce precej okrnjeni, kljub temu pa se je izkazala škofjeloška jadrnica Taia & White Goose s krmarjem Goranom Djordjevičem. To je bilo jasno tudi minulo soboto, ko je Jadralna zveza Slovenije (JZS) v Izoli ob prvi letošnji uradni regati pripravila podelitev pokalov za dve sezoni skupaj, saj to zaradi pandemije covida-19 prej ni bilo mogoče.

Loški jadralci so se tako razveselili dveh pokalov za prvo mesto, saj so v Pokalu slovenske obale slavili leta 2020 in lani. Prav tako so bili v absolutnem razredu in svojem razredu A najboljši v Pokalu Slovenije za leto 2020 in za lani. Dobili so tudi plakete za udeležbo na vseh regatah tako za Pokal slovenske obale kot za Pokal Slovenije v letu 2020 in lani. Obe leti so bili uspešni tudi v ORC prvenstvu Slovenije, saj so bili leta 2020 absolutni zmagovalci, za kar so dobili tako pokal kot zlate medalje, lani pa so osvojili tretje mesto. »Letos bi se morala sezona pokala JZS začeti 7. maja z Izolanko, a je bila zaradi nerodnosti organizatorja odpovedana. Sredi maja je bila trening regata v Izoli, kjer smo, tudi ob pomoči olimpijke Tine Mrak, brez prave konkurence močno zmagali. Minuli konec tedna je potekal prvi del državnega prvenstva ORC, ki smo ga zaključili na četrtem mestu,« je povedal Goran Djordjevič in pojasnil, da se že pripravljajo na junijske regate.

Zanimanje precejšnje

Območje šenčurske poslovne cone velja za eno privlačnejših med investitorji v širši okolici Kranja, a prostora za širitev ni veliko.

Aleš Senožetnik

Šenčur – Obrtno-poslovna cona Šenčur je ena najuspešnejših in najbolje urejenih na Gorenjskem in tudi po zaslugi podjetij, ki delujejo v njej, je Šenčur gospodarsko ena najuspešnejših na Gorenjskem. Po podatkih družbe Ržišnik Perc, ki cono upravlja, v njej deluje okoli dvesto podjetij. Med njimi so zlata gazela NiceLabel/EuroPlus, transportni podjetji Štempihar in Jurčič ter razvijalec programske opreme za podjetja Vasco.

Zanimanja investitorjev za nakup razpoložljivih zemljišč oz. poslovnih prostorov, je po besedah Sabine Fašmon Muznik precej, saj je cona zaradi bližine avtocestnih priključkov, brniškega letališča, Kranja in glavnega mesta logistično dobro dostopna. »Ker prostih zemljišč ni veliko in so predvidena za razvoj nekaterih obstoječih podjetij v coni, razpoložljivih parcel primanjkuje tako za potrebe že obstoječih podjetij v coni kot tudi za nova podjetja,« nam je pojasnila Fašmon Muznikova.

Zaradi potreb po novih poslovnih objektih načrtujejo širitve na območja urejanja prostora ŠE-38, ŠE-37 in ŠE-40. Na območju ŠE-38, ki leži na severozahodnem robu cone, je nepozidano le še zemljišče za gradnjo objekta Cubis 2, za katerega imajo že pridobljeno gradbeno dovoljenje. Objekt bo namenjen raznolikim poslovnim dejavnostim, med drugim trgovskim, medicinskim in hotelskim storitvam ter drugim poslovnim prostorom podjetij. »Začetek gradnje je vezan na pridobitev najemnikov oziroma kupcev za večinski del posameznega objekta,« pravi sogovornica.

V industrijski coni v Šenčurju deluje okoli dvesto podjetij. / Foto: Gorazd Kavčič

Med pomembnejšimi investicijami, ki jih načrtujejo, je tudi gradnja Medicinskega centra Arcus. »Trenutno se ukvarjamo s preveritvijo interesa na trgu, projektno dokumentacijo pa bomo nadaljevali po dogovoru s potencialnimi kupci ali najemniki,« nam je o stanju projekta povedala Fašmon Muznikova, ki je dodala, da sicer želijo pridobiti celovit sklop medicinskih dejavnosti, zato za trženje potrebujejo več časa.

Načrtujejo tudi t. i. P4, objekt, namenjen proizvodnim in servisnim dejavnostim, skladišču, logistiki ter pisarniškim prostorom in lokalom. Tako kot za medicinski center imajo tudi za P4 pripravljene idejne zasnove, sprejeti pa so že potrebni prostorski akti, ki omogočajo pridobivanje projektne dokumentacije in gradnjo. Tudi v tem primeru še preverjajo interes potencialnih kupcev ali najemnikov na trgu.

Da je potreba po poslovnih zemljiščih na območju Šenčurja oziroma v okolici Kranja precejšnja, kaže tudi načrtovano širjenje poslovnih dejavnosti na območju med Kranjsko cesto in regionalno cesto Kranj–Spodnji Brnik. Gre za t. i. območje urejanja ŠE-36, na katerem sicer družba Ržišnik Perc nima zemljišč, na njem pa bodo obstoječi lastniki predvidoma širili svoje dejavnosti.

Startup izziv za pet evrov

V KIKštarterju so se znova lotili startup izziva Izdelaj produkt v vrednosti pet evrov.

Aleš Senožetnik

Kamnik – Je mogoče v 48 urah izdelati produkt v vrednosti največ pet evrov in zanj najti kupca? To vprašanje so si postavili v kamniškem KIKštarterju, odgovore pa je ponudil startup vikend, ki so ga organizirali sredi tega meseca. Naloga udeležencev je bila, da v 48 urah pridobijo znanje za izdelavo prototipa, ki je dovolj kakovosten za predstavitev pred komisijo in morda tudi za prodajo na trgu.

Petindvajset udeležencev iz cele Slovenije, med katerimi so bile tokrat tudi družine z otroki, je pod budnim očesom mentorjev, ki so jih usmerjali in jim svetovali, razvijalo svoje ideje in ob zaključku dogodka postreglo z zanimivimi rešitvami.

Na KIKštarterjevem startup izzivu se je tokrat preizkusilo petindvajset udeležencev. / Foto: arhiv dogodka

Končne prototipe je sedem ekip predstavilo pred komisijo, ki so jo sestavljali Irena Tonin, poslovna svetovalka pri Gospodarski zbornici Slovenije, Tomaž Lah, direktor podjetja Nektar Natura, Nace Novak, vodja razvoja v podjetju Equa, Sandi Muheljič, podjetnik in mentor, Matej Humar, direktor Pospeševalnika KIKštarter, d. o. o., in namestnik direktorja v podjetju Elektrina, ter Matjaž Jug, predsednik Zadruge KIKštarter ter direktor podjetja ETC Adriatic in Območja 70.

Komisijo je najbolj prepričala skupina, ki je oblikovala estetski dodatek za radiatorje in tako rešila težavo marsikateremu najemniku, drugo mesto je pripadlo ekipi, ki je predstavila pripomoček za ugotavljanje prave temperature čaja, tretje mesto pa sta si razdelili ekipi, ki sta oblikovali nastavek za otroško zobno ščetko oz. budilko, ki nas zjutraj na posebej učinkovit način prebudi.

Za finančne nagrade udeležencem v višini 1200, 500 in 300 evrov je tudi tokrat poskrbel Podjetniški klub Kamnik, ker pa je bila tudi četrta ideja odlična, jo je komisija podprla z dodatnimi tristo evri.

DOBRO JE VEDETI

Spremenjeni zakon vplival na obdavčitev pokojnin

Cveto Zaplotnik

Spremenjeni zakon o dohodnini, ki je začel veljati marca in se uporablja že za letošnje davčno leto, torej od 1. januarja 2022 dalje, je prinesel nekatere spremembe tudi pri obdavčitvi pokojnin: oprostitev plačila dohodnine od družinske pokojnine, povečanje splošne olajšave z 291,67 evra na 375 evrov mesečno, uvedbo seniorske olajšave v znesku 125 evrov na mesec po dopolnjenem sedemdesetem letu starosti, uskladitev olajšav in dohodninske lestvice s koeficientom rasti cen ter znižanje stopnje dohodnine v najvišjem dohodninskem razredu s 50 na 45 odstotkov. Zvišanje splošne olajšave, uskladitev zneskov olajšav in dohodninske lestvice ter uvedba seniorske olajšave so spremenili tudi mejo, pri kateri zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot glavni izplačevalec pri izplačilu pokojnine ali invalidskega nadomestila odtegne prejemniku akontacijo dohodnine. Ob upoštevanju splošne in pokojninske olajšave odtegne akontacijo dohodnine pri pokojninah, višjih od 1363 evrov, ob upoštevanju tudi seniorske olajšave pa od pokojnin, višjih od 1623 evrov.

Pri obračunu akontacije dohodnine upošteva splošno olajšavo, posebno pokojninsko olajšavo v višini 13,5 odstotka od odmerjenega in usklajenega prejemka, posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane in pri starejših od sedemdeset let tudi seniorsko olajšavo. Akontacija znaša 25 odstotkov od davčne osnove.

Na spletni strani zavoda sta tudi dva konkretna izračuna. Upokojenec, ki mu je zavod z odločbo odmeril 1400 evrov pokojnine, bo ob upoštevanju splošne in pokojninske olajšave plačeval 4,54 evra akontacije dohodnine in bo torej prejemal 1395,46 evra neto pokojnine. Upokojenec, ki ima 1700 evrov pokojnine in je starejši od 70 let, bo ob upoštevanju splošne, pokojninske in seniorske olajšave plačeval 9,54 evra akontacije dohodnine in bo torej prejemal 1690,46 evra neto pokojnine.

Velika večina zadovoljna s storitvami Fursa

Ljubljana – Na Finančni upravi vsaki dve leti s pomočjo anketnega vprašalnika ugotavljajo zadovoljstvo strank s poslovanjem organa. Anketiranci so tokrat odgovore podali med 5. in 20. majem, ko je bila anketa objavljena na spletni strani Finančne uprave in družbenih omrežjih. Na vprašanje, kako so na splošno zadovoljni z delovanjem organa, je odgovorilo 841 anketirancev; 49 odstotkov jih je odgovorilo, da so popolnoma zadovoljni, dodatnih 21 odstotkov, da so zelo zadovoljni, ter 16 odstotkov, da so zadovoljni. Anketiranci so odgovorili še na več drugih vprašanj o zadovoljstvu med uporabniki storitev. Kot kažejo rezultati ankete, so najbolj zadovoljni z varovanjem zaupnosti podatkov, ki so ga ocenili s povprečno oceno 4,3, najnižje pa so ocenili dostopnost in odzivnost zaposlenih ter razumljivost informacij, za kar so prisodili oceno 3,7.

Krka v prvem četrtletju z višjo prodajo in dobičkom

Novo mesto – Skupina Krka je v prvem četrtletju ustvarila 432,5 milijona evrov prihodkov od prodaje, kar je devet odstotkov več kot v enakem obdobju lanskega leta. Ustvarila je tudi 90,7 milijona evrov čistega dobička, kar je pet odstotkov več kot v prvih treh mesecih lanskega leta. Prodaja je bila večja v vseh regijah in na večini ključnih trgov ter pri vseh skupinah izdelkov in storitev. Kot je povedal predsednik uprave in generalni direktor družbe Jože Colarič, je skupina dosegla najvišji čisti dobiček v prvem četrtletju doslej. Dodal je, da pozorno spremljajo tudi razmere v Ukrajini, kjer zagotavljajo vse potrebno za nemoteno oskrbo trga z zdravili in varnost zaposlenih. Tečaj delnice na Ljubljanski borzi je ob koncu četrtletja znašal 96 evrov, kar je skoraj 19 odstotkov man kot konec leta 2021.

Delničarjem Triglava 3,70 evra bruto dividende

Ljubljana – Delničarji Zavarovalnice Triglav so sprejeli predlog uprave in nadzornega sveta, da se za izplačilo dividend nameni 84,1 milijona evrov oz. 3,70 evra na delnico, kar predstavlja 74-odsotni delež konsolidiranega čistega dobička v lanskem letu in 9-odstotni dividendni donos. V prvem trimesečju letošnjega leta je sicer skupina za 12 odstotkov povečala prihodke, na 442,9 milijona evrov, dobiček pa je znašal 38,1 milijona evrov oz. 20 odstotkov več kot v istem obdobju lani.

V nesreči v Kranju umrla kolesarka

Četrto letošnjo smrtno nesrečo na Gorenjskem je povzročil voznik osebnega vozila, ki je vozil z neprilagojeno hitrostjo.

Simon Šubic

Kranj – Na Likozarjevi ulici v Kranju se je v torek dopoldne zgodila prometna nesreča, v kateri je življenje izgubila 67-letna kolesarka. Povzročil jo je 38-letni voznik, ki je okoli 8.30 zaradi neprilagojene hitrosti trčil v vozilo pred seboj, po trčenju pa je njegovo vozilo odbilo na drugo stran ceste, kjer je zadel kolesarko, vozilo pa se je ustavilo šele po trčenju v stanovanjsko hišo. Kolesarka je za posledicami hudih poškodb umrla na kraju nesreče.

»Preizkus alkoholiziranosti pri povzročitelju je bil negativen, odrejen je bil še strokovni pregled. Okoliščine kažejo na neprilagojeno hitrost in nesrečo z znaki kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa. Za žrtev nesreče je bila odrejena obdukcija, avtomobil pa zasežen zaradi nadaljnjega postopka,« so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Gorenjski policisti so letos poleg zadnje v Kranju obravnavali še tri smrtne nesreče. V Gorenji vasi je umrl voznik, ki je zapeljal s ceste. Obstaja možnost, da je bila smrt posledica zdravstvenega stanja, so pojasnili policisti. V Škofji Loki je umrl voznik, ki je trčil v parkirano tovorno prikolico. V obeh primerih so policisti odredili obdukcijo. Tretja smrtna nesreča se je pred kratkim zgodila na glavni cesti Tržič–Podtabor, kjer je voznik umrl po padcu iz vozila, ki se je prevračalo. Med vožnjo ni bil pripet.

V torek so gorenjski policisti obravnavali četrto letošnjo smrtno žrtev prometnih nesreč. / Foto: Gorazd Kavčič

Zevnikova izgubila tožbo zoper Investo

Kranjsko okrožno sodišče je zavrnilo tožbeni zahtevek nekdanje direktorice Domplana in Investe Vere Zevnik, da razveljavi lanski sklep nadzornega sveta Investe o njeni razrešitvi.

Simon Šubic

Kranj – Nekdanja direktorica kranjskega Domplana in družbe Investa Vera Zevnik, ki so jo pred letom dni razrešili z mesta direktorice Investe, v kateri so združeni lastniki Domplana, je pred kratkim izgubila pravdo z Investo, ki so jo reševali na gospodarskem oddelku Okrožnega sodišča v Kranju. Sodišče je namreč v celoti zavrnilo njena tožbena zahtevka za razveljavitev sklepov nadzornega sveta Investe o njeni razrešitvi z mesta direktorice Investe in o imenovanju Janeza Vilfana za novega direktorja družbe.

Na Okrožnem sodišču v Kranju so razložili, da je bil tožbeni zahtevek zavrnjen, ker je sodišče ugotovilo, da je bil odpoklic tožeče stranke z mesta direktorice Investe utemeljen. Sodba še ni pravnomočna, ali se je oziroma se bo Zevnikova nanjo pritožila, pa nam pri njeni odvetnici Mateji Likozar Rogelj ni uspelo izvedeti.

V Investi so nam potrdili, da so pisno sodbo kransjkega sodišča prejeli v začetku maja. Ob tem so poudarili, da so bili zavrnjeni ali zavrženi tudi vsi drugi zahtevki Zevnikove glede vpisa v sodni register, izplačila odpravnine in nagrade. Tožnica mora plačati tudi stroške postopka, je določilo sodišče.

Vera Zevnik je Investo, lastnico Domplana, tožila, ker naj bi bila lani neupravičeno krivdno razrešena z mesta direktorice. / Foto: Tina Dokl

Zevnikova je Investo tožila, ker jo je po njenem mnenju nadzorni svet družbe 5. maja lani neupravičeno razrešil z mesta direktorice. Razrešitev je bila sicer povezana z lanskim dogajanjem glede nameravanega prevzema Investe in posledično Domplana s strani ljubljanskega podjetja Kompas Shop, za katerim stoji nepremičninski mogotec in nekoč eden najbogatejših Slovencev Aleksander Jereb. Zevnikova se je tedaj zavzemala za odprodajo delnic, večina drugih notranjih lastnikov, povezanih v Investi, pa ji je nasprotovala.

»S ponudnikom se nisem nikoli pogovarjala, da prodajam firmo, kot se mi očita v razrešitvi. Z njim sem se pogovarjala samo, da pridobim informacije, kakšni so njegovi motivi, in da ugotovim, ali bi bila prodaja v korist firme. Dobila sem zagotovilo, da bo Domplan še naprej posloval pod svojo znamko, da ga ne bo priključil svojim družbam in da bo sedež ostal v Kranju. Ostalim lastnikom sem na sestanku povedala, da sem ocenila, da je morebitni interes družbe, da jo prodajo ponudniku, da je ponudba dobra, da je dvakrat višja od cene, po kateri so z delnicami prej trgovali,« je Zevnikova pojasnila na aprilskem naroku na sodišču.

Tedanji predsednik nadzornega sveta Investe Janez Fajfar pa je dejal, da Zevnikova ni imela pooblastila, da se s kupcem pogovarja o prodaji podjetja brez privolitve lastnikov. »Iz tistega, kar sem slišal od ljudi, ki so bili v to vpleteni, pa mislim, da se je o prodaji pogovarjala. Nadzorni svet do dopisa ponudnika 19. aprila lani ni bil obveščen o ničemer,« je dejal. Kot je še povedal, so ji najprej ponudili sporazumno prenehanje delovnega razmerja, a ker je to možnost zavrnila, so jo razrešili krivdno.

Kot so pojasnili v Investi, je kranjsko okrožno sodišče v obrazložitvi pisne sodbe zapisalo, da so bili podani razlogi za krivdni odpoklic Zevnikove z mesta direktorice družbe Investa, saj slednja pri poskusu prevzema družbe Investa s strani družbe Kompas Shop ni ravnala v skladu s svojimi poslovodnimi obveznostmi in ni ustrezno zaščitila Investe in njenih delničarjev. Sodišče je tudi ugotovilo, da bi morebitni prevzem pomenil kršitev obstoječega statuta družbe. »Sodišče je v celoti sledilo stališčem družbe Investa in potrdilo veljavnost izdanih sklepov nadzornega sveta,« so poudarili v Investi.

Še tesnejše sodelovanje policistov in redarjev

Simon Šubic

Kranj – Policijska uprava Kranj in Medobčinsko redarstvo Skupne občinske uprave občin Gorenjske sta pred dnevi sklenila protokol o medsebojnem sodelovanju, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Kot so razložili, je cilj sodelovanja večja učinkovitost obeh služb pri zagotavljanju varnosti občanom. Sodelovanje temelji na medsebojnem obveščanju, izmenjavi informacij in podatkov ter skupnem preventivnem in akcijskem delu na področju varnosti v cestnem prometu, zagotavljanja javnega reda in miru ter varovanja okolja. »Delo se bo prilagajalo potrebam, pomembno je, da se bomo na prave dogodke odzivali kar se da hitro in usklajeno. Na primer ob koncih tedna, ko so turistične točke polne obiskovalcev, parkirišča pa močno zasedena ali je oviran promet, v primeru vandalizma, beračenja, spremljanja večjih prireditev itd. Tako sodelovanje se je sicer izvajalo že v preteklosti, protokol pa ga utrjuje in dviga na še višji nivo,« so pojasnili na Policijski upravi Kranj, kjer poudarjajo, da bodo povezani še bolj uspešni in učinkoviti.

Sredi dneva pijan za volanom

Kranj – Kranjski policisti so v torek popoldne iz prometa izločili voznika z 1,20 mg/l alkohola v izdihanem zraku (2,5 promila), ki je vozil nezanesljivo in so se mu drugi vozniki morali umikati, da bi preprečili nesrečo. Voznika je domov odpeljal prijatelj.

Preprodajalcem stopili na prste

Po večletnem spremljanju je policija v občini Železniki obravnavala več preprodajalcev prepovedanih drog in podala šestnajst kazenskih ovadb.

Ana Šubic

Železniki – V Železnikih se že več let soočajo s problematiko prepovedanih drog. Policija je lani na tem področju naredila velik korak naprej, saj so na podlagi večletnih spremljanj obravnavali več preprodajalcev, opravili hišne preiskave in podali 16 kazenskih ovadb, je na zadnji seji občinskega sveta ob predstavitvi poročila o varnosti na območju občine Železniki v lanskem letu povedal načelnik Policijske postaje Škofja Loka Sašo Eniko. Kot je dejal, gre za zelo specifična kazniva dejanja, preiskave so dolgotrajne in obsežne. Največ dela imajo z zaseženimi elektronskimi mediji, na katerih je veliko gradiva za obdelavo, a jim to pripomore k širjenju raziskovanja.

Pri preprečevanju uporabe prepovedanih drog ter odkrivanju uživalcev in preprodajalcev so policistom lahko v pomoč tudi občani. Eniko jih poziva, naj jim sporočijo koristne informacije, lahko tudi na anonimni telefon policije 080 1200. »Informacije je treba deliti. Ko jih povežemo skupaj, to dobi neko podobo, zato si želimo sodelovanje z občani še okrepiti. Za varnost smo odgovorni vsi,« je poudaril in dodal, da bodo skupaj z ostalimi deležniki morali narediti še več tudi na preventivi in ozaveščanju mladih.

V občini Železniki so sicer policisti zaznali velik porast kaznivih dejanj: s predlanskih 17 na lanskih 39, kar pripisujejo odprtju občinskih meja in rahljanju drugih protikoronskih ukrepov ter že omenjenim kaznivim dejanjem s področja drog. Preiskati jim je uspelo tri četrtine kaznivih dejanj. Eniko je posebej omenil kazniva dejanja zoper premoženje; teh je bilo šestnajst oz. še enkrat več kot predlani, gre pa za tatvine, vlome v stanovanja, vozila, poslovne objekte ... Policisti opažajo, da občani še vedno posvečajo premalo pozornosti samozaščitnim ukrepom, saj vredne stvari puščajo na vidnih in dostopnih mestih.

Število prometnih nesreč v občini Železniki je lani rahlo poraslo; zgodilo se jih 32, od tega ena s smrtnim izidom. Življenje je izgubil motorist v nesreči pred naseljem Selca.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

Pesmi v objemu sonca

»Za pesnika je najlepše doživetje, ko se pesem porodi v srcu, drugo najlepše doživetje je, ko ta dar lahko razdeliš med prijatelje,« je na literarnem večeru ob izidu pesniške zbirke V objemu Sonca povedal avtor podbreški pesnik Milan Debeljak. To je že njegova sedma pesniška zbirka.

Suzana P. Kovačič

Pesniška zbirka V objemu Sonca je izšla že leta 2020, vendar je zaradi koronskih razmer čakala na predstavitev. Za avtorja, nastopajoče in zares številne obiskovalce podbreškega kulturnega doma je ta čudoviti večer poezije prišel na nedavno majsko soboto. »V tej knjigi sem dodal še 26 sonetov molitve, nove pesmi za prijatelje, nekaj prozne vsebine, spomine na mladost iz Poljanske doline in nekaj duhovnih pesmi, ki sem jih objavljal v različnih revijah in časopisih, tu pa so prvič zbrane na enem mestu. Nekaj posebnega so pesmi za krave. Kar 49 jih je, vse govorijo o kravah iz našega hleva pa tudi o meni, o kmetu. Skozi kravje besede in zgodbe govorijo predvsem o ljudeh,« je pesmi V objemu Sonca povzel Milan Debeljak. Njegove pesmi o kravah je objavil tudi urednik prof. Vojteh Cestnik v Veterinarskem vestniku in doživeto sta jih nekaj recitirala na podbreški prireditvi.

»Rad grem v goró, da z vrha zrem to delo,
to Tvojo skrb, Tvoj čudežni nasmeh,
ki se je pomnožilo in seštelo
v poletnih dneh, v sodelovanju vseh.«
(Pesmi o ljubezni)

Na naslovni strani je sončnica, ki je pred mnogimi leti zrasla na domači kmetiji, fotografirala jo je Milanova žena Veronika, za naslovnico pa pripravil Jože Žagar. Druge fotografije za zbirko so podarili Jože Žagar, Marjan Koplan in Vojteh Cestnik. Kakor vse druge Milanove knjige je tudi zadnjo opremil Peter Starbek, besedilo sta natančno pregledali Olga Koplan in Jožica Virnik, tiskanje pa omogočilo Kulturno društvo (KD) Tabor Podbrezje.

Milan Debeljak je 21 let podpredsednik KD Tabor, njegova dolgoletna društvena sopotnica Dragica (Daca) Perne je o njem zapisala: »Je človek, ki namesto negodovanja in iskanja napak pri drugih raje ustvarja in po svojih močeh prispeva v dobro skupnosti, v katero se je preselil pred več kot 25 leti. Če se kaka pesem začne rojevati med delom na polju ali v gozdu, pa ima pesnik vedno v žepu kak listič in svinčnik, da se ne izgubi v spominu.« Milan Debeljak se je rodil leta 1958 in 25 let preživel Na Logu v Poljanski dolini. Po zaključeni srednji elektrotehniški šoli je prišel v Podbrezje, kjer je njegov oče kupil Kočarjevo kmetijo. Z družino živi na kmetiji in se ukvarja s pridelovanjem mleka, jabolk in krompirja. Je dolgoletni ključar in sodelavec podbreške župnije in član upravljavskega sveta kulturnega doma. Njegovi najljubši konjički so čarovniški triki, igranje šaha in pesništvo. »Z mojimi pesmimi je bilo pa tako: pred petdesetimi leti se je začelo z nekaj ljubezenskimi, sledil je sonetni venec, potem pa dolgo nič. Leta 2000 sem napisal pesem Cerkev Taborska in izdal še pesniško zbirko Pesnitev o Taborski Urški.« V iskanju rim so čedalje bolj plule njegove misli, prvi pesniški zbirki so sledile Molitve in Spevi molitve; do danes jih je napisal že 250. Ob svoji petdesetletnici je pesmi podaril prijateljem v zbirki Pesmi za prijatelje, zbirka Recept za pesem pa prinaša pesnitev o lepoti pesniškega poklica. V šesti izdani Bo ljubila pesem so tudi pesmi v poljanskem narečju, eno teh z naslovom Učitlca vekat na sme je na prireditvi recitiral Marko Kavčič, ki je uglasbil tudi Milanovo pesem Trem rekam.

Najlepše presenečenje je prišlo ob zaključku z nastopom vnukov Milana Debeljaka. / Foto: Tina Dokl

Od leve: Milan Debeljak, Marko Kavčič, Tone Strlič in Ivka Sodnik / Foto: Tina Dokl

Milan Debeljak ima veliko prijateljev. »Zmeraj smo veseli in počaščeni, ko izdaš novo pesniško zbirko in nam kdaj kakšno pesem posvetiš. Radi te imamo in spoštujemo te,« je v njihovem skupnem imenu povedala Ivka Sodnik, voditeljica prireditve. In kaj jim odgovarja? »Za pesnika je najlepše doživetje, ko se pesem porodi v srcu, drugo najlepše doživetje je, ko ta dar lahko razdeliš med prijatelje.« Zdravka in Brane Klančnik sta Milana in njegovo ženo Veroniko pred dobrim letom povabila domov v Duplje in jima zaigrala in zapela pesem, ki govori o Vinku Razingarju, velikemu planincu, pevcu in prijatelju družine Debeljak. Uglasbeno pesem Učitelju z gora sta »podarila« tudi podbreškemu občinstvu. Za pesmi Milana Debeljaka povedo, da so iskrene in sežejo do srca. Na prireditvi so jih recitirali še Tone Strlič, Vojteh Cestnik, Milena Jeglič ter hčerki Ana in Mojca. Najlepše presenečenje zanj pa je prišlo ob zaključku, ko so na oder stopili njegovi štirje vnuki in zapeli »Ata, moj ata ..., boljše ni nobeno, kot tvoje je srce ...«

»Svoboda! Vem, da te na pašnik vleče,
privezana z jermenom krog vratu
oziraš se skoz vrata svoje ječe
na sončne travnike, pomlad je tu.«
(Pesmi za krave)

Kultura

S koncertom Irene Yebuah Tiran in Eve Hren se začenjajo Glasbeni večeri. **Stran 14**

Zanimivosti

Na fasadi zvonika cerkve sv. Kancijana in tovarišev mučencev v Kranju potekajo dela. **Stran 15**

Zanimivosti

Društvo Lonka je predstavilo zanimivo življenjsko zgodbo dr. Zdravka Kalana. **Stran 16**

Od petka do petka

V ponedeljek so novinarji RTV Slovenija izvedli opozorilno stavko. / Foto: Bobo

Najvidnejši petkov protestnik Jaša Jenull je spet prejel tožbeni zahtevek policije. / Foto: arhiv GG

Toča, velika tudi kot jajce, je v Pomurju povzročila veliko škodo na kmetijskih površinah. / Foto: Facebook/Neurje.si

Novinarji RTV Slovenija opozorilno stavkali

Simon Šubic

Podpisali koalicijsko pogodbo

V torek, dan pred njegovo izvolitvijo za desetega predsednika slovenske vlade, petnajste po vrsti, je predsednik Gibanja Svoboda Robert Golob podpisal koalicijsko pogodbo s predsednikoma SD in Levice Tanjo Fajon in Lukom Mescem. Koalicijska pogodba določa jasno smer nove vlade, odločitev o tem, s kom sestaviti koalicijo, pa je bila zaradi jasne volje ljudi na volitvah enostavna, je ob tem dejal Golob. Določa tudi novo organizacijo vlade, ki je zaradi predloga SDS za razpis posvetovalnega referenduma o zakonu o vladi za zdaj še ne morejo realizirati. Ob tem je Golob zagotovil, da večanje števila ministrstev le na videz povečuje kompleksnost vlade. Fajonova je povedala, da so s podpisom koalicijske pogodbe začeli oblikovati vlado sprememb. Mesec pa je dejal, da se s podpisom pogodbe končuje izgubljeno desetletje in pol, ko se je Slovenija kobacala iz krize v krizo.

Potrdili sodbo Janši

Višje sodišče v Celju je v torek potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča, ki je predsednika SDS Janeza Janšo spoznalo za krivega dveh kaznivih dejanj razžalitve novinark TV Slovenija Mojce Šetinc Pašek in Eugenije Carl, ker ju je poimenoval odsluženi prostitutki. Dosodilo mu je tri mesece pogojne zaporne kazni s preizkusno dobo enega leta, poročajo mediji. Sodnik poročevalec Andrej Pavlina je pojasnil, da je Janša na Twitterju zapisal grobo in seksistično izjavo, njegovo pritožbo pa so zavrnili kot neutemeljeno. Janšev zagovornik Franci Matoz je napovedal vložitev zahteve za varstvo zakonitosti na vrhovno sodišče. Po njegovi oceni je prvostopenjsko sodišče bistveno kršilo kazenski zakonik, senat celjskega okrožnega sodišča pa ni bil nepristranski. Po Matozovih podatkih je kazenska zadeva zoper Janšo že v ponedeljek tudi zastarala, a na višjem sodišču poudarjajo, da bi zastarala v sredo, torej dan po njegovi odločitvi v tej zadevi. Zagovornica novinark, odvetnica Katja Zdolšek, je poudarila, da je bila Janševa izjava na Twitterju vulgarna, seksistična in žaljiva, napisana pa premišljeno.

Opozorilna stavka na RTV Slovenija

V ponedeljek so novinarji RTV Slovenija opozorilno stavkali. Koordinacija novinarskih sindikatov Radiotelevizije Slovenija in Sindikat novinarjev Slovenije sta poudarila, da sta resno ogrožena obstoj javne RTV in status zaposlenih. Stavkali bodo do izpolnitve stavkovnih zahtev. Kot posebne stavkovne zahteve so navedli umik predlaganih sprememb statuta zavoda, s katerimi bi uredništvo za televizijski informativni program razdelili na dva dela – za prvi in drugi program. Zavzemajo se za izpolnitev še neuresničenih zavez vlade o financiranju zavoda na podlagi sporazuma o reševanju stavkovnih zahtev iz leta 2018. Če sporazum ne bo sklenjen do 30. maja, zahtevajo odstop generalnega direktorja RTV Andreja Graha Whatmougha, odgovorne urednice informativnega programa TV Slovenija Jadranke Rebernik, v. d. urednika uredništva za nove medije v Multimedijskem centru Igorja Pirkoviča in predsednika programskega sveta Petra Gregorčiča. Kljub nasprotovanju novinarskih sindikatov je nadzorni svet zavoda v sredo potrdil spremembe statuta javnega zavoda in s tem tudi delitev televizijskega informativnega programa na dve enoti.

Jenull še prejema tožbe

Protestnik Jaša Jenull je pred kratkim prejel tretji tožbeni zahtevek policije, tokrat za 34.000 evrov, obenem pa vsak teden prejme še množico glob, ki znašajo od 500 do 750 evrov, je ta teden poročal časnik Dnevnik. Zadnja tožba se nanaša na Jenullovo domnevno organizacijo protesta pred parlamentom junija 2020, ko so na Trgu republike državljani sedeli na tleh in glasno brali ustavo. Policija trdi, da ji je z organizacijo protesta povzročil visoke stroške, zdaj pa od njega terja povrnitev škode. Komisarka Sveta Evrope za človekove pravice Dunja Mijatović je sicer v sredo pozvala h končanju vseh postopkov proti aktivistom civilne družbe v Sloveniji in odpravi kazni zanje.

Toča povzročila škodo pomurskim kmetom

Ta teden so vzhodni in severovzhodni del Slovenije zajela močna neurja s točo. V Pomurju je v sredo neurje s točo, ponekod veliko kot jajce, veliko škode povzročilo tudi na poljih, vrtovih in sadovnjakih. Po poročanju STA je ponekod pridelek povsem uničen in ga bo treba zasejati na novo, ponekod na drevesih ni ostalo niti listje, po drugi strani pa so v nekaterih krajih dobili le nekaj kapelj dežja. Bolj prizadete so poljščine, ki so proti koncu zorenja, medtem ko si komaj posajene po navadi po takih dogodkih precej opomorejo.

Slovenci v zamejstvu (852)

Milki Kokot Petkovo priznanje

Jože Košnjek

med sosedi

Pretekli petek je Zveza slovenskih organizacij iz Celovca podelila Petkova priznanja trem koroškim Slovencem oziroma Slovenkam, ki so s svojim delom prispevali k razvoju in obstoju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Priznanje se imenuje po koroškem Slovencu dr. Francu Petku, zdravniku, politiku, narodnemu buditelju in založniku. Bil je med pobudniki za ustanovitev Zveze slovenskih organizacij in za začetek izhajanja časopisa Slovenski vestnik, glasila Slovencev na Koroškem.

Priznanja so prejeli: vzgojitelj in kulturni delavec Jože Blajs (posmrtno – umrl je septembra lani), zgodovinar dr. Avguštin Malle in Milka Kokot, dolgoletna sodelavka Zveze slovenskih organizacij in vanjo vključenih organizacij. Prav njej namenjam danes več pozornosti. Milka je namreč naša, Gorenjka, saj je bila s priimkom Friškovec rojena v Žabnici. Leta 1961 je spoznala koroškega Slovenca, pesnika in prevajalca Andreja Kokota. Leta 1964 sta se poročila in se preselila na Koroško. Milka se je takoj vključila v delo slovenskih organizacij na Koroškem, še posebej Zveze slovenskih organizacij. Nad trideset let je bila knjigovodja organizacije, poleg tega pa je bila dejavna v Zvezi slovenskih žena, ki jo je do leta 2018 tudi vodila. Kjerkoli je delovala, si je prizadevala za uk in ohranitev slovenskega jezika. V Borovljah sta bili sredi maja dve prireditvi. V dvorani mestne hiše je bila proslava v počastitev 65-letnice ustanovitve Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, na kateri so se šolale generacije Slovencev, ki so tudi zaradi tega ohranjali in še ohranjajo slovenščino. Nič ne preseneča, je bila prav gimnazija najbolj moteča pri nasprotnikih pravic koroških Slovenk in Slovencev in zato deležna najhujših napadov. Proslava je potekala pod geslom BiliSmoBomo.

Domače Slovensko prosvetno društvo pa se je s prireditvijo In memoriam spomnilo pokojnega dolgoletnega predsednika in občinskega odbornika Melhijorja Verdela in drugih pokojnih članov društva. Boroveljski mestni svet je po pokojnem Melhijorju Verdelu imenoval tudi eno od ulic.

Nagrajenka Milka Kokot, rojena v Žabnici, se je leta 1964 preselila na Koroško. / Foto: Jože Košnjek

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je koroškega Slovenca Karla Smolleja odlikoval z redom za zasluge za osebni prispevek k mednarodnemu priznanju Slovenije in k njenemu ugledu v Avstriji.

Po svetu

Ne pozabimo na Kurde!

Kurdi so velik narod, živijo v štirih državah, svoje pa (še) nimajo. Niso nacija, narod z lastno državo. Živijo v Turčiji, Iraku, Iranu in Siriji. V Turčiji so tudi manjšina brez človeških pravic, drugorazredni državljani ...

Miha Naglič

Narod brez države

Nedavno se je v Sloveniji mudil človek, ki je več kot poklican govoriti o kurdskem vprašanju. To je kurdski pisatelj Burhan Sönmez, ki je tudi predsednik mednarodnega PEN-a. Sodeloval je na mednarodnem srečanju pisateljev na Bledu in v Ljubljani, v intervjuju pa povedal veliko tehtnega in zanimivega o svojem narodu. Najprej o svojem otroštvu v odročni anatolski kurdski vasi v Anatoliji. »V vasi, v kateri sem se rodil, je bilo kakšnih petdeset ali šestdeset družin. Nismo imeli položne ceste do mesta, to pa pomeni, da nismo imeli neposrednega stika z zunanjim svetom, saj je obisk mesta pomenil veliko potovanje. Kadar je kdo od drugod prišel v vas, smo to videli kot dogodivščino, saj je prišel iz neznanega mesta in je bil zato za nas junak. Naša vas je bila tako majhna, da nismo imeli elektrike, nismo imeli trgovine. Samo enkrat na teden so prišli potujoči trgovci, da bi vaščanom prodali svoje izdelke, ti pa jim niso plačevali z denarjem, temveč s pšenico, ječmenom ali ovčjo volno. To so bile barve življenja vasi, v kateri sem se rodil. Imeli smo tudi svoj jezik, kurdski jezik. To je naš materni jezik, v katerem smo vsi govorili. Vse pravljice, šale, nočne more, strašljive zgodbe so bile povedane v kurdščini. Toda vedeli smo, da živimo v državi in svetu, ki našega jezika ne priznavata. Kurdščina ni bila glavni jezik države, v kateri smo živeli. Ko smo prišli v mesto, smo se soočili s prevlado uradnega turškega jezika. V osnovni šoli smo se vsi, tudi jaz, naučili turščine in tako nenadoma ugotovili, da imamo dvojno življenje in dvojno kulturo. Vendar pa ne moremo reči, da gre za kulturi, ki bivata druga ob drugi, ki sta si enakovredni, kot na primer francoščina in angleščina ali nemščina in švedščina. V mojem primeru ne gre za kulturi, ki si stojita ob boku, saj je ena glavna, prevladujoča, drugo, kurdsko, pa so nam odrekali, pa tudi podcenjevali, kot da bi šlo za kulturo primitivnih ljudi. Tak občutek so nam namreč dajali, govorili so nam, da je naš jezik hribovski jezik – s tem so želeli povedati, da smo le majhno pleme, ki je izgubilo korenine. Ali se je to, kar se je dogajalo pred štiridesetimi leti, v mojem otroštvu, o čemer sem ravnokar govoril, spremenilo? Na žalost ne. Še vedno se srečujemo z istim problemom, tako v Turčiji kot v Siriji, Iraku, Iranu. To pomeni, da moramo nekaj storiti, da bi tudi Kurdom omogočili človekove pravice.« Kakšna pa je trenutna podoba boja Kurdov za svoje pravice? »Kurdsko vprašanje je v Turčiji navzoče že sto let, med drugim se je pred osemintridesetimi leti začela državljanska vojna. Ves ta čas je bil kurdski boj izjemno močan, v zadnjih desetih letih pa je postal popularnejši na Zahodu, saj so Kurdi še okrepili svoj upor, še posebno proti Islamski državi. Vsem drugim, Sircem, Američanom, je spodletelo, toda Kurdom je uspelo ustaviti napredovanje Islamske države. Tako so ljudje nenadoma opazili, da obstaja narod, kurdski narod, ki počne nekaj zanimivega, čeprav smo tu že od nekdaj, to ni nič novega. Vendar pa je konec koncev to za nas nova priložnost, da govorimo o svojih težavah, zastavimo vprašanja in povemo svoje zahteve na svetovni ravni.«

Pisatelj kot komentator

Kaj pa lahko za kurdsko stvar naredijo pisatelji, kurdski in drugi? »Mislim, da je to pogled, ki se nanaša na pisatelje, ki prihajajo iz držav tako imenovanega tretjega sveta. Če prihajaš z Bližnjega vzhoda, Azije ali Afrike, se od tebe pričakuje, da pišeš o družbenopolitičnih vprašanjih, o pokvarjenih vladah svoje države. Vendar pa, če si pisatelj, ki prihaja iz Velike Britanije, od tebe nihče ne zahteva, da govoriš o zlobni Margaret Thatcher ali o desnem Borisu Johnsonu ali pa o strašljivem položaju po brexitu, o teh stvareh te ne bodo vprašali med intervjuji. Ljudje, kot sem jaz, pa smo, kamor koli gremo, vedno pripravljeni govoriti o politiki, saj vemo, da bo to ena izmed tem. Kot da bi bili politični komentatorji. Vem, da veliko mojih kolegov pisateljev ne želi odgovarjati na politična vprašanja, vso pravico imajo, da tega ne počnejo, vendar pa sem sam vedno pripravljen odgovarjati nanje, saj sem pisatelj, hkrati pa tudi aktivist na področju človekovih pravic ...« (Vir: Petra Meterc, MMC RTV SLO)

So Kurdi teroristi?

Kurdi so kljub vsemu tudi mednarodni politični faktor. Turški predsednik Erdogan nasprotuje vstopu Finske in Švedske v Nato, češ da v svojih državah gostita kurdske »teroristične« organizacije ...

Na frankfurtskem knjižnem sejmu, 12. oktobra 2017. Z leve: kurdski pisatelj Burhan Sönmez, turški novinar Can Dündar, turška pisateljica Asli Erdogan in Juergen Boos, predsednik sejma. / Foto: Wikipedija

Veliko Kurdov živi v Nemčiji. Na sliki njihov protiturški protest v Berlinu, 10. oktobra 2019. / Foto: Wikipedija

Kurdska deklica v Turčiji. Kakšna je njena prihodnost v tej Kurdom sovražni državi? / Foto: Wikipedija

Nove knjige (634)

Afganistan: konec okupacije

Miha Naglič

»Združene države Amerike so že 103 leta, od leta 1918 dalje, najmočnejša država na svetu. Obstajale so tudi konkurenčne sile – najprej Nemčija in Japonska, nato Sovjetska zveza in zdaj Kitajska. Toda ZDA so bile dominantne. To 'ameriško stoletje' se zdaj bliža koncu. Dolgoročni razlog za to je vzpon Kitajske in relativen gospodarski zaton ZDA. Toda zadnji dve leti sta s pandemijo bolezni covid-19 in porazom v Afganistanu prinesli preobrat. Pandemija covida-19 je razkrila institucionalno nekompetentnost vladajočega razreda in vlade Združenih držav. Sistem ni uspel zaščititi ljudi. Temu kaotičnemu in sramotnemu neuspehu je priča celotna svetovna javnost. Potem je tu še Afganistan. Če presojamo po izdatkih za vojsko in opremo, so Združene države Amerike daleč najmočnejša vojaška sila na svetu. In to silo so premagali revni ljudje v sandalih iz majhne države, ki nimajo ničesar drugega kot vztrajnost in pogum. Zmaga talibanov bo opogumila tudi najrazličnejše islamiste drugod po svetu – v Siriji, Jemnu, Somaliji, Pakistanu, Uzbekistanu, Turkmenistanu, Tadžikistanu in Maliju. Njen vpliv pa bo še širši. Tako neuspeh pri spopadanju s pandemijo kot poraz v Afganistanu bosta zmanjšala 'mehko moč' ZDA. Poraz v Afganistanu pa obenem pomeni tudi poraz 'trde moči'. Skozi celotno stoletje je moč neformalnega ameriškega imperija temeljila na treh stebrih. Eden izmed njih je največje gospodarstvo na svetu in prevlada v globalnem finančnem sistemu. Drugi je ugled v mnogih delih sveta zaradi demokratičnosti, sposobnosti in kulturne prevlade. Tretjega pa predstavlja ameriška vojaška sila, ki jo je ZDA uporabila, če ji ni na mehak način uspelo podpreti diktatorskih režimov ali kaznovati njenih sovražnikov. Ta vojaška sila je zdaj preteklost. Nobena vlada ne bo verjela, da jo lahko ZDA rešijo pred tujim napadalcem ali pred lastnim ljudstvom. Napadi z brezpilotnimi letali se bodo nadaljevali in še naprej povzročali veliko trpljenja. Toda droni sami po sebi ne bodo imeli nikjer odločilnega vojaškega pomena. To je začetek konca ameriškega stoletja.« (str. 63–65)

Poraz ZDA v Afganistanu in tragedija te države, ki se nadaljuje pod vlado talibanov, je zgodba, ki je spet nekje daleč in je v senci vojne v Ukrajini. Obe agresiji – ameriška v Afganistanu in ruska v Ukrajini – pa pričata, da ni mogoče pokoriti nacije, ki se je odločila braniti. Zgovorna je tudi fotografija na naslovnici, posneta en dan po zmagi talibanov: dekleta so tistega dne še šle v šolo, zdaj ne hodijo več ...

Nancy Lindisfarne, Jonathan Neale, Afganistan: konec okupacije, Založba ZRC, Ljubljana, 2021, 72 strani

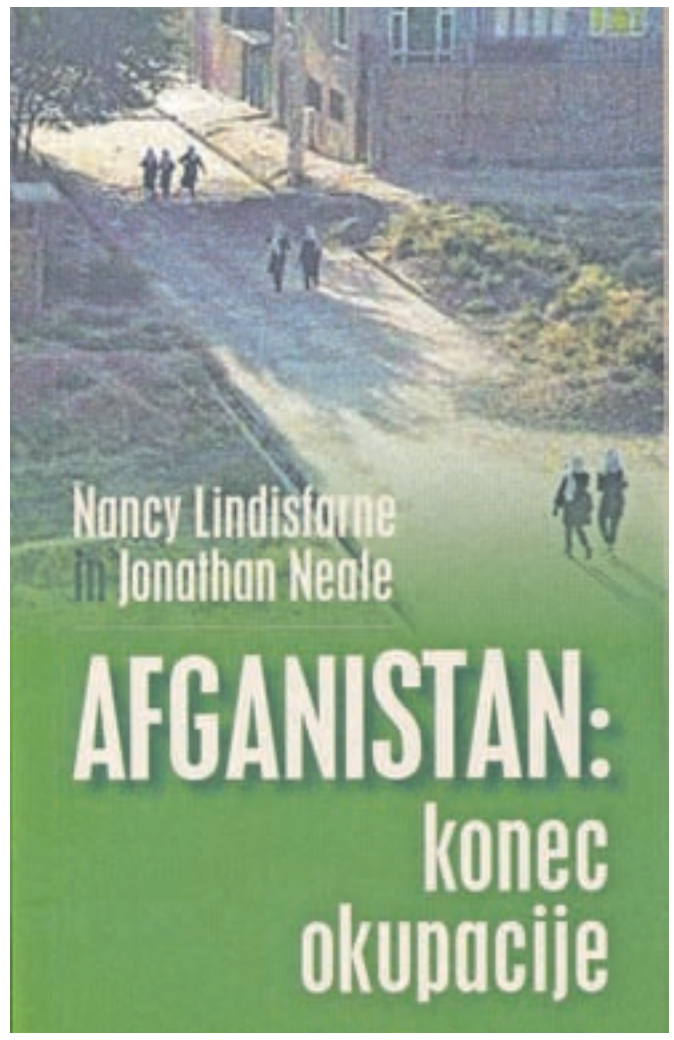

Kultura

Pri nas ni slabih koncertov

Z drevišnjim koncertom slovenskih in španskih ljudskih pesmi vrhunskih pevk Irene Yebuah Tiran in Eve Hren se bodo začeli letošnji Glasbeni večeri v Tržiškem muzeju. Do konca avgusta še pet koncertnih večerov – ne za vsakogar nekaj, ampak z odlično glasbo za vse.

Igor Kavčič

Danes zvečer se s prvim koncertom odpira osma sezona Glasbenih večerov v Tržiškem muzeju. Muzejski vrt, ob slabšem vremenu pa Pollakov salon ali pa Kulturni center Tržič, so vsakoletna prizorišča koncertnih dogodkov, namenjenih vsem, ki svoja glasbena obzorja želijo razširjati z vrhunskimi slovenskimi izvajalci.

»Muzeji niso več le raziskovalci in dokumentaristi narodove zgodovine, varuhi, skrbniki in predstavljalci naše kulturne dediščine. Sodobna muzeologija se namreč vedno bolj nagiba k temu, da muzeji postajajo hiše odprtih vrat in središča kulturnega dogajanja v lokalnem okolju. Muzej želimo popularizirati in vanj privabiti tudi publiko, ki morda ni naš tradicionalni obiskovalec,« o odločitvi, da pred leti poživi dogajanje v Tržiškem muzeju pove direktorica Jana Babšek. »Povezali sva se z vsestransko glasbenico in poznavalko glasbene scene pri nas Romano Krajnčan in hitro prišli do zaključka, da petke v pomladno-poletnem obdobju v muzeju obogatimo z glasbenimi koncerti.«

Koncertno sezono bosta odprli vokalistki Irena Yebuah Tiran in Eva Hren. / Foto: Darja Štravs Tisu

V preteklih letih so v Tržiču že gostili številna znana imena slovenske glasbene scene, kot so Iztok Mlakar, Rudi Bučar, Andrej Šifrer, Nuška Drašček, Boštjan Gombač, Nina Strnad, Zala Smolnikar, Šukar, zasedbe s številnimi izvrstnimi instrumentalisti ... Umetniška vodja Romana Krajnčan v Tržič vabi tako že uveljavljene glasbenike in zasedbe kot mlada manj znana imena, ki obetajo in s seboj prinašajo drugačnost in svežino. »Ob tem, da gre za kvalitetne glasbenike, program oblikujem tudi po meri naših prizorišč in vzdušja, ki ga ti lahko v njih ustvarijo. Včasih mi je tudi izziv povabiti glasbenike, ki sicer nimajo velikih hitov, a v našem prostoru veljajo za odlične vokaliste in instrumentaliste. Prav oni nas mnogokrat presenetijo.«

Na današnjem prvem koncertu osme sezone Glasbenih večerov v Tržiškem muzeju bosta v Pollakovem salonu nastopili vrhunski in temperamentni glasbenici, mezzosopranistka Irena Yebuah Tiran in pevka ter kitaristka Eva Hren. »Umetnici sta pripravili poseben program španskih in slovenskih ljudskih pesmi, ob tem, da sta izjemni interpretinji, pa sem ju izbrala tudi zato, ker tovrstne glasbene ponudbe v Tržiču še nismo imeli,« dodaja Romana Krajnčan.

Že sredi junija v goste prihaja desetčlanski orkester Mala mestna muzika, ki poje »po razkrižko« in na svojevrsten način izvaja pesmi Vlada Žabota. V juliju bo sledil legendarni Vlado Kreslin, za njim pa nas bosta sredi meseca navduševala mlada glasbenika, pevka Ajda Stina Turek in vibrafonist Vid Jamnik z gostoma. Avgust bo odprl Žigan Krajnčan z bendom, koncertni cikel pa bo 26. avgusta zaključila legendarna zasedba Katalena.

V preteklih letih se je v Tržiču že izoblikovalo stalno jedro poslušalcev, ki tako rekoč ne zamudijo večera in tudi ne pokoncertnega druženja z izvajalci, ki ga s pokrovitelji pripravijo v muzeju. »Poleg Občine Tržič in podjetja Europlakat bodo tudi letos z nami Restavracija Tabor, Optika Aleksandra, Mali-e-tiko, Cablex, Svepo, Glamping Mountain Fairy Tale in Ekološka kmetija Šlibar,« dodaja Babškova, vesela, da so se glasbeni večeri odlično prijeli, s tem bogatijo muzejski prostor in tudi oživljajo staro mestno jedro. »Poleg glasbenih doživetij je ena od dragocenosti koncertov, da so butični, majhni, kot bi jih poslušali v domači dnevni sobi, in vedno znova tako publiki kot nastopajočim ponujajo čudovito vzdušje. Tržič bo torej tudi v letošnjem poletju večji, kot se nam zdi.

Je bil poseben tič, ta Knobl

V Mestni knjižnici Kranj smo si ogledali igrano-dokumentarni film Za Pavla Knobla skovano. Pesnik, orglar in skladatelj Pavel Knobl (1765–1830) je v Kranju leta 1801 izdal prvo samostojno slovensko zbirko posvetnih pesmi z naslovom Štiri pare kratkočasnih pesmi.

Igor Kavčič

»Kdor enga jetnika iz ječe spusti, ga hvala velika povsod obleti. Vsak človek jima jetnika doma, prdec mu je ime, ah, nej li vun gre!« Tako se začne znamenita pesmica Od prdca, ki jo je v njegovo slavo in čast napisal Pavel Knobl in je ena od tistih iz njegove edine pesniške zbirke Štiri pare kratkočasnih pesmi (1801) – prve v slovenskem jeziku –, ki je slovenska literarna zgodovina dolga leta ni priznavala in je prvenstvo pripisala Valentinu Vodniku in njegovi zbirki Pesme za pokušino (1806).

Pesnika, prevajalca, skladatelja, orglarja-cerkovnika in učitelja Pavla Knobla danes tudi ni v šolskih učbenikih in je širši javnosti neznan. So pa spomin nanj v njegovem rojstnem kraju Orehek pri Postojni leta 2015 obudili ob 250. obletnici pesnikovega rojstva. V tamkajšnjem športno-kulturnem društvu so pripravili razstavo o njem, izdali zbornik in tudi ponatis omenjene pesniške zbirke. Na plodna tla je padla še ideja za film in leta 2019 je bil dokončan tudi dokumentarno-igrani film Za Pavla Knobla skovano, pod katerega scenarij in režijo se je podpisala Dragana Čolić, nastal pa je v produkciji Kulturnega društva Cajt Postojna. Del filma je bil ob sodelovanju ZKD Kranj posnet tudi v Kranju, kjer smo si ga premierno ogledali pretekli teden v okviru Tedna ljubiteljske kulture.

V igrano-dokumentarnem filmu spoznavamo Knoblovo življenje, kakor se ga je dalo razumeti iz raziskanih dokumentov in podatkov o njem, njegova podoba pa je ostala neznanka. »Več kot dve stoletji se nihče ni posebej in v večjem obsegu ukvarjal z njim, bil pa je v svojem času nedvomno velik 'frajer', saj so ga ljudje v lokalnih okoljih, kjer je živel, zelo dobro poznali in cenili,« je poudarila dr. Tanja Žigon, ki se je temeljito posvetila raziskovanju prvega posvetnega pesnika, ki je pisal v slovenščini.

Film se seveda začne v Orehku pri Postojni, kjer je Knobl preživel mlada leta, nato pa mu kronološko – poučeval je namreč v več slovenskih mestih – sledimo do njegovega zadnjega domovanja v Tomaju, kjer je umrl, menda zaradi hude astme. Med letoma 1792 in 1795 je učil v Postojni, nato ga je pot do leta 1802 zanesla v Kranj, kjer je knjigotržec Ignacij Kremžar zelo pogumno izdal njegovo zbirko. Leto pred tem je pri njem izšel tudi Knoblov prevod povesti o sv. Genovefi Brabantski. Iz Kranja se je za osem let preselil v Stari trg pri Ložu, od 1808 do 1817 je deloval v Višnji Gori, nato pa še tri leta v Ribnici. Potem na njegovi poklicni poti nastane nekajletni mrk, da bi ga zadnje tri leta življenja gostil še Tomaj na Krasu.

Strokovni pogled na Knobla poleg dr. Tanje Žigon podajo še dr. Miran Hladnik, ddr. Igor Grdina, dr. Vojko Gorjanc in Boštjan Gorenc - Pižama, njihova razmišljanja pa režiserka lepo poveže z igranimi prizori (sicer brez dialogov) ljubiteljskih igralcev. Dokumentarec pozlati odličen izbor interpretov Knoblove poezije, med njimi so tudi Boris Kobal, Sašo Hribar, Janez Škof, Adi Smolar, Drago Mislej - Mef, ki po enem od staršev prav tako izhaja iz kraja Orehek, Valentina Vodnika, ki je takrat Knoblovo pesniško zbirko »sesul«, pa je odigral Andrej Rozman - Roza. V filmu nastopata še Ljubljanski oktet in Komorni zbor Arima. Osrednjo vlogo Knobla je odigral Andrej Smerdu, ob njem pa še kopica ljubiteljskih igralcev. Zgodbo pripoveduje Marijana Brecelj. Nekaj kadrov so posneli tudi v Kranju, oba Gorenjska sogovornika sta na primer posneta v Prešernovem gaju. Zaključek filma je pomenljiv – ko se filmski Knobl sprehaja po ulici, se začuden umika avtomobilom, nekateri od sogovornikov povedo, kako bi bilo, če bi Knobla srečali danes. Njegova pesem Nova krama bi bila danes zagotovo drugačna.

Pred projekcijo se je o ustvarjanju filma z režiserko Dragano Čolić in poznavalko Knoblovega življenja in dela dr. Tanjo Žigon pogovarjala Mija Aleš iz ZKD Kranj. / Foto: Tina Dokl

Zanimivosti

Obnova fasade kranjskega zvonika

Na fasadi zvonika župnijske poznogotske cerkve sv. Kancijana in tovarišev mučencev v Kranju ta čas potekajo konservatorsko-restavratorska dela. Njegovo notranjost so prenovili že lani, ko so poleti zvonik z razgledno ploščadjo odprli tudi za obiskovalce.

Simon Šubic

»Za prenovo zvonika župnijske cerkve, ki je bila januarja 2021 razglašena za kulturni spomenik državnega pomena, smo se odločili, ker je bil znotraj in zunaj v zelo slabem stanju. V notranjosti je bila zelo omajana konstrukcija zvonov, v slabem stanju je bilo tudi samo stopnišče. Propadala je tudi zunanjost zvonika, ki že stoletja ni bila obnovljena, svoje pa so naredile še atmosferske motnje. Tudi industrializacija Kranja je pustila svoje sledove, tako da je kamen počrnel, v nekaterih delih celo odpadel, zato so morali gasilci v preteklosti že zapreti dostope do cerkve. Ko smo lani pridobili javna sredstva za obnovo, smo se brez pomišljanja lotili tudi prenove zunanjosti zvonika, torej utrditve, očiščenja kamna in zamenjave dotrajanih delov. Poleti bo zvonik v celoti prenovljen in bo v ponos Kranju, saj je res dominantna točka mestnega jedra in vedute Kranja,« je o razlogih za obnovo zvonika kanjske župnijske cerkve sv. Kancijana in tovarišev mučencev spregovoril kranjski župnik Andrej Naglič. »Cerkvena ladja je bila v 90 odstotkih dobro obnovljena že v 90. letih prejšnjega stoletja, v prihodnosti pa nas čaka še obnovitev glavne freske,« je dodal.

»Zvonik je bil v precej slabšem stanju, kot smo pričakovali. V slabem stanju so predvsem kamnoseški elementi, ki so bili takrat dopolnjeni s cementno malto, to pa sedaj v veliki meri, kar je bilo motečega in je povzročalo škodo, odstranjujejo.«

Celotna obnova zvonika bo stala približno pol milijona evrov. »Javnih sredstev je bilo za približno 100 tisoč evrov, ostalo pa je zagotovila Župnija Kranj s sredstvi, ki jih je v preteklosti prejela iz naslova denacionalizacije,« je pojasnil župnik.

Obnovo zvonika kranjske župnijske cerkve sv. Kancijana in tovarišev mučencev bodo končali konec poletja. / Foto: Gorazd Kavčič

Zvonik v slabšem stanju od pričakovanj

Odgovorni konservator zunanje obnove zvonika Matevž Remškar iz kranjskega zavoda za varstvo kulturne dediščine je pojasnil, da konservatorsko-restavratorska dela, s katerimi bodo podaljšali življenjsko dobo kamnitih delov fasade zvonika, potekajo od začetka aprila. »Zvonik je bil v precej slabšem stanju, kot smo pričakovali. Obseg preteklih obnov, niti ne moremo reči restavratorskih posegov, je bil namreč precej večji, kot smo sprva mislili. Fasada, očitno tudi na zvoniku, je bila v 70. letih prejšnjega stoletja obnovljena, žal pa imamo za to obdobje zelo slabo dokumentacijo. V slabem stanju so predvsem kamnoseški elementi, ki so bili takrat dopolnjeni s cementno malto, to pa sedaj v veliki meri, kar je bilo motečega in je povzročalo škodo, odstranjujejo.«

Obnovo zvonika izvaja podjetje GNOM iz Šentvida pri Stični. »Najbrž je edino podjetje v Sloveniji, ki je sposobno izvesti tako obsežen projekt konservatorsko-restavratorske obnove zvonika. Imajo ogromno izkušenj, izvedli so že zelo odmevne projekte, kot je na primer bila prenova župnijske cerkve v Tišini, kjer so po tradicionalnih metodah z vročo apneno malto ometali cerkveno ladjo, kar je bila skorajda novost v današnjem času,« o izvajalcu pove Remškar.

Severna fasada najbolj poškodovana

Direktor in vodja projektov v GNOM-u Jože Drešar je razložil, da je prenova zvonika kranjske cerkve zanje srednje velik projekt. »Zahtevnost del je predvsem logističnega značaja, ker gre za res visok zvonik, saj smo z zadnjo etažo odra skoraj na 40 metrih. Samo delo pa je povsem običajno. Odstranjujemo razne dopolnitve, ki so se skozi pretekle obnove nakopičile na fasadi zvonika in jih bomo nadomestili z ustreznejšimi. Z vsemi dopolnitvami, ki jih bomo izvedli, se bomo približali osnovnim lastnostim kamnine. Zvonik je sicer izdelan večinoma iz konglomerata, gre za povsem lokalne kamnine. Večji problem je na mehkejših kamnih, peščenjakih. Gre predvsem za ornamente na fasadi, ki so najbolj poškodovani. Ugotovili smo tudi, da je severna fasada v bistveno slabšem stanju kot ostale tri, in tam je največ dela,« je razkril, kako potekajo obnovitvena dela.

Na zvoniku so se skozi dolga leta nabrale tudi t. i. črne skorje, ki se na takšnih fasadah pokažejo na mestih, ki niso izpostavljena meteornim vodam, je razložil Drešar. Na kranjskem zvoniku so skoncentrirane na delih pod venci, ki jih dež ne izpira. »Črna skorja se je kopičila v preteklosti predvsem zaradi kurjenja na trda goriva, prometa in industrije. Te obloge se počasi vežejo na površino in so precej trdovratne za odstranjevanje,« je pojasnil.

Drešar napoveduje, da bodo dela končali konec avgusta, ob slabših vremenskih pogojih pa najkasneje do sredine septembra. »Vsem je v interesu, da čim prej sprostimo zgornjo razgledno ploščad, ki je zdaj zaradi del zaprta. Računam, da bomo do sredine junija to tudi uredili in bomo zgornji del odra že lahko odstranili. Nato bomo dela nadaljevali od vrha navzdol.«

Po koncu konservatorsko-restavratorske obnove zvonika je bistveno njegovo nadaljnje redno vzdrževanje, še opozarja Drešar. »Zadoščalo bi na primer že, če bi enkrat letno z vodo oprali zakotne površine fasade, s čimer bi rešili problem črnih oblog. Dobro bi tudi bilo, če bi vsaj vsakih pet let z dronom pregledali stanje zvonika in sproti sanirali nastale poškodbe,« je dejal.

Na zvoniku tudi Šola prenove

Restavratorska dela na kranjskem zvoniku so prejšnji teden izkoristili tudi za izvedbo večdnevne delavnice v okviru neformalnega programa izobraževanj Šola prenove, ki ga v imenu partnerjev vodi Združenje zgodovinskih mest Slovenije, katerega članica je tudi Mestna občina Kranj. Na njej je sodelovalo 17 prostovoljcev. »Šolo prenove smo z namenom širjenja sporočila o pomenu in vrednosti kulturne dediščine, nujnosti njene ohranitve ter načrtovanja in izvajanja kvalitetne prenove zasnovali skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, ljubljansko fakulteto za arhitekturo, Srednjo gradbeno, geodetsko in okoljevarstveno šolo Ljubljana in Srednjo šolo za lesarstvo Škofja Loka,« je pojasnila Mateja Hafner Dolenc, generalna sekretarka Združenja zgodovinskih mest Slovenije.

»Projekt Šola prenove je organiziran v obliki praktičnih delavnic, ki strokovno obravnavajo tematiko tradicionalnih gradbenih del in obrtniških znanj, ki so ključna pri ohranjanju kulturne dediščine in izvajanju kvalitetne prenove,« je poudarila. »Pri obnovi stavbne dediščine se namreč vsi soočamo s perečim problemom pomanjkanja poznavanja tradicionalnih tehnologij, v katerih so stare stavbe zgrajene. Ne poznamo več domačih vrst kamna, kako se pripravi in uporabi apnena malta, kakšna je pravilna priprava lesa za vgradnjo, katere so značilne kritine naših stavb. Tradicionalne obrti v gradbeništvu nezadržno izumirajo in vedno manj je mojstrov, ki ta znanja še imajo,« je še razložila Hafner Dolenčeva.

Odgovorni konservator Matevž Remškar in direktor GNOM-a Jože Drešar / Foto: Gorazd Kavčič

Odstranjevanje trdovratnih črnih oblog / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivosti

Zgodba mojega življenja

Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka je poskrbelo za predstavitev zanimive življenjske zgodbe domačina iz vasi Trnje dr. Zdravka Kalana, ki je del življenja preživel v tujini in našel zadnje počivališče ob cerkvi v Stari Loki. Njegovi spomini so objavljeni v knjigi Zgodba mojega življenja.

Vilma Stanovnik

»Spomini dr. Zdravka Kalana so dragoceno pričevanje slovenskega javnega delavca, saj realno in kritično slika svoje odvetniško delo v 30. letih prejšnjega stoletja, takratno stanje duha, razpad Jugoslavije aprila 1941 in razkol med Slovenci, nato grozljiva doživetja v Dachauu, delo proti režimu tik po vojni in prvo obdobje novega življenja v ZDA,« v uvodu knjige pravi urednik Ivo Jevnikar, ki je bil eden izmed gostov na predstavitvi v Jurjevi dvorani v Stari Loki.

«Predstavitev knjige smo načrtovali že leta 2020, pobudo zanjo pa sta dala urednik in publicist Ivo Jevnikar in Helena Janežič, ki se v Narodni in univerzitetni knjižnici ukvarja z literaturo Slovencev v zamejstvu in po svetu. Če nam pred tremi leti zaradi covida-19 to ni uspelo, pa nam je letos,« je povedal predsednik Kulturno-zgodovinskega društva Lonka Stara Loka Mihael Habicht, eno izmed zgodb pa je prebral Marcel Kokelj.

«Slovenci samo narod izseljencev in skorajda ni družine, ki ne bi imela vsaj ene izseljenske zgodbe. Te zgodbe so prav tako del narodovega spomina, čeprav mnogokrat nepoznane, zamolčane ali pozabljene,« je opozorila predsednica Muzejskega društva Škofja Loka Helena Janežič in dodala: »Takoj po koncu druge svetovne vojne je ozemlje današnje Slovenije zapustila množica ljudi, ki se ni strinjala s komunistično oblastjo, saj jim je ta stregla po življenju. Nekateri pa se kljub prisilni preselitvi v tujino med drugo svetovno vojno v domovino po prihodu tako imenovane svobode niso smeli ali upali vrniti. Med njimi je bil tudi Zdravko Kalan, ki še živi v spominu nekaterih Staročanov.«

Zdravko Kalan je bil leta 1906 rojen v Motniku, njegov oče pa je bil Janez Kalan, po domače Šimnov iz Virloga. Mati Neža mu je umrla, ko je bil star pet let, imel pa je še dva brata in sestri. Vsi razen sestre Žane so zgodaj umrli, oče pa se je drugič poroči s Terezijo Tratnik, Jurčkovo Rezo s Trnja. Zdravko je vsa leta šolanja najraje hodil domov v Staro Loko. Iz prava je doktoriral leta 1932. Po služenju vojaškega roka v Bileći je srečal svojo bodočo ženo Marijano, s katero je imel kasneje dva otroka, hčerko Majdo in sina Tomaža.

Knjigo Zgodba mojega življenja in Zdravka Kalana so predstavili Ivo Jevnikar, Alenka Puhar, Janez Hafner in Helena Janežič, eno od zgodb pa je prebral Marcel Kokelj. / Foto: Vilma Stanovnik

Zdravko ni maral politike, vendar je bil kot pristaš Jugoslavije v stiku z nacionalnim gibanjem pod vodstvom Draže Mihajlovića. Zato so ga ovadili Nemcem, nato pa so ga poslali v koncentracijsko taborišče Dachau. Prav o življenju v Dachauu je v knjigi zapisanih največ zgodb, saj so doživetja iz taborišča nanj naredila velik vtis. Kot je povedala Alenka Puhar, pa so v pomoč raziskovalcem zgodovine o nemških koncentracijskih taboriščih, kar je še danes občutljiva tema.

Ko je Amerika odprla meje za evropske begunce, se je leta 1949 odpravil čez lužo, kjer je imel zanimivo življenjsko pot, ki jo je v uvodu knjige zapisal Tomo Kalan, sin Zdravka Kalana. Šele leta 1956 se mu je v New Yorku pridružila žena Marijana z otrokoma, Zdravko pa je domov na obisk prvič prišel šele kasneje.

Zanimiv podatek je tudi, da je Zdravko Kalan leta 1971 začel znane prosvetne ure pri sv. Cirilu na Osmi cesti. Kot je v svojih spominih na petkovi predstavitvi knjige povedal Zdravkov sorodnik Janez Hafner, je domov na obiske vedno prihajal poleti, saj ni želel zamuditi prosvetnih ur, ki so bile vedno lepo obiskane. Prosvetne ure je vodil do konca življenja, umrl pa je leta 1992. Še malo pred smrtjo se je odločno zavzel za ameriško priznanje samostojne slovenske države.

Kar je dobro, je preživelo

»Gorenjska je krajinska regija Slovenije, ki jo poleg značilnih naravnih posebnosti sooblikuje zlasti značilna arhitektura. Območje Radovljice je eden od osrednjih delov gorenjske regije, preko katerega so prihajali vzori iz sosednjih delov Evrope, ki so jih oblikovalci arhitekturne identitete s posebnimi značilnostmi in svojimi idejami vgradili v značilnosti tukajšnje krajine,« je v knjigi z naslovom Arhitektura Dežele med Jelovico in Karavankami zapisal arhitekt Borut Juvanec.

Marjana Ahačič

»Radovljiška ravnica je vse prej kot ravnina: dobršen del je res planota, ujeta med Karavanke in Jelovico; odpira se navzdol ob Savi, navzgor pa se oži, ko jo deli Mežakla, po vsej dolžini je zarezana v strugo reke. Naravo dopolnjuje delo človeka: naselja, prvotno sicer umaknjena na robove, kasneje zasedejo prostore ob prometnicah. Temu sledijo tudi cerkvice, ki s svojimi zvoniki delo narave dopolnjujejo. Njihove konice so na videz brez reda razporejene po deželi. A videz vara, v postavitvah lahko razberemo presenetljiv red, mrežo, ki jo te arhitekture tvorijo,« v uvodu v delo z naslovom Arhitektura Dežele med Jelovico in Karavankami med drugim zapiše profesor Brout Juvanec, arhitekt, ki je v zadnjem desetletju obdelal tako imenovano vernakularno (ljudsko, domačijsko) arhitekturo celotne Slovenije.

V vsebinsko bogati in estetsko privlačni knjigi, ki jo je nedavno predstavil tudi v radovljiški knjižnici, predstavi Deželo z geografskega in z njim povezanega arhitekturnega vidika.

»Domačinska arhitektura nima trendov, poti in zgledov: ne sledi velikim ciljem, je preprosto uporabna. Zakaj je potem dobra? Ker je preživela, ker je obstala vse do današnjih dni.«

V osrednjem delu knjige, poglavje je naslovil Vernakularna arhitektura, je Juvanec podrobneje predstavil 25 objektov značilne vernakularne arhitekture v Deželi, med njimi so tako arhitekturne celote, kot sta domačija ali mlin, ali pa majhni objekti, kot sta čebelnjak ali lovska preža. Prestavitvam je dodan seznam naselij s pomembno arhitekturo in prepoznavnimi značilnostmi.

Borut Juvanec / Foto: Tina Dokl

Vernakularna arhitektura je plod nešolanega, a iskrivega delavca z mnogimi izkušnjami, ki mu gradnja ni bila poklic. Usmeritve in ideje je dobil kot dediščino, to je oplemenitil s svojim znanjem, izkušnjami in lastno intuicijo, pravi Juvanec in dodaja, da je resnično ljudska hiša tista, ki je rezultat uporabnika, njegovih želja, potreb in možnosti. »Domačinska arhitektura nima trendov, poti in zgledov: ne sledi velikim ciljem, je preprosto uporabna. Zakaj je potem dobra? Ker je preživela, ker je obstala vse do današnjih dni. Vsa slaba arhitektura je strohnela že pred stoletji.«

Kot v predgovoru navaja dr. Andrej Kranjc, so v delu posebej obravnavane prometne poti, saj je Dežela, podobno kot sotočje obeh Sav, tudi »sotočje« in prostor razhajanja poti na večje razdalje. »Seveda ne manjka zanimiva ugotovitev o grajskem trikotniku, ki varuje oziroma nadzira Deželo (Blejski in Pusti grad ter grad Kamen). V Poudarkih prostora pa se je avtor osredotočil predvsem na cerkvene zgradbe, katerih veliko število sodi v kategorijo vernakularne arhitekture. Ugotovil je, da cerkvice niso kar tako razmetane po Deželi, ampak sestavljajo določen red ... Najštevilnejše so zamejujoče cerkve, ki v arhitekturnem smislu zamejujejo pokrajino, druge so cerkve, ki sestavljajo mrežo znotraj tega zamejenega prostora.«

Zamejujoče cerkvice stojijo na obronkih okoli ravnice, objekti znotraj prostora poudarjajo prostor kot kulturno celoto, vse pa vodi k dvema osrednjima točkama, v Lesce in Radovljico oziroma k njunima cerkvama. »Avtor je, za laika res presenetljivo, ugotovil mrežo 15 linij, ki v enoten pogled zajamejo vsaj tri objekte ... Največ takih povezav ima cerkev na Jamniku, cerkev na Blejskem otoku pa ima le dve. Analiza jasno pokaže, da mreža definira predvsem en center Dežele, Radovljico, kar je logično tako s prostorskega vidika kot tudi zaradi prometne dosegljivosti,« Juvančevo delo med drugim povzema dr. Kranjec.

Jaz, midva in mi

Slabovidni

Mojca Logar

profesorica geografije in zgodovine

Kadar je človek aktiven, tedaj dogodki in ljudje poiščejo tebe in ne ti njih. Tako so povsem slučajno v moje življenje stopili slepi in slabovidni. S kolegom smo njihovim potrebam priredili likovno razstavo. Izdelana je bila v reliefni 3D-tehniki. Slikam smo dodali opise v braillovi pisavi in kar naenkrat smo jih lahko povabili medse. Lahko so gledali razstavo, povsod so jo z veseljem sprejeli in namigovali, kako lahko še sodelujemo, kaj lahko izboljšamo. Počutila sem se kot specialistka za delo s slepimi, v resnici pa sem zgrabila priložnost, v kateri sem se znašla, in prisluhnila njihovim posebnostim, potrebam in željam. Ko smo v Naklem pripravljali novo tematsko pot pod Štucljem, sem lahko predlagala tudi dopolnitve za slepe. Tako so table opremljene s kratkimi povzetki v brajici, klopce ob tabli morajo biti levo ali desno od tabel, ne pred njimi, da lahko človek pristopi čisto blizu in otipa brajico ali vzame v roke povečevalno steklo in bere kot pač lahko. Enako je s klančinami. Kadar jih načrtujemo na začetku gradnje, ni dodatnega stroška. Če je treba obstoječe robnike predelati, je strošek dodaten. Tako sem pri načrtovanju nove poti slepe nekajkrat vprašala za nasvet. Uporabnike je treba vprašati prej, kaj potrebujejo, kako naj uredimo. Žal je pogosto pot obratna. Ljudje vse naredijo sami in potem pričakujejo od posebnih uporabnikov hvaležnost, v resnici pa je stvar zanje neuporabna. Tako so se obiskovalci najavili na obisk, ko je bila pot še v pripravi. Ko so učenci in dijaki z zavoda IRIS opazili, da jim stvari razlagajo naši dijaki, so prisluhnili še bolj. Po sprehodu ob novi učni poti pod Štucljem smo prišli še k nam, na center. Poleg brajice si slepi danes pomagajo tudi z zvočnimi zapisi. Brajice niti ne znajo več vsi uporabljati. Telefon in računalnik lahko uporabljamo s pomočjo zvoka. Mnogi oslepijo kasneje, in kdor se v zgodnji mladosti ni naučil branja v brajici, se v zrelih letih mnogo težje. Nad parkom v našem centru so vsi navdušeni, najbolj pa ljudi sprostijo živali. Pri vstopu v hlev imajo lahko še pomisleke, umazal se bom. Ko odpor premagajo, jih pravzaprav težko spraviš ven iz hleva. Vse je čisto in urejeno, odrasle krave so zunaj na pašniku, telički so majhni, nekateri so se ravno skotili. Kdo ne bi tega rad opazoval? Ko pridemo h konjem, bi jih lahko kar tam pustili. Vsi želijo božati te čudovite živali. Slepota ali slabovidnost nista ovira, konji takšne obiskovalce čutijo še bolj. Na koncu se poslovimo običajno z enakimi željami. Obiskovalci prosijo, ali lahko še pridejo. Mi jih vabimo, saj so pravi gostje za dijake, ki se preizkušajo v svojih spretnostih, čisto nekaj drugega kot le sošolci in učitelji.

Brajice niti ne znajo več vsi uporabljati.

Dve moči!

Janez Logar

zakonski in družinski terapevt

Dve moči sta nam na razpolago. Vsak dan. Ena je zemeljska, druga nezemeljska. Eno uporabljamo z razumom, drugo le z verovanjem. Prvi lahko rečemo moč čustev, drugo imenujmo moč duhovnosti. Prva se nam ukloni, če jo mi upravljamo. Če je ne, nas zmelje. Druga čaka, da jo povabimo v svoje življenje. Za premagovanje življenjskih težav in za gradnjo sreče nujno potrebujemo obe. Za obe moči, ki spita v nas, se moramo odločiti. Kaj če se ne? Potem se poveča naše trpljenje in si sami gradimo nepotrebne ovire za našo zemeljsko srečo. Kako je to videti v praksi? Samo z razumom želimo reševati dnevne probleme. Razum potrebujemo za svojo plačo, pokojnino, gradnjo hiše, poslopja, košnjo, setev in žetev, šolo ... Kadar pa uporabljamo samo razum za reševanje odnosov v zakonu, družini, službi, predvsem pa vzdušij v sebi, takrat se nam zatakne.

V čem je moč čustev? Čustva so energija, živijo v nas in imajo od razuma (skoraj) neodvisno življenje v nas. Čustva so nam v pomoč. Dejstvo pa je, da so nekatera prijetna, druga neprijetna. Potrebujemo oboja. Neprijetnih se največkrat izogibamo, ker so neprijetna, pogosto celo boleča. Kdo pa želi čutiti strah, žalost, sram, razočaranje? Nihče. Vendar ravno v neprijetnih čustvih je naša moč. Ko se jim nehamo izogibati, ko jih nehamo odrivati, takrat nam začnejo pomagati. Naša moč je v zavedanju, da so čustva del nas in zavestno bivanje z njimi nas bo okrepilo. To sicer zveni kontroverzno, nasprotno, nerazumljivo in nelogično. Ko razumsko dojemanje dogodkov okrepimo s čustvenimi vsebinami in dodamo še nujno sočutje sebi in drugim, se pogled na težke dogodke popolnoma spremeni. Naše dovoljenje k vstopu čustvenega sveta v nas je korak k celoti. Celota nas vedno nagradi s popolnoma novim dojemanjem sebe, drugih in sveta okoli nas. V tej celoti je sreči dovoljeno priti k nam.

Druga moč je moč duhovnosti. Odkar obstaja človek, se je vedno opiral na svojo duhovno plat. Moč duhovnosti je v verovanju, da od nekod prihajamo, da ima naše življenje neki smisel in da bomo po smrti nekam odšli. Moč je v tem, da smo božji otroci in da nam pripada božja ljubezen – tako to poimenujemo v naših krajih. Drugi lahko rečejo, da so del Ljubezni in Svetlobe, ki pripada vsem ljudem. Spet tretji, npr. hindujci, pa se zatekajo k številnim svojim bogovom. Duhovna moč nima meja. Spet je od nas odvisno, ali ji prisluhnemo ali ne.

Moč čustev in moč duhovnost sta naši moči.

Zemeljsko reševanje težav samo z razumom in čustvi preprosto ni dovolj. Duhovne plati ne smemo zatreti. Je del nas. Zanikanje je nam v škodo. Predvsem v hudih življenjskih preizkušnjah nam pogosto preostane le še verovanje, da bo vsega hudega nekoč konec. In še več. Duhovnost in čustveni svet nam odpirata pot v lepši vpogled vase in v bolj srečno življenje. Le preko hribov in dolin se moramo prebiti.

Posebna punca (3)

Maja Bertoncelj

raznolikost in vključevanje

Jerneja Renko velik del knjige Posebna punca nameni hčerki Nini. Z možem Klemenom sta iskala različne pomoči, načine, ki bi ji pomagali do čim boljšega napredka. Pri treh letih se je začela premikati po prostoru, se ob opori dvigovati na noge. Slišala še vedno ni. Slušni aparat ji je bil v pomoč, a ne dovolj za odzive, kot smo jih vajeni pri slišečih ljudeh. V popoldanskem času sta jo vozila od terapevta do terapevta, nista bila prepričana, da sta na pravi poti. Ovinkov ni bilo konec, vožnja je bila prepočasna, je slikovito ponazorila Jerneja. Počutila sta se nemočno, ker nista imela dovolj znanja, da bi Nini lahko pomagala sama. Razmišljala sta v smeri, da bi otrok s takimi primanjkljaji potreboval večurno stimulacijo na dnevni ravni.

Jerneja pravi, da je imela večkrat občutek, da jo imajo za noro mamo, ki se ne sprijazni z dejstvom, da »bo njena hči uboga nesamostojna negovoreča in nemobilna gluha deklica«. Hoteli so izčrpati vse vire pomoči in preizkusiti vse metode, ki so jim bodo prekrižale pot. Nini sta želela nuditi intenzivno spodbudo znotraj družine. Odšla sta na inštitut v tujino, ki starše pripravlja za delo z otrokom z razvojnimi težavami. Odprla sta novo poglavje. Pri Renkovih so z Nino od takrat redno delali po sedem ur na dan. Pri tem sta imela pomoč zlasti Jernejinih staršev, saj živijo v isti hiši, Klemenove mame in Jernejine sestre. Za izvajanje tako zahtevnega programa je bila namreč potrebna ekipa. Na hladilniku je visel dnevni načrt dela, konec dneva so bile povsod kljukice. Jerneja in Klemen sta postala učitelja in koordinatorja takrat triinpolletne hčerke. Pristop je bil celostni, vključeval področje senzorike, gibanja, komunikacije in posebne prehrane. Prekinili so vse druge terapije, dan zato ne bi imel dovolj ur. Ohranili pa so redne stike z zdravniki. Trdo so garali, Ninin napredek je bil prioriteta družine. Spremenil se je način njihovega življenja, odrekla sta se mnogim stvarem, časa ni bilo niti za prijatelje, in kot pravi Jerneja, so tisti pravi to razumeli in počakali, ostali ob njima.

Nina je danes stara štirinajst let. Vključena je v izobraževanje z vrstniki z značilnim razvojem. / Foto: osebni arhiv

Kazati se je začel napredek, ki je vsem dajal prepotrebno energijo. Nina je v enem mesecu skobacala, v treh shodila, napredek je bil velik tudi na področju intelektualnega razvoja. Le govor se ni razvil. Tako je še danes, ko je Nina stara 14 let. Vpisali so jo v redni vrtec in nato v osnovno šolo s programom montessori. Da je vključena v izobraževanje z vrstniki z značilnim razvojem, se Nininim staršem zdi zelo pomembno. Prepričani so, da pridobijo vsi: tako Nina kot drugi učenci in pedagogi. Nina bere in piše, kar je pomembno tudi z vidika njenega sporazumevanja. Gredo iz leta v leto in upajo na najboljše. Nina je že sedaj precej samostojna, tako da si Jerneja, ki je vmes pustila službo, znova lahko vzame vsaj nekaj časa tudi samo zase. Tega je potrebovala, kar ji je sporočalo tudi telo, a enostavno se ni mogla ustaviti. Kot da že ni bilo dovolj vsega, je zbolela še za rakom in se tudi s to boleznijo uspešno spoprijela. Življenje ji je naložilo že veliko in jo veliko tudi naučilo – tudi tega, da ne načrtuje več, saj je ugotovila in se s težavo sprijaznila, da nima kontrole nad življenjem. Kljub vsemu za nazaj ne bi nič spremenila. Navdihuje jo, da ostaja učitelj in mentor in da znanje z možem predajata tudi drugim. »Dirka po divji cesti vse do čudovitega razgleda. Vmes pa veliko veselja, žalosti, sreče in neskončnih spoznanj,« v knjigi opiše pot, ki jo hodi družina Renko. *(Konec)*

Prvi Strgarjev simpozij

Pripravili so ga v radovljiškem Čebelarskem muzeju, tematsko pa posvetili trgovini s kranjsko čebelo. Prav Jan Strgar iz Bohinja je bil tisti, ki je v prvi polovici prejšnjega stoletja s svojo razvejano mrežo kupcev ponesel ime kranjske čebele na vse konce sveta.

Marjana Ahačič

Prejšnji petek, na svetovni dan čebel, so v Čebelarskem muzeju v Radovljici pripravili niz dogodkov, osrednji je bil prvi Strgarjev simpozij, na katerem so se ugledni predavatelji, med njimi dr. Andrej Šalehar, mag. Tita Porenta, Mišo Serajnik, dr. Petra Bole, prof. Janko Božič in dr. Jordan Berginc, posvetili trgovini s kranjsko čebelo.

Kranjsko čebelo je poslal v svet

»Ko smo lani v Čebelarskem muzeju postavljali novo stalno razstavo, smo našli precej vsebin, ki so se nam zdele zanimive. Ena od takšnih je tudi dejstvo, da je kranjska čebela doslej najbolj prodajani artikel pri nas. Zgodbo smo želeli osvetliti z različnih vidikov, simpozij pa smo poimenovali po Janu Strgarju (1881–1955) z Bitenj pri Bohinjski Bistrici, ki je bil največji trgovec s kranjsko čebelo in je dosegel svetovni rekord v pošiljanju čebel na velike razdalje. Njegovo sodelovanje s številnimi pomembnimi svetovnimi strokovnjaki in znanstvenimi ustanovami je še dodatno prispevalo k uveljavitvi kranjske čebele v svetu,« je pojasnila direktorica Muzejev radovljiške občine Petra Bole.

Oglaševal celo v Egiptu

»S svojo izjemno oglaševalsko dejavnostjo, vrhunsko kvaliteto čebel in čistimi maticami, z razvejano svetovno mrežo kupcev in s sodelovanjem na mednarodnih čebelarskih razstavah je bil Jan Strgar tisti, ki je ponesel ime naše kranjske čebele prav na vse konce sveta. Čebelje družine je pošiljal v svet v originalnih kranjičih, panjih z nepremičnim satjem. Razvil je tudi prav poseben panj za pošiljanje rojev čebel. Svojo dejavnost je oglaševal v avstrijskih, poljskih, švedskih, avstralskih, angleških, kitajskih, japonskih, francoskih in egiptovskih časopisih,« je zapisala lani, ko so zaznamovali 140. obletnico Strgarjevega rojstva.

Jan Strgar je veliko sodeloval z domačim čebelarskim tiskom. Svojo dejavnost je oglaševal v avstrijskih, poljskih, švedskih, avstralskih, angleških, kitajskih, japonskih, francoskih in celo egiptovskih časopisih.

Po simpoziju še zbornik

Kot je še povedala Petra Bole, Čebelarski muzej hrani bogato Strgarjevo korespondenco. Ta obsega na stotine pisem, dopisnic in fotografij, ki so jih že digitalizirali in začeli proučevati, teme, ki so jih poudarili na prvem Strgarjevem simpoziju, pa bodo predstavljene tudi v zborniku, katerega izid v Čebelarskem muzeju načrtujejo prihodnje leto.

Ob svetovnem dnevu čebel so v Šivčevi hiši, ki prav tako kot Čebelarski muzej sodi v okvir Muzejev radovljiške občine, odprli razstavo z naslovom Čebela včeraj, danes, jutri. Na ogled so dela dijakov Ekonomske gimnazije in srednje šole Radovljica, ki so po obisku Čebelarskega muzeja izdelovali plakate; ogled muzeja jim je pri tem služil kot navdih in razmislek o čebelah nekoč, danes in v prihodnosti.

Vaš razgled

Pomlad je čas za nove raziskovalne priložnosti in vroči sončni žarki privabljajo na naše ceste vse več motoristov. Pomembno je, da se sprva ne odločajo za daljše in zahtevne ture, ampak sezono začnejo postopoma. In še nasvet strokovnjakov: dober motorist pravočasno prepozna nevarnosti in pasti na cesti, opazuje ravnanje drugih voznikov v prometu in temu prilagodi vožnjo. S. L. / Foto: Tina Dokl

Ljubitelji starodobnikov so se prejšnji konec tedna zbrali na mednarodni reviji v Kamniku. Med številnimi na ogled postavljenimi elegantnimi lepotci je na simpatičen način izstopal DeSoto Chrylser, ki ga je krasil prav imeniten starinski otroški voziček – dokaz, da zbrani na tovrstnih revijah spoštujejo zgodovino ter ob tem preprosto uživajo. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nemec je lahko bil tudi Slovenec

Tino Mamić

Priimek Nemec ni nemški, je pa bil prvi Nemec Nemec. Po navadi. Ne le v Poljanski dolini, Baški grapi ali na Štajerskem, tudi na Primorskem najdemo celo vrsto priimkov, ki nam kažejo na močno nemško kolonizacijo v srednjem veku. Nemci so prihajali na sončno stran Alp v Furlanijo in Slovenijo. Največji in živ dokaz so Kočevarji na Kočevskem, ki so nemščino ohranili vse do danes. Večina nemških vasi drugod pa je praktično izginila. Dutovlje na Krasu so, kot pravi Pavle Merku, izpričane v 13. stoletju kot nemška vas. A danes tega nihče več ne ve. So pa neme priče nemške naselitve na Krasu priimki: Pahor, Tavčar, Štolfa, Švab, Gec, Tedeško, Nemec ... Na Primorskem je bila močnejša nemška kolonizacija v Istri, na Tržaškem, na zahodnem Krasu in v porečju reke Idrijce. Na to spominjata denimo tudi imeni Teutschendorff (Nemška vas) pri Slavini in Nemški Rut. Danes se vasi imenujeta Slovenska vas in Rut. Nemških vasi je bilo pred letom 1500 na Kranjskem še dodatnih pet poleg Nemške Gore in dveh Nemških Lok.

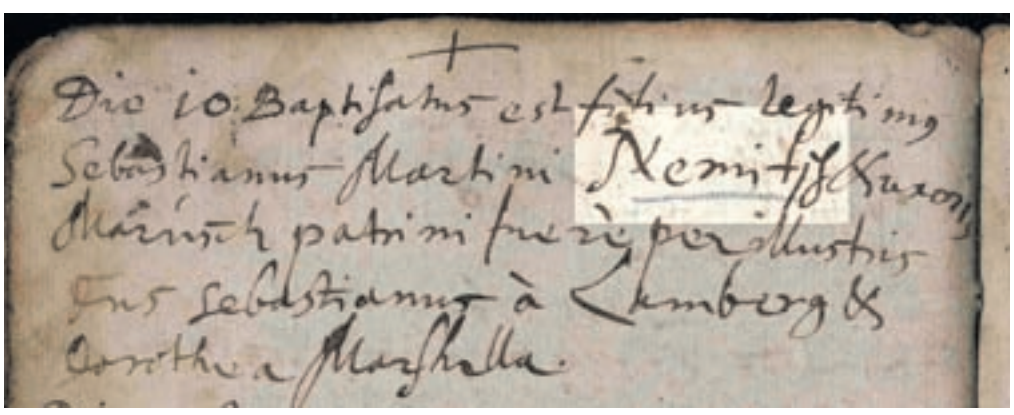

Eden najstarejših vpisov priimka Nemec v matičnih knjigah je iz leta 1614. Dne 10. januarja tega leta je bil krščen Sebastjan (verjetno so mu rekli Boštjan) Nemec. Rodila ga je Maruša, žena Martina Nemca, v župniji Dob pri Domžalah. Verjetno gre za vas Gorjuša, kjer je eno od gnezd tega priimka. Knjiga je v Nadškofijskemu arhivu Ljubljana (K 1606–1623 Dob, zv. 1, str. 37). / Foto: Tino Mamić

Priimek Nemec ima več različic: Nemec, Nemac, Nemc, Nemetz, Nemecz.

Nemški kolonisti so se priseljevali s severa. Selili so jih zemljiški gospodje, ki so bili v slovenskih deželah pretežno Nemci. Razlog je bil preprost: zemljo so takrat znali bolje obdelovati in je prehranila več ljudi kot prej. Slovenske dežele so bile razmeroma redko poseljene, novi kolonisti pa so tudi izkrčili veliko nove zemlje na račun gozdov. Lastniki so želeli večjo donosnost svojih ozemelj, kar so prinesli dodatni davkoplačevalci, novi naseljenci.

Zemljevid močnejše nemške kolonizacije na Slovenskem med letoma 1100 in 1500 (Bogo Grafenauer). Narisal ga je Ciril Vojvoda. / Foto: Tino Mamić

Podobno kot Nemec so nastali tudi priimki Horvat, Turk, Čeh, Rus, Ogrin. Običajno je tak priimek dobil prišlek iz Hrvaške, turških dežel na Balkanu, Češke, Rusije, Ogrske. Nemec je zatorej prišlek iz Avstrije ali Nemčije. Ni pa nujno, da gre tudi etnično gledano za Nemca. Lahko je bil tudi Čeh, a ker je prišel iz severnih nemških dežel, so ga poimenovali kar Nemec. Lahko je pa bil tudi Slovenec, domačin, ki je veliko trgoval v nemško govorečih deželah.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Čas je primeren, da prevetrite svoje finance in naredite finančni načrt, ki bo manj prepusten, kot je bil dosedanji. Imeli boste kar nekaj vizionarskih idej, kako bi si lahko vaša denarnica opomogla do precejšnje debeline. Vztrajajte.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Dovolite si stvari, ki so vam všeč, opraviti na svoj način in v svojem ritmu. Nihče vam ne oporeka te pravice, sami sebi ste največja ovira in težava. Imate privzgojene navade, ki vas marsikdaj ovirajo v vašem delovanju. Odpravite jih.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Mogoče pa boste končno dojeli, da ni treba, da ste vedno odgovorni za čisto vse, kar se dogaja okoli vas. Naj gre za službo, prijateljstvo ali domače življenje, niste odgovorni. Sprejmite to in življenje bo lažje! Čaka vas presenečenje.

Rak (22. 6.–22. 7.)

V vaši naravi je, da vedno poskrbite za dobro počutje vseh okoli sebe. To je na neki način vaša usoda in delno ste na svetu tudi zato. Sprijaznite se s tem in takoj vam bo lažje, saj se bo tako izpolnila vaša usoda in življenje bo lepše in enostavnejše.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Nenadoma se bodo v vaši okolici prikazali ljudje oziroma prijatelji, s katerimi se niste videli že nekaj časa. Povabite jih na druženje in organizirajte čim preprostejši piknik, kjer boste obnovili nekaj od teh vezi. Vse je za nekaj dobro.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Ljubosumnost in posesivnost vam nista v čast, pa tudi energije vam toliko požreta, da bi ju bil greh gojiti. Ozavestite ti dve nepotrebni lastnosti in se potrudite, da ju odpravite. Na obzorju so partnerske spremembe in tega res ne potrebujete.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Čustvena rast se vam bo nenadoma začela zdeti zelo privlačna. Raziščite jo in jo poskusite uvesti v svoje življenje, saj boste od tega imeli ogromno koristi. Še najmanjša je to, da boste v tem ponorelem svetu ohranili trezno glavo.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)

Napolnjeni boste z vitalno energijo, ki bo sijala iz vas kot iz najsvetlejšega svetilnika. Premislite, kako bi lahko to izkoristili na več področjih, saj vam to lahko prinese koristi v službi ali doma. Osebno se boste odločili za korenite spremembe.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Razmislite, kdo iz vašega kroga prijateljev, sodelavcev ali znancev bi vam lahko pomagal pri napredovanju. Kdo bi vam lahko bil v pomoč pri vzponu, ustvarjanju ali ljubezenskem napredovanju. Zvezde so vam naklonjene.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Mirovanje pri vas ta teden ne pride v poštev. Najsi bo to potovanje, izlet ali pa samo obisk, vleklo vas bo v daljave in proč od domačega ognjišča. Pomlad je seveda tako naravnana, zato le veselo v načrte in financam primerno izberite vandranje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Tale čas zahteva od vas zelo pregledne zadeve in posle. Nikar se ne zatekajte v motne vode, kjer bi se vam kakšno poslovanje zdelo kar najbolj enostavno. Čas ni naklonjen nepreglednosti, zato se ji ognite v velikem krogu.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Čas je kar najbolj naklonjen vašim poslovnim uspehom. Ideje, ki ste jih pred časom mogoče postavili na stranski tir, boste zdaj z lahkoto uresničili in ob tem se vam bo še neumno zdelo, da ste toliko časa odlašali. Veselo na delo.

TA JE DOBRA

Blondinka na medicini

Na medicinski fakulteti poskuša profesor malo sprostiti vzdušje: »V katerem mesecu se rodi največ otrok?«
Študentje ugibajo: »V oktobru?«
Profesor: »Ne!«
Študentje: »V maju?«
Profesor že nekoliko nejevoljen: »Ne!«
Študentje še poskušajo: »V februarju?«
Profesor jezno: »Ne! V devetem mesecu!«
Blondinka se tiho pohvali: »V septembru, torej?«

Prehitro

Pijanec na Mestnem trgu vstopi v taksi in reče: »Na Mestni trg!«
»Pa saj ste že tu!« se začudi taksist.
Pijanček izvleče denarnico in taksistu izroči deset evrov.
»Drugič pa vozite počasneje!«

Žena je šla na tržnico

Moški pokliče na policijsko postajo: »Halo, je to policija?«
Glas na drugi strani: »Povejte.«
Moški: »Žena je pred tremi dnevi odšla na tržnico po krompir, pa je še vedno ni nazaj.«
Policist: »Zakaj je pa to taka težava? Boste pač jedli nekaj drugega.«

Policist iz Zasavja

Policist iz Zasavja, ki dela v Ljubljani, dobi prost konec tedna. Sklene, da bo šel domov.
Na avtobusni postaji naroči: »Vozovnico za Hrastnik, prosim.«
»Čez Trojane ali čez Litijo?«
»Čez vikend,« odvrne policist.

LAŽJI SUDOKU

9		3	5			4		6
	8		9		1			
4		1			2		8	9
8		9			6	7		2
	6						4	
5		7	1			8		3
7	9		2			6		5
			8		7		9	
2		4			3	1		

Rešitev:

9	2	3	5	7	8	4	1	6
6	8	5	9	4	1	3	2	7
4	7	1	3	6	2	5	8	9
8	1	9	4	3	6	7	5	2
3	6	2	7	8	5	9	4	1
5	4	7	1	2	9	8	6	3
7	9	8	2	1	4	6	3	5
1	3	6	8	5	7	2	9	4
2	5	4	6	9	3	1	7	8

TEŽJI SUDOKU

6			1	3			9	
			5			1	6	
					7		5	2
	7				6			9
		1	4		3	6		
8			7				2	
4	8		9					
	3	7			5			
	9			7	2			

Rešitev:

6	5	2	1	3	4	7	9	8
7	4	9	5	2	8	1	6	3
3	1	8	6	9	7	4	5	2
5	7	3	2	1	6	8	4	9
9	2	1	4	8	3	6	7	5
8	6	4	7	5	9	3	2	1
4	8	5	9	6	1	2	3	7
2	3	7	8	4	5	9	1	6
1	9	6	3	7	2	5	8	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

Buče vsebujejo veliko hranil, zato jih je treba čim bolj okusno izkoristiti. S pomočjo knjige, kjer je 60 receptov, se naučimo pripravljati 9 vrst buč: cukete, patišonko, čajoto, hokaido, sweet dumpling, maslenko, blukuri, sweet mamo in muškatno bučo.

Število strani: 164 strani, 17 x 23 cm, trdo vezana

15 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS | JUNAKINJA | TV VODITELJ (DAVID) | ITAL. DRŽAVNIK (LAMBERTO) | VELIKA JAPONSKA LUKA | BOJAN TOKIĆ | DEL TENIŠKE IGRE | ACETATNA CELULOZA | KRASTAČA | GORENJSKI GLAS | NAJBOLJ POGOST PRIIMEK V SLOVENIJI | OKRAS NA ANTIČNIH STEBRIH | KONEC POLOTOKA | POKLON | NAŠA IGRALKA (NINA) | NOGOMETAŠ ČEH

HUDOBEC | 29 | SL. FIZIK (JULIJ)

SPRETNOST V RAZPRAVLJANJU | OSMI INTERVAL / HRIB PRI BEOGRADU

ODPRTA POŠKODBA | VEŠELJAČENJE / DRŽAVA V AFRIKI | ETIOPSKI KNEZ | 23

POLDRAG KAMEN | 18 | RAVNINA / MEDIJSKI VODITELJ AVDIĆ | 9 | SLIKARKA POLANEC | NIKOLA TESLA / STARA JAP. PRESTOLNICA

IVANA KOBILCA | NEMŠKI AVTO / PTIČNICA (ZASTAR.) | KEM. ELEMENT (Ac) / KNJIŽNA POLICA

NADZEMNI DEL REPE | PTICA Z RDEČO LISO / REČNA RIBA | KRATEK REKLAMNI FILM | KRAJ PRI DOMŽALAH / TEMAČNOST

PERZIJSKI DUH ZLA | 14 | STIKALO S TIPKO / MAJHNA KRTAČA | 13 | GLAVNO MESTO TIBETA | CVEKAR

GORENJSKI GLAS | ORIENTALSKO PECIVO | ZIMZELEN HRAST / SOSED IRANCA | 26 | POGODBENA KAZEN

ALBIN PO DOMAČE | JEDRO, BISTVO | BABICA PO MEŠČANSKO / POTOMEC | 19 | HANS NIELSEN / TOYOTIN DŽIP

SEČ / PASTA, MAZILO | 20 | ŠPORTNA IGRA Z ŽOGO | ZMES VODE IN MOKE ZA PEKO | VODNA ŽIVAL / ROK JAZBEC

SESTAVIL: F. KALAN | PRIPRAVA ZA OBEŠANJE OBLAČIL | JEDILNA SOL | MESNA JUHA | IGOR LIKAR | ZNAK ZA SPORAZUMEVANJE | TRENJE | SL. PESNIK (LOJZE) | 4 | VZDEVEK ONASSISA / MAJHEN MOSTIČEK | ZAČRTANA SMER | 17

GLASBENIK NA OBOI | 25 | STVAR, PREDMET / KANON | TEKOČA VODA | KRAJAN | 30 | SOLATNA PRILOGA JEDEM Z ŽARA

KNJIŽNIČAR | 27 | JADRANSKI OTOK / SADRA, MAVEC

KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK | 31 | GLAS OB BLISKU / NAPADALNI DELFIN | 3 | NASELJE V SLOV. GORICAH / MAZILO

IZRAELSKI DRŽAVNIK (ARIEL) | 22 | PAMELA (KRAJŠE) / GLASBENIK DOMICELJ | IGRALKA BASINGER / DEL STOPALA | 7 | BOJNI STRUP | KOŠČEK LESA, IVER

NAJVIŠJA GORA V TURČIJI | PESNIŠKA STOPICA / BOLGARSKI KRALJ | PEVKA JURKOVIĆ | 12

LUKA BASI | MESNI IZDELEK / KMEČKO NASELJE | 28 | FILMSKA ZVEZDA / GR. MUZA POEZIJE

NAŠA REVIJA | 5 | OBROBJE BENETK / TINA DOBRAJC | 6 | PRAVLJIČNO ŠTEVILO | ROBERT SHAW / NOČ (MANJŠ.)

HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA | GALERIJA V LONDONU | 11 | REZALO ZA TRTO / TVEGANA NAPOVED | 8

KONJSKI TEK | VRSTA TKANINE, JEANS | MODEL VOZILA SEAT / MUSLIMANSKI BOG

NASLOV BEVKOVE POVESTI | DEKOR | ODISEJEV OČE, LAERTES

VZDEVEK ALEŠA KERSNIKA | 24 | DEBELA PALICA / ŽLAHTNA KOVINA

VILI AMERŠEK | DEL BLEDA / KRAJ PRI PODČETRTKU | 1

V PETO RANLJIV GRŠKI JUNAK | ROBERT ERJAVEC / URADNI DOKUMENT

ANAPEST ARIMAN ČRNIKA MESTRE ŠARON | IGRALKA SEYFRIED | SLIKAR (ŽARG.) / MIKROMETER

POLDRAG KAMEN | 10

KRALJ S KRETE | 16 | VISOKA MOGOČNA GORA | ČETRTI PLANET

AFRIŠKO TROPSKO DREVO | IGRALEC CRUISE / PIROVANJE

NIK ROVAN | KOKOŠJA HRANA / LUKA TURK | 21

NAŠA IGRALKA (ANA) | 2 | 15

VRANIČNI PRISAD

1. nagrada: darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR
2. in 3. nagrada: knjiga Melanda

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 8. junija 2022, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	

Mlada družina liščkov gnezdi v Ljubovi uti

Simon Šubic

Kranj – Par liščkov oziroma štinglcev se je letos odločil gnezdo splesti kar na zvočniku v kotu kuhinjice v vrtni lopi Ljuba Weithauserja s Ceste talcev v Kranju. »Gnezdo sta spletla v enem dnevu, kmalu zatem sta začela valiti. Pred približno tednom dni pa sem že opazil, da so iz gnezda pokukali kljunčki. Trije mladički so se jima izvalili,« je pojasnil Ljubo. Kot lovec in ljubitelj živali seveda ni niti pomislil, da bi nepričakovane stanovalce prepodil iz svoje ute. »Saj nas čisto nič ne motijo. Ptičja starša se nas tudi prav nič ne bojita, četudi sedimo za mizo pod zvočnikom. Mladičem ves čas prinašata hrano. Ko priletita v gnezdo skozi špranjo pod streho, se vedno za trenutek ustavita, nas pogledata, nato pa zlezeta v gnezdo in se posvetita hranjenju svojih mladičev. Prav lepo jih je opazovati,« je povedal.

»Štinglcev se spomnim, da so vedno prileteli, ko sva z očetom prekopavala vrt. Hodili so po črvičke. Tudi tedaj se naju niso prav nič bali,« se spominja Ljubo. Njegova vrtna uta sicer že vrsto let nudi zatočišče tudi paru kosov, ki si je gnezdo spletel kar na zunanjem reflektorju nad vhodnimi vrati. »A letos je to gnezdo ostalo prazno,« dodaja. Niso pa samo ptice tiste, ki se pri Ljubu dobro počutijo. »Na našem vrtu se pogosto potikata tudi veverici. Kaže, da sta si gnezdo uredili v kakšnem deblu v neposredni bližini,« je še dejal.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 22. 4. 2022 v Gorenjskem glasu, je bilo podjetje **AVTOHIŠA VRTAČ** d.o.o. iz Stražišča pri Kranju. Nagrajenci: 1. nagrada, vikend paket VW TAIGO – **JANKO POTOČNIK**, POLJANE, 2. nagrada, enodnevna uporaba VW TAIGO – **FRANC ŽEMVA**, BLED, 3. nagrada, poklanja jo Gorenjski glas – **DARJA BREŠAR**, KRANJ. Nagrajencem čestitamo!

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8 EUR + poštnina

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

HISTORIAL ŠKOFJA LOKA

15.00–22.00

4. 6. 2022
PLAC PISANIH STOLETIJ

www.visitskofjaloka.si

Zdravo pridelovanje rastlin se prične z zdravim in kakovostnim semenom. Zato je nujno, da dobro poznamo rastline in pridelavo semen. S pomočjo brošure bomo spoznali tehnološke postopke in si pridelali seme za domač vrt, pa tudi za prodajo ob upoštevanju zakonskih določil.

200 strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

22 EUR + poštnina

Brošuro lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

PROSIMO, DARUJTE KRI!

Območno združenje Rdečega križa Kranj vas vljudno vabi, da se pridružite družini krvodajalcev in se udeležite krvodajalske akcije, ki bo potekala:

V GASILSKEM DOMU DUPLJE, Zg. Duplje 8
V ČETRTEK, 2. 6. 2022 od 7. do 13. ure
PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVI!
051/ 389 270 ali 051/ 671 147 ali 030/ 716 796

Krvodajalcem se zahvaljujemo za odziv, razumevanje ter upoštevanje vseh preventivnih zaščitnih ukrepov.

BREZPLAČNA OBJAVA
www.daruj-kri.si

DOBRODELNI KONCERT
POMAGAJMO SKUPAJ

SLAVKO IVANČIČ
MAJA KEUC AMAYA

SPREMLJAVA
BIG BAND ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE

Vstopnina 15 €
Nakup vstopnic:
ŠKOFJA LOKA:
Turizem Škofja Loka, Cankarjev trg
KRANJ: Gorenjski Glas
Eventim: prodajna mesta

Športna dvorana TRATA
ŠKOFJA LOKA
sobota, 28. maj 2022, ob 19. uri

Medijski pokrovitelji:
Gorenjski Glas

BREZPLAČNA OBJAVA

LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA, POLJANSKA CESTA 7, GORENJA VAS

MNOGI V SLOVENIJI NIMAJO MOŽNOSTI, DA SE SAMI PREŽIVIJO.
POMAGAJMO PREŽIVETI IN živeti!

BREZPLAČNA OBJAVA

Karitas

S poslanim SMS sporočilom **UPANJE10** na **1919** boste prispevali 10 EUR.

Podrobnosti in drugi načini darovanja na **www.karitas.si**.

V priročniku je strnjeno in praktično opisana reja ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

14 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Prva kmečka tržnica v Motniku

Motnik – Člani Turističnega društva Motnik vabijo v soboto, 28. maja, med 8. in 12. uro na prvo kmečko tržnico – tržnico lokalnih pridelkov in izdelkov kmetij iz Motnika in okolice, ki jo bodo pripravili na novem prireditvenem prostoru v središču kraja. Prireditveni prostor bo ob 9. uri župan Matej Slapar tudi uradno predal svojemu namenu.

Zapel bo tudi Stane Vidmar

Breg ob Savi – V nedeljo, 29. maja, bo ob 16. uri v cerkvi na Bregu ob Savi slovesni zaključek šmarničnih pobožnosti in srečanje za starejše in bolnike. Sveto mašo bo vodil prelat Anton Slabe, zapel pa bo tudi Stane Vidmar.

Priložnostni koncert Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora

Jesenice – Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora danes, v petek, na Trgu Toneta Čufarja na Jesenicah pripravlja priložnostni koncert. Začel se bo ob 19. uri. Dogodek bo potekal v sklopu Tedna ljubiteljske kulture.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

LOTO

Rezultati – žrebanje 25. 5. 2022
3, 12, 26, 28, 31, 32, 38 in 21

Loto PLUS: **1, 9, 11, 19, 23, 24, 33 in 6**
Lotko: **7 2 8 2 3 4**

Sklad 29. 5. 2022 za Sedmico: **2.600.000 EUR**
Sklad 29. 5. 2022 za PLUS: **550.000 EUR**
Sklad 29. 5. 2022 za Lotka: **300.000 EUR**

NOVO

Ob 30-letnici samostojnosti Slovenije

Avtor knjige Branko Celar kot dober poznavalec problematike državnih meja in reševanja mednarodnih mejnih sporov v treh poglavjih opisuje »trilogijo« vzpostavljanja slovenskih meja.

520 strani, vsebuje 250 fotografij in zemljevidov. Redna cena knjige je 38 evrov, za naročnike in bralce Gorenjskega glasa je cena knjige le

32 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Poštnina se zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

BREZPLAČNA OBJAVA

DARUJEM KRI, DARUJ ŠE TI!

www.daruj-kri.si

DARUJ ENERGIJO ZA ŽIVLJENJE

Pokrovitelji akcije:
Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino
Blood Transfusion Centre of Slovenia
RDEČI KRIŽ SLOVENIJE
PETROL Energija za življenje

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

TRST 2. 6., **VELIKI KLEK/GROSSGLOCKNER** 18. 7., **RADENCI** 18.–25. 9., **MORAVSKE TOPLICE** 18.–25. 9., **ŠMARJEŠKE TOPLICE** 2.–7. 10., **DOLENJSKE TOPLICE** 9.–14. 10., **STRUNJAN** 20.–25. 10., **BERNARDIN** 13.–17. 11., **MADŽARSKE TOPLICE** 6.–10. 6., **BANJA VRUĆICA S TERAPIJAMI** 5.–12. 10., 22.–29. 10., **BANJA VRUĆICA S SARAJEVOM** 28.–31. 10., **POTEPANJE PO BOSNI** 15.–19. 10., **MEDŽUGORJE** 15.–17. 10., **BANJA KULAŠI** 2.–12. 11., **MORJE: DUGI OTOK, LASTOVO, OREBIČ, VEČ TERMINOV. www.rozmanbus.si.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Plešem, pojem, igram in se veselo imam

Naklo – Folklorna skupina Društva upokojencev Naklo vabi na prireditev ob 25-letnici delovanja – Plešem, pojem, igram in se veselo imam –, ki bo v soboto, 28. maja, v telovadnici Osnovne šole Naklo.

Folklorno srečanje

Predoslje – V nedeljo, 29. maja, bo ob 18. uri v kulturnem domu srečanje folklornih, pevskih in instrumentalnih skupin manjšinskih etničnih skupnosti in manjšin v organizaciji JSKD OI Kranj.

19. Moto zbor v Besnici

Besnica – Od petka, 27. maja, do nedelje, 29. maja, bo potekal 19. Moto zbor v organizaciji Moto kluba Raubritter. V soboto, 28. maja, bo ob 20.30 nastopila zasedba Crazy Neighbours, ki bo predstavila svež album Imaginarij.

IZLETI

Sveti Jošt nad Kranjem

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur organizira v četrtek, 2. junija, v okviru Tednov vseživljenjskega učenja pohod na Sveti Jošt: Stražišče–Gorenja Sava–Rakovica–Zabukovje–Sveti Jošt–Sodarjeva pot–Stražišče. Skupne zmerne hoje bo od tri do štiri ure. Informacije daje in prijave zbira do srede, 1. junija, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

PREDAVANJA

O Patricku Modianu

Aplikacija Zoom – Predavanje pesnice Nine Kosmač o Patricku Modianu, francoskem književniku in Nobelovcu, bo jutri, v soboto, 28. maja, ob 19. uri na Zoomu na povezavi https://us05we.zoom.us/j/82409097527?pwd=MHFReEZzZWFoOWJneFozekZXaUpvdz09, ID reunion code: 824 0909 7527.

RAZSTAVE

Razstavlja Branko Bandelj

Duplje – V petek, 27. maja, se bo ob 19. uri v Galeriji Graščina Duplje začelo odprtje razstave podjetnika in umetnika iz Spodnjih Dupelj Branka Bandlja. Naslov razstave je 70 let/36.792.000 minut.

www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

4-SOBNO stanovanje v centru Kranja, 127 m², 1/3 nad.., 2 balkona, parkirišče, tel.: 031/475-719, 070/832-058 22001373

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

ODDAM

MANJŠE enosobno stanovanje, delno opremljeno, v Kamni Gorici pri Radovljici, tel.: 051/208-844 22001362

VIKENDI, APARTMAJI

KUPIM

VIKEND – Šenturška Gora, Apno, Jezersko, Preddvor, Svarje, Podljubelj, Pokljuka, Bohinj, tel.: 064/293-323 22001366

LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

POSESTI

PRODAM

2,63 ha gozda ob Selški cesti, tel.: 041/523-090 22001365

KUPIM

KMETIJSKO ali gozdno parcelo, okolica Šenčurja, tel.: 031/804-447 22001374

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

MERCEDES-BENZ CLC 220 CDi, let. 2009, avtomatik, 277.000 km, reg. do 31.3.2023, tel.: 040/795-958 22001348

RENAULT Espace 1.9, disel, letnik 2004, prevoženih 360.000 km, tel.: 068/177-277 22001391

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 22001167

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 22000065

DRUGA VOZILA

PRODAM

AVTO prikolico, domača izdelava, keson 142 x 109 cm, gume 3.5 x 10, cena 90 EUR, tel.: 068/152-924 22001384

KUPIM

RABLJENO prikolico, 600 kg, tel.: 051/376-008 22001357

MOTORNA KOLESA

PRODAM

SKUTER 49 ccm, 2.2 kw, neregistriran, potreben manjšega popravila, tel.: 041/603-321 22001358

KUPIM

TOMOS Flexer z urejenimi papirji in blokado pri 25 km/h, tel.: 051/336-749 22001372

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

LETNE gume Dunlop, 185/60/15, cena 100 EUR, tel.: 040/871-516 22001378

STROJI IN ORODJA

PRODAM

ELEKTROMOTOR 4.5 kw in Velo jermenico, cena po dogovoru, tel.: 068/613-276 22001367

TROFAZNI cirkular domače izdelave, z ravno ploščo, tel.: 051/230-837 22001377

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

ZA simbolično ceno – 100 EUR prodam nova lipova drsna vrata, s stranskima vodiloma, š. 60 x v. 205 cm, še v embaliži, tel.: 070/433-717 22001356

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 22001160

BUKOVA drva, dostava po dogovoru, tel.: 041/558-748 22001361

SUHA hrastova drva in bukove butare, tel.: 031/826-621 22001130

SUHA mešana in bukova drva, tel.: 051/207-008 22001375

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

KUHINJSKO jedilno mizo 80 x 120, namizni računalnik in zložljivo posteljo, tel.: 040/705-145 22001390

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 22001165

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige iz mističnih pre-izkušenj avtorja. Lepo darilo! Tel.: 040/567-544 22001306

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne sporočilne in umetniške vrednosti, ugodno, tel.: 040/567-544 22001305

PODARIM

ZELO dobro ohranjene stare, okvirjene nabožne slike, tel.: 041/743-574 22001360

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

100 let stare jelenove hlače (irharce – pumparice), tel.: 04/59-57-583, 040/147-653 22001376

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

APARAT za magnetno terapijo Eko dan, nerabljen, letnik 2022, ugodno, tel.: 040/504-544 22001225

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOSILNICO BCS 127, nizka kolesa, tel.: 041/544-164 22001379

KOSILNICO BCS 127, cena 600 EUR, in eno manjšo Agro 80, cena 320 EUR, tel.: 041/758-972 22001380

SILOREZNICO Epple 933 s cevmi, motor 11 kw in kovinske pregrade v boksih, dolžine 3,35 m, tel.: 031/699-145 22001389

KUPIM

TRAKTOR s priključki in ostele kmetijske stroje, tel.: 041/230-682 22001352

TRAKTOR, znamka in model nista pomembna, lahko tudi v slabšem stanju, tel.: 071/439-020 22001344

PRIDELKI

PRODAM

JABOLČNI kis, domači, ekološki, ugodno, tel.: 040/287-574 22001359

KROMPIR za krmo prašičev, tel.: 031/210-014 22001363

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

DVE drugič visoko breji pašni kravi, lisasti, in eno drugič visoko brejo pašno kravo ciko ter pašno telico LP, staro eno leto, možna dostava, tel.: 041/211-602 22001370

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 22001163

BIKCA simentalca, stara 17 dni in 7 tednov, tel.: 031/250-114 22001364

KOZLIČKE srnaste pasme z rodovniki, za nadaljnjo rejo, tel.: 03/57-38-226, 070/408-395 22001388

KUNCA lisca, samca, lep, star 6,5 meseca, že aktiven, v Križah, tel.: 051/819-044 22001383

NESNICE – rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 22000662

PRAŠIČE, težke okoli 200 kg, za nadaljnjo rejo ali zakol, cena 1,90 EUR/kg, možna dostava, tel.: 031/554-743 22001387

SANSKO kozo z mladico, tel.: 041/969-099 22001392

TELICO simentalko, brejo 6,5 meseca, tel.: 04/57-23-129, 051/252-829 22001371

VEČ teličkov, tel.: 041/848-539 22001386

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 5–10 tednov, tel.: 051/441-722 22001381

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 22001162

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO čistilko/-ca in natakarja/-ico za delo v gostilni. Veronika Aljančič, s.p., Zg. Bela 20, Preddvor, tel.: 031/640-930, Veronika 22001369

IZBERI, d.o.o., Dunajska c. 5, Lj., išče raznašalce časopisa (s.p., dopolnilna dejavnost) na območju Kranja in okolice, Škofje Loke in okolice, Radovljice, Lesc in Bleda (center). Za ostale podrobnosti pišite na: zaposlitve@izberi.si, tel.: 040/889-577 22001347

AVTOSERVIS išče avtomehanika za delo v servisni in vulkanizerski delavnici. Jerala Profil, d.o.o., Virmaše 190, Šk. Loka, tel.: 031/277-772 22001346

ZA nedoločen čas zaposlimo ličarja m/ž, zaposlitev za polni delovni čas v novi lakirnici v Kranju. Precizno mokro lakiranje manjših kovinskih delov. Prijave z osebnimi podatki do 5. 6. 2022 po e-pošti: kuzmaltd@siol.net. Kuzma, d.o.o., Hotemaže 17a, Preddvor 22001261

IŠČEM

KOVINOSTRUGAR išče honorarno delo na klasičnih strojih tudi CNK, tel.: 040/271-578 22001368

Zahvale, osmrtnice

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglasi@g-glas.si

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 22001161

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 22001166

BARVANJE napuščev in fasad, do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 22001330

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 22001164

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 22001256

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 22001257

IŠČEM

IŠČEM gospo za pospravljanje stanovanja – okolica Škofje Loke, tel.: 041/246-888 22001345

RAZNO

ZBIRAM in odvažam odpadno železo, aluminij, inox, baker, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 22001327

PRODAM

KROŽNE žage za kovino, fi 400, 3 kom., varilno garnituro, koplet, ugodno, tel.: 068/186-754 22001385

OREHOV hlod debelilne 45 cm, voz 16 col, 2.000-litrsko železno cisterno in šrotar za žito, tel.: 040/739-512 22001382

ZAHVALA

Delo in poštenje,
to tvoje je bilo življenje.
Srce je omagalo, dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.

Ob izgubi naše ljubljene mame

Stanislave Ropret

iz Čirč

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče.

Žalujoči vsi njeni
Kranj, maj 2022

ZAHVALA

V 99. letu nas je zapustila draga mama

Mara Franko

iz Škofje Loke

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vsa izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala vsem, ki ste ji nudili pomoč v zadnjih letih njenega življenja.

Žalujoči vsi njeni

ZAHVALA

V 92. letu se je poslovila draga mami, stara mama, tašča in teta

Pavla Jezeršek

iz Hotavelj, rojena na Javorču

Zahvaljujemo se sorodnikom, sovaščanom, posebno še sosedom, prijateljem za izrečena pisna in ustna sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala tudi gospodu župniku Marjanu Lampretu za cerkveni obred s sveto mašo, praporščaku DU Gorenja vas, pevcem, trobentaču in govornici Eli Tavčar.
Prisrčna hvala osebju CSS Škofja Loka in vsem, ki ste jo tam obiskovali. Draga mami, vedno te bomo ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: hči Bojana z družino, vnuka Jure in Tine z družinama
Predmost, Lučine, Zminec, maj 2022

Nisi se izgubil kot zven v tihoto,
nisi odšel v nič in pozabo:
po tebi merim stvarem pomen
in tvojo pesem skušam peti za tabo.
(T. Pavček)

Mnogo prezgodaj nas je zapustil

Gašper Ipavec Lakner

Pogrešali ga bomo

dijaki in zaposleni na Gimnaziji Kranj

ZAHVALA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.

Ob izgubi naše drage mame, babice, prababice in tete

Antonije Ušlakar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom Zoisove 17, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Iskrena hvala vsem sodelavkam in sodelavcem ZVKDS, OE Kranj, za izkazano podporo. Posebna zahvala župnikoma g. Šviglju iz župnije Zlato polje in g. Isteniču iz župnije Javorje za lepo opravljen cerkveni obred. Najlepša hvala za prelepo igranje citrarju Dejanu Praprotniku in ženskemu kvartetu za ganljivo in čustveno odpete pesmi. In ne nazadnje hvala tudi Domu upokojencev Kranj in pogrebni službi Komunala Kranj.

Žalujoči vsi njeni

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo Očetovo šli.
(A. M. Slomšek)

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Vid Ulčar

iz Šenčurja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekali sožalje in podporo ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi gospodu župniku Urbanu Kokalju, cerkvenim pevcem in pogrebni službi Navček za lep pogrebni obred. Naj nam vsem ostane v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi
Šenčur, maj 2022

Aleševo znamenje

V nedeljo so v zaselku Dolenja vas v vasi Podbrezje blagoslovili Aleševo znamenje, ki ga je zasnoval in zgradil domačin Zdravko Purgar.

Maša Likosar

Podbrezje – Ideja in želja, da bi postavil znamenje, je počasi zorela v mislih slikarja Zdravka Purgarja, ki je Aleševo znamenje postavil z lastnimi sredstvi. Posvetil ga je vsem, ki so s trudom ohranjali rodovitnost zemlje polja, in vsem potomcem, ki jo bodo še naprej obdelovali. Znamenje je obenem posvečeno Mariji, materi vseh ljudi, in še štirim zavetnikom – sv. Izidorju, sv. Jakobu st., sv. Antonu in sv. Valentinu. »Zemljišče, kjer znamenje stoji, je last Aleševe domačije, po kateri je tudi dobilo ime. Gre za slopno znamenje, ki je prvo tovrstno v Podbrezjah,« je povedal Purgar, ki se je za pomoč pri delu obrnil na svaka Toneta Petrovčiča. V zgornjem delu znamenja so tudi štiri line za slike, ki jih je prav tako narisal Purgar, poleg tega je uredil še okolico s klopco. Aleševo znamenje je v nedeljo blagoslovil podbreški župnik Miha Lavrinec, blagoslov so pospremili s kulturnim programom.

Aleševo znamenje je zasnoval in zgradil domačin Zdravko Purgar. / Foto: Tina Dokl

Kot je pojasnila Dragica (Daca) Perne, predsednica Kulturnega društva Tabor Podbrezje, so sicer v Podbrezjah večino kapelic in znamenj postavili podbreški predniki zaradi božje poti k Mariji sedem žalosti na Tabor, druge pa v spomin, opomin, prošnjo ali zahvalo za že prestano nesrečo, bolezen ali gorje. Marijin kip je v Matijovčevi, Štrithovi, Jurčkovi, Ratejčevi, Katrušnikovi, Zvirčanski in Glinovčevi kapelici, Jezusov pa v Kovačevi in Peharčevi. Sliko svetega Aleša ima Franckova kapelica pred šolo, z Janezom Nepomukom sta opremljeni Mubijeva kapelica, s svetim Benediktom ter najnovejša Blekova kapelica. Zdaj so jim pridružili še 13., Aleševo znamenje. V Podbrezjah so postavljeni tudi številni križi, na drevju ob pešpoteh, ki obkrožajo vas, je moč najti tudi znamenja s podobami Marije ali angelov.

V Podgorju telovadijo že deset let

Jasna Paladin

Podgorje – V ponedeljek, 16. maja, je skupina Šole zdravja – Podgorje zabeležila deseto obletnico delovanja. Vsak dan od ponedeljka do petka se v Športnem parku Podgorje dobivajo ob 7.30 in izvajajo telovadbo 1000 gibov, že vse od prvega dne pa jih pri tem vodi Ivica Vrtačič. Prvo leto se jih je zbiralo deset, danes pa jih je že petindvajset, in to iz različnih krajev občine Kamnik, ne le iz Podgorja. Telovadba ob jubileju je bila nekoliko slavnostna, saj so štirinajstim članom, ki pri jutranji telovadbi vztrajajo že deseto leto, podelili pohvale, Ivica Vrtačič pa je iz rok članice upravnega odbora Društva Šola zdravja Martine Erman prejela nagrado, ki jo društvo že nekaj let podeljuje svojim članom prostovoljcem za izjemne dosežke v preteklih letih.

Štirinajst članov iz skupine Šole zdravja – Podgorje telovadi že vseh deset let. / Foto: Jasna Paladin

Za upokojence, ki iščejo delo

Zaživela je spletna stran, na kateri lahko upokojenci najdejo občasno delo, obenem pa ponudniki dela na njej oddajo svoje povpraševanje po zanesljivih in izkušenih delavcih.

Urška Peternel

Kranj – »Iščemo gospo, ki ima izkušnje s kvačkanjem in štrikanjem, za izdelavo unikatnih izdelkov. Dvakrat letno potrebujemo pomoč natančne osebe za izvedbo inventure v trgovini. Iščemo osebo za občasno varstvo otroka. Iščemo osebo za pomoč pri čiščenju in pripravi sob. Iščemo osebo z izkušnjami v telefonskem trženju ...«

To je le nekaj oglasov, ki so objavljeni na spletni strani Senior.Dela.si, ki je zaživela pred kratkim in je prva platforma za iskanje dela za upokojence pri nas in ena prvih v Evropi. Na njej seniorji lahko najdejo občasno delo, ponudniki dela pa objavijo potrebe po zanesljivih in izkušenih delavcih, kakršni so seniorji.

Ustanovitelj platforme Mitja Pajek navaja podatek, da se po podatkih zavoda za zaposlovanje več kot petdeset odstotkov delodajalcev sooča s pomanjkanjem kadra. »Upokojenci lahko zapolnijo kadrovski manko,« je prepričan Pajek, poleg tega podjetja potrebujejo tudi kader za občasno delo. Na drugi strani mnogi seniorji iščejo dodaten zaslužek in si želijo tudi po upokojitvi aktivnega vključevanja v družbo. Portal pa ni namenjen le podjetjem, temveč tudi fizičnim osebam, ki lahko oddajo povpraševanje in najdejo pomoč seniorjev pri storitvah in opravilih. Na spletni strani člani portala dobijo tudi informacije o tem, koliko lahko senior dela, kakšne vrste pravnih oblik sodelovanj so najprimernejše, nudijo pomoč pri sklenitvi pogodb ...

Odprte hiše tudi na Gorenjskem

Kranj – Od danes do nedelje poteka 13. festival Odprte hiše Slovenije, katerega poslanstvo je javnosti približati kakovostno slovensko arhitekturo. Tema letošnjega dogajanja je Arhitektura v novi realnosti. V okviru festivala si bo možno v živo ogledati več kot šestdeset stanovanj in družinskih hiš, izobraževalnih, poslovnih, kulturnih, turističnih in športnih stavb ter zunanjih ureditev in se udeležiti strokovnih vodenj po vsej Sloveniji. Brezplačni ogledi bodo tudi na Gorenjskem. Jutri, v soboto, ob 10. uri bodo na Zgornjem Brniku obiskovalci lahko vstopili v sodoben poslovno-industrijski objekt podjetja Iskra Mehanizmi (IM Brnik), v Komendi pa si bo ob 14. in 15. uri možno ogledati stanovanjsko hišo, ki sledi konceptoma renovacija in reciklaža. V nedeljo ob 10. in 11. uri bo v Bohinjski Bistrici ogled hiše z apartmaji, ob 12. uri si bo možno ogledati Hotel Bohinj, ob 15. uri bo vrata odprla prenovljena hiša na Bledu, uro kasneje pa še Medgeneracijski center Vezenine Bled. Za vse oglede so obvezne predhodne prijave na spletni strani festivala https://www.odprtehiseslovenije.org. Število mest je omejeno.

Pomladna različica Legende o potopljenem zvonu

Bled – V soboto, 28. maja, bodo v Grajskem kopališču na Bledu ob 21. uri uprizorili najbolj znano blejsko legendo – Legendo o potopljenem zvonu. Kot pojasnjujejo na Javnem zavodu Turizem Bled, bodo legendo letos uprizorili kar dvakrat, poleg pomladne majske različice še tradicionalno decembrsko. Pri uprizoritvi bodo sodelovali Društvo za podvodne dejavnosti Bled, žonglerska skupina Čupakabra, pletnarji, društvo Blejski plesni studio in sopranistka Janja Hvala.

Popeljali vas bodo v čas srednjega veka

Bistrica pri Tržiču – Gutenberški dan v organizaciji Kulturnega društva Ampus bo v soboto, 28. maja, na pobočju gradu Altgutenberg nad Bistrico pri Tržiču. Prireditev bo potekala od 9. do 19. ure in se zaključila s koncertom skupine Noreia. Obiskovalce bodo čez dan popeljali v čas srednjega veka, preizkusili se bodo lahko v lokostrelstvu ter srednjeveških igrah in obiskali kotičke, ki izdajajo najbolj temačne skrivnosti srednjega veka.

vremenska napoved

Danes bo sprva delno jasno, čez dan bo nastajala kopasta oblačnost, popoldne, zvečer in ponoči pa plohe in nevihte. Jutri bo oblačno z občasnim dežjem. Pihal bo vzhodnik. V nedeljo bo oblačno s padavinami, ki bodo do večera ponehale.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
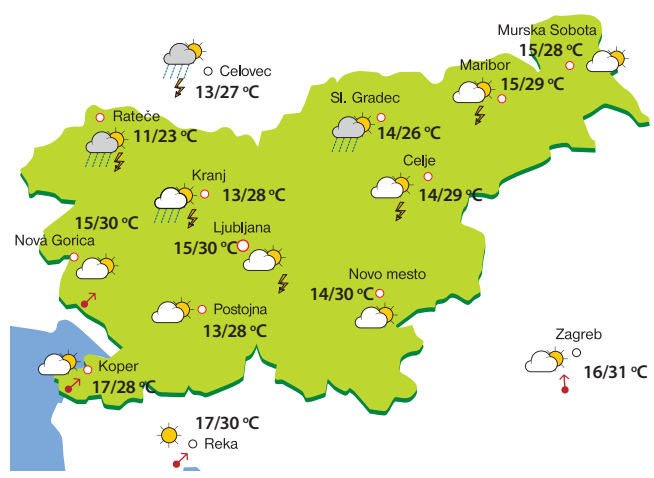
PETEK	SOBOTA	NEDELJA
12/26 °C	16/14 °C	10/12 °C